

374**OZNÁMENIE****Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky**

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 24. marca 1992 bola v Helsinkách otvorená na podpis Zmluva o otvorenom nebi.

V mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bola zmluva podpísaná 24. marca 1992 v Helsinkách.

Na základe súhlasu Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ju prezident republiky ratifikoval 11. decembra 1992. Ratifikačná listina bola uložená u vlády Kanady, depozitára zmluvy, 21. decembra 1992.

V súlade s článkom XVII ods. 2 zmluva nadobudla platnosť 1. januára 2002 a pre Slovenskú republiku nadobudla platnosť v ten istý deň.

Aby zmluvné štáty podporili vykonávanie ustanovení Zmluvy o otvorenom nebi, bola na základe čl. 10 tejto zmluvy zriadená Konzultatívna komisia otvoreného neba. Do rozhodnutí Konzultatívnej komisie otvoreného neba možno nazrieť na Ministerstve obrany Slovenskej republiky.

ZMLUVA**o otvorenom nebi**

Štáty uzatvárajúce túto zmluvu, ktoré sú v tomto dokumente označované spoločne ako zmluvné štáty alebo jednotlivito ako zmluvný štát,

pripomínajúc si svoje záväzky z Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe na podporu väčšej otvorenosti a transparentnosti svojich vojenských aktivít a zvyšovania bezpečnosti prostredníctvom opatrení na posilnenie dôvery a bezpečnosti,

vítajúc historické udalosti v Európe, ktoré zmenili bezpečnostnú situáciu od Vancouveru po Vladivostok,

želajúc si prispieť k ďalšiemu rozvoju a posilneniu mieru, stability a kooperatívnej bezpečnosti v tejto oblasti vytvorením režimu otvoreného neba na letecké pozorovanie,

uvedomujúc si možný príspevok režimu leteckého pozorovania tohto typu k bezpečnosti a stabilite aj v ostatných oblastiach,

berúc na vedomie možnosť využiť takýto režim na zlepšenie otvorenosti a transparentnosti, na zjednotenie kontroly dodržiavania existujúcich alebo budúcich dohôd o kontrole zbrojenia a na posilnenie potenciálu na predchádzanie konfliktom a urovnávanie kríz v rámci Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe a v ostatných významných medzinárodných inštitúciách,

uvažujúc o možnom rozšírení režimu otvoreného neba na ďalšie oblasti, napríklad na ochranu životného prostredia,

usilujúc sa realizovať dohodnuté postupy, ktoré by zabezpečili vzdušné pozorovanie celého územia zmluvných štátov, s cieľom pozorovať zmluvný štát alebo

skupinu zmluvných štátov na základe rovnosti a účinnosti pri dodržaní bezpečnosti leteckej prevádzky,

berúc na vedomie, že režim otvoreného neba sa bude uskutočňovať bez zaujatosti voči nezúčastneným štátom,

dohodli sa takto:

Článok I**VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

1. Táto zmluva určuje režim označovaný ako režim otvoreného neba na vykonávanie pozorovacích letov zmluvnými štátmi nad územiami ostatných zmluvných štátov a určuje práva a povinnosti príslušných zmluvných štátov.

2. Všetky prílohy a k nim sa vzťahujúce dodatky sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy.

Článok II**DEFINÍCIE**

Podľa tejto zmluvy pojem

1. „pozorovaný štát“ znamená zmluvný štát alebo skupinu zmluvných štátov, nad ktorých územím sa vykonáva alebo sa má vykonať pozorovací let od času, keď o ňom dostal vyrozumienie od pozorujúceho štátu, až do skončenia všetkých aktivít vzťahujúcich sa na tento let, alebo znamená personál konajúci v mene tohto zmluvného štátu alebo skupiny zmluvných štátov,

2. „pozorujúci štát“ znamená zmluvný štát alebo skupinu zmluvných štátov, ktorý zamýšľa vykonať alebo vykonáva pozorovací let nad územím iného

zmluvného štátu alebo skupiny zmluvných štátov od času, keď predložil vyrozumienie o svojom úmysle vykonať pozorovací let, do skončenia všetkých aktivít vzťahujúcich sa na tento let, alebo znamená personál konajúci v mene tohto zmluvného štátu alebo skupiny zmluvných štátov,

3. „skupina zmluvných štátov“ znamená dva zmluvné štáty alebo viac zmluvných štátov, ktoré sa dohodli, že vytvoria skupinu na účely tejto zmluvy,

4. „pozorovacie lietadlo“ znamená neozbrojené lietadlo s pevnými krídlami určené na vykonávanie pozorovacích letov, registrované príslušnými orgánmi zmluvného štátu a vybavené odsúhlasenými senzormi. Pojem „neozbrojený“ znamená, že pozorovacie lietadlo používané na účely tejto zmluvy nie je vybavené na nesenie a používanie zbrani,

5. „pozorovací let“ znamená let pozorovacieho lietadla vykonávaný pozorujúcim štátom podľa letového plánu nad územím pozorovaného štátu od miesta vstupu alebo z letiska otvoreného neba do miesta výstupu alebo na letisko otvoreného neba,

6. „tranzitný let“ znamená let pozorovacieho alebo dopravného lietadla vykonávaný pozorujúcim štátom alebo v jeho mene nad územím tretieho zmluvného štátu počas letu na územie alebo z územia pozorovaného štátu,

7. „dopravné lietadlo“ znamená iné ako pozorovacie lietadlo, ktoré vykonáva lety v záujme pozorujúceho štátu na územie alebo z územia pozorovaného štátu výlučne na účely tejto zmluvy,

8. „územie“ znamená pevninu (vrátane ostrovov) a vnútorné a teritoriálne vody pod suverenitou zmluvného štátu,

9. „pasívna kvóta“ znamená počet pozorovacích letov, ktoré je každý zmluvný štát povinný prijať ako pozorovaný štát,

10. „aktívna kvóta“ znamená počet pozorovacích letov, ktoré má každý zmluvný štát právo vykonať ako pozorujúci štát,

11. „maximálna letová vzdialenosť“ znamená maximálnu vzdialenosť nad územím pozorovaného štátu od bodu, v ktorom sa môže začať pozorovací let, do bodu, v ktorom sa môže pozorovací let skončiť, ako to stanovuje príloha A k tejto zmluve,

12. „senzor“ znamená zariadenie kategórie vymedzenej v článku IV ods. 1 inštalované na pozorovacom lietadle na použitie počas pozorovacích letov,

13. „pozemná rozlišovacia schopnosť“ znamená minimálnu vzdialenosť medzi dvoma blízko seba umiestnenými objektmi na zemi, pri ktorej sú tieto objekty rozlíšiteľné ako oddelené,

14. „infračervené riadkové snímacie zariadenie“ znamená senzor schopný prijímať a zobrazovať tepelné elektromagnetické žiarenie vyžarované objektmi v neviditeľnej infračervenej časti optického spektra spôsobené ich teplotou a bez umelého osvetlenia,

15. „čas pozorovania“ znamená stanovený časový interval v priebehu pozorovacieho letu, keď je určitý

senzor inštalovaný na pozorovacom lietadle v prevádzke,

16. „posádka lietadla“ znamená osoby z ktoréhokoľvek zmluvného štátu; ak sa tak zmluvný štát rozhodne, môže zahŕňať tlmočníkov a osoby vykonávajúce činnosti súvisiace s prevádzkou alebo údržbou pozorovacieho alebo dopravného lietadla,

17. „kapitán lietadla“ znamená pilota na palube pozorovacieho lietadla, ktorý zodpovedá za prevádzku pozorovacieho lietadla, dodržanie letového plánu a za bezpečnosť pozorovacieho lietadla,

18. „letový pozorovateľ“ znamená osobu, ktorá sa v záujme pozorovaného štátu nachádza počas letu na palube pozorovacieho lietadla poskytnutého pozorujúcim štátom a ktorá vykonáva svoje povinnosti podľa prílohy G k tejto zmluve.

19. „letový predstaviteľ“ znamená osobu, ktorá sa v záujme pozorujúceho štátu nachádza počas letu na palube pozorovacieho lietadla poskytnutého pozorovaným štátom a ktorá vykonáva svoje povinnosti podľa prílohy G k tejto zmluve.

20. „predstaviteľ“ znamená osobu, ktorú určil pozorujúci štát a ktorá vykonáva činnosť v záujme pozorujúceho štátu podľa prílohy G k tejto zmluve počas pozorovacieho letu na pozorovacom lietadle poskytnutom iným zmluvným štátom ako pozorujúcim alebo pozorovaným štátom,

21. „operátor senzorov“ znamená osobu z ktoréhokoľvek zmluvného štátu, ktorá plní úlohy súvisiace s činnosťou, prevádzkou a údržbou senzorov pozorovacieho lietadla,

22. „inšpektor“ znamená osobu z ktoréhokoľvek zmluvného štátu, ktorá vykonáva kontrolu senzorov alebo pozorovacieho lietadla iného zmluvného štátu,

23. „sprievod“ znamená osobu z ktoréhokoľvek zmluvného štátu, ktorá sprevádza inšpektorov iného zmluvného štátu,

24. „úlohový plán“ znamená dokument vo forme určenej Konzultatívnou komisiou otvoreného neba predložený pozorujúcim štátom, ktorý obsahuje trasu, profil, poradie vykonania a zabezpečenie pozorovacieho letu; úlohový plán je základom na vypracovanie letového plánu a musí byť spracovaný v súčinnosti s pozorovaným štátom,

25. „letový plán“ znamená dokument vypracovaný na základe dohodnutého úlohového plánu, ktorého formu a obsah určila Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo (ICAO); letový plán sa predloží orgánom riadenia letovej prevádzky; na jeho základe sa vykoná pozorovací let,

26. „úlohová správa“ znamená dokument popisujúci pozorovací let, ktorý vyhotoví po jeho skončení pozorujúci štát a podpíše ho pozorujúci aj pozorovaný štát; formát úlohovej správy určuje Konzultatívna komisia otvoreného neba,

27. „letisko otvoreného neba“ znamená letisko určené pozorovaným štátom ako miesto, v ktorom sa môže začať alebo skončiť pozorovací let,

28. „miesto vstupu“ znamená miesto určené pozorovaným štátom na vstup personálu pozorujúceho štátu na územie pozorovaného štátu,

29. „miesto výstupu“ znamená miesto určené pozorovaným štátom na výstup personálu pozorujúceho štátu z územia pozorovaného štátu,

30. „letisko na doplňovanie pohonných látok“ znamená letisko určené pozorovaným štátom na doplňovanie pohonných látok a poskytovanie služieb pozorovaciemu a dopravnému lietadlu,

31. „záložné letisko“ znamená letisko uvedené v letovom pláne ako letisko, na ktoré môže pokračovať let pozorovacieho alebo dopravného lietadla, ak sa neodporúča pristáť na pôvodne určenom letisku,

32. „nebezpečný vzdušný priestor“ znamená zakázaný priestor, obmedzený priestor a nebezpečný priestor definovaný v prílohe 2 Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve. Tieto priestory sú určené v súlade s prílohou 15 tohto dohovoru v záujme bezpečnosti letu, verejnej bezpečnosti a ochrany životného prostredia a sú o nich poskytnuté informácie v súlade s ustanoveniami ICAO,

33. „zakázaný priestor“ znamená vzdušný priestor určenej veľkosti nad územím zmluvného štátu, v ktorom je let lietadla zakázaný,

34. „obmedzený priestor“ znamená vzdušný priestor určenej veľkosti nad územím zmluvného štátu, v ktorom je let lietadla obmedzený v súlade s ustanovenými podmienkami,

35. „nebezpečný priestor“ znamená vzdušný priestor určenej veľkosti, v ktorom sa v určitých obdobiach môžu vyskytovať aktivity nebezpečné pre let lietadla.

Článok III KVÓTY

ČASŤ I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Každý zmluvný štát má právo vykonávať pozorovacie lety podľa ustanovení tejto zmluvy.

2. Každý zmluvný štát je povinný prijať pozorovacie lety nad svojím územím podľa ustanovení tejto zmluvy.

3. Každý zmluvný štát má právo vykonať taký počet pozorovacích letov nad územím ktoréhokolvek iného zmluvného štátu, ktorý sa rovná počtu pozorovacích letov, ktoré má iný zmluvný štát právo vykonať nad jeho územím.

4. Celkový počet pozorovacích letov, ktorý je každý zmluvný štát povinný prijať nad svojím územím, je celkovou pasívnou kvótou tohto zmluvného štátu. Prídelenie celkovej pasívnej kvóty zmluvným štátom je stanovené v časti I prílohy A k tejto zmluve.

5. Počet pozorovacích letov, ktoré má právo zmluvný štát každý rok vykonať nad územím iného zmluvného štátu, je individuálna aktívna kvóta tohto zmluvného štátu vo vzťahu k danému zmluvnému štátu. Súčet individuálnych aktívnych kvót tvorí celkovú aktívnu

kvótu tohto zmluvného štátu. Celková aktívna kvóta zmluvného štátu neprevyší jeho celkovú pasívnu kvótu.

6. Prvé rozdelenie aktívnych kvót stanovuje časť II prílohy A k tejto zmluve.

7. Po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy bude rozdelenie aktívnych kvót na nasledujúci rok predmetom výročnej revízie v rámci štruktúry Konzultatívnej komisie otvoreného neba. V prípade, že nemožno do troch týždňov dospieť k dohode o rozdelení aktívnych kvót pre jednotlivé zmluvné štáty, rozdelenie aktívnych kvót z predchádzajúceho roka sa nezmení.

8. S výnimkou ustanovení článku VIII, každý pozorovací let vykonaný zmluvným štátom sa započíta do jeho individuálnych a celkových aktívnych kvót.

9. Bez ohľadu na ustanovenia odsekov 3 a 5 tejto časti zmluvný štát, ktorému boli pridelené aktívne kvóty, môže na základe dohody so zmluvným štátom, nad ktorého územím sa má let vykonať, previesť časť svojich aktívnych kvót alebo všetky svoje aktívne kvóty iným zmluvným štátom, pričom s tým oboznámi všetky ostatné zmluvné štáty a Konzultatívnu komisiu otvoreného neba. Uplatňuje sa odsek 10 tejto časti.

10. Žiadny zmluvný štát nevykoná nad územím iného zmluvného štátu viac pozorovacích letov ako 50 % svojej vlastnej celkovej aktívnej kvóty alebo celkovej pasívnej kvóty druhého zmluvného štátu zaokrúhlených nahor na najbližšie celé číslo podľa toho, ktoré číslo je menšie.

11. Maximálne letové vzdialenosti nad územiami zmluvných štátov stanovuje časť III prílohy A k tejto zmluve.

ČASŤ II USTANOVENIA PRE SKUPINU ZMLUVNÝCH ŠTÁTOV

1. (A) Bez porušenia svojich práv a povinností môžu podľa tejto zmluvy dva zmluvné štáty alebo viac zmluvných štátov, ktoré majú pridelené kvóty, vytvoriť skupinu zmluvných štátov pri podpise tejto zmluvy alebo neskôr. Pre skupinu zmluvných štátov vytvorenú po podpise tejto zmluvy budú platiť ustanovenia tejto časti šesť mesiacov po upovedomení ostatných zmluvných štátov v súlade s odsekom 6 tejto časti.
- (B) Skupina zmluvných štátov spolupracuje s ohľadom na svoje aktívne a pasívne kvóty v súlade s ustanoveniami odseku 2 alebo odseku 3 tejto časti.
2. (A) Členovia skupiny zmluvných štátov majú právo prerozdeliť si medzi sebou svoje aktívne kvóty na bežný rok, ale svoje pasívne kvóty si ponechajú. S prerozdelením budú bezodkladne oboznámené všetky tretie zainteresované zmluvné štáty.
- (B) Pozorovací let sa započíta do individuálnych a celkových kvót pozorujúceho štátu toľkokrát, nad koľkými štátmi skupiny sa prelietava. Zaráta sa ako jeden pozorovací let z celkovej pasívnej kvóty každého pozorovaného štátu.
- (C) Každý zmluvný štát, vo vzťahu ku ktorému má jeden člen skupiny zmluvných štátov alebo viac

- členov skupiny zmluvných štátov aktívne kvóty, má právo vykonať až o 50 % viac letov nad územím ktoréhokoľvek člena skupiny zaokrúhlených nahor na najbližšie celé číslo, ako je jeho vlastná aktívna kvóta vo vzťahu k členom tejto skupiny, alebo má právo vykonať dva prelety, ak voči tomuto členovi skupiny nemá žiadnu aktívnu kvótu.
- (D) V prípade využitia tohto práva zníži príslušný zmluvný štát svoje aktívne kvóty vo vzťahu k ostatným členom skupiny tak, že celkový počet pozorovacích letov vykonaných nad ich územiami neprekročí súhrn individuálnych aktívnych kvôt, ktoré má zmluvný štát k dispozícii vo vzťahu ku všetkým členom skupiny v danom roku.
- (E) Maximálne letové vzdialenosti pozorovacích letov nad územím každého člena skupiny ostávajú v platnosti. V prípade pozorovacieho letu vykonávaného nad územiami niekoľkých členov po dosiahnutí maximálnej letovej vzdialenosti nad územím jedného člena budú všetky senzory vypnuté, až kým pozorovacie lietadlo nedosiahne bod nad územím ďalšieho člena skupiny zmluvných štátov, kde je plánovaný začiatok pozorovacieho letu. Pre nasledujúci pozorovací let bude platiť maximálna letová vzdialenosť vzťahujúca sa na letisko otvoreného neba, ktoré je k tomuto bodu najbližšie.
3. (A) Ak o to skupina zmluvných štátov požiada, bude mať nárok na spoločnú celkovú pasívnu kvótu, ktorá jej bude pridelená, a spoločné individuálne a celkové aktívne kvóty sa rozdelia so zreteľom na túto skupinu.
- (B) Celkovou pasívnou kvótou skupiny zmluvných štátov je celkový počet pozorovacích letov, ktoré je skupina zmluvných štátov povinná každý rok prijať. Celková aktívna kvóta je súčet pozorovacích letov, ktoré má skupina zmluvných štátov právo každý rok vykonať. Celková aktívna kvóta nesmie presiahnuť celkovú pasívnu kvótu.
- (C) Pozorovací let vyplývajúci z celkovej aktívnej kvóty skupiny zmluvných štátov sa vykoná za túto skupinu.
- (D) Pozorovacie lety, ktoré je skupina zmluvných štátov povinná prijať, sa môžu vykonávať nad územím jedného člena alebo viacerých jej členov.
- (E) Maximálne letové vzdialenosti každej skupiny zmluvných štátov sa určia podľa časti III prílohy A k tejto zmluve a letisko otvoreného neba sa určí podľa prílohy E k tejto zmluve.
4. Podľa všeobecných princípov stanovených v článku X ods. 3 môže ktorýkoľvek tretí zmluvný štát, ktorý sa domnieva, že jeho práva vyplývajúce z časti I ods. 3 tohto článku sú neoprávnené obmedzované činnosťou skupiny zmluvných štátov, predložiť tento problém Konzultatívnej komisii otvoreného neba.
5. Skupina zmluvných štátov zabezpečí, že postupy sa určia tak, aby umožnili vykonávanie pozorovacích letov nad územiami jej členov počas plnenia samostatného pozorovacieho letu vrátane doplnenia pohonných látok v prípade potreby. V prípade skupiny zmluvných

štátov ustanovenej na základe odseku 3 tejto časti takéto pozorovacie lety neprekročia maximálnu letovú vzdialenosť platnú pre letiská otvoreného neba, na ktorých sa tieto pozorovacie lety začínajú.

6. Po uplynutí šiestich mesiacov od oznámenia rozhodnutia všetkým zmluvným štátom môže
- (A) sa skupina zmluvných štátov ustanovená na základe odseku 2 tejto časti zmeniť na skupinu zmluvných štátov podľa ustanovení odseku 3 tejto časti,
- (B) sa skupina zmluvných štátov ustanovená na základe ustanovení odseku 3 tejto časti zmeniť na skupinu zmluvných štátov podľa ustanovení odseku 2 tejto časti,
- (C) zmluvný štát vystúpiť zo skupiny zmluvných štátov,
- (D) skupina zmluvných štátov prijať ďalšie zmluvné štáty, ktoré majú vlastné kvóty.

7. Po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy zmeny v pridelení alebo rozdelení kvôt vyplývajúcich z ustanovenia o prijatí do skupiny zmluvných štátov alebo o vystúpení z nej podľa odseku 3 tejto časti začnú platiť od 1. januára po prvej výročnej revízii v rámci Konzultatívnej komisii otvoreného neba po šesťmesačnej oznamovacej lehote. V prípade potreby sa stanovujú nové letiská otvoreného neba a podľa toho aj maximálne letové vzdialenosti.

Článok IV

SENZORY

1. Ak nie je v odseku 3 tohto článku stanovené inak, pozorovacie lietadlo je vybavené iba senzormi týchto kategórií:
- (A) opticko-panoramatiké a snímkovacie kamery,
- (B) videokamery so zobrazením v reálnom čase,
- (C) infračervené riadkové snímacie zariadenia,
- (D) radar s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou.
2. Zmluvný štát môže pri pozorovacom lete používať ktorýkoľvek zo senzorov uvedených v odseku 1 (za predpokladu, že je komerčne dostupný všetkým zmluvným štátom) pri dodržaní týchto prevádzkových obmedzení:
- (A) v prípade opticko-panoramatikých a snímkovacích kamier nesmie byť pozemná rozlišovacia schopnosť lepšia ako 30 centimetrov pri minimálnej výške nad terénom. Rozlišovacia schopnosť sa určuje podľa ustanovení dodatku č. 1 prílohy D k tejto zmluve, nesmie sa získať viac ako jednu panoramatikou kamerou, jednou vertikálne inštalovanou snímkovacou kamerou a dvoma šikmo inštalovanými snímkovacími kamerami, jednou na každej strane lietadla, poskytujúcimi pokrytie terénu do vzdialenosti maximálne 50 kilometrov po oboch stranách trasy letu lietadla, ktoré nemusí byť súvislé,
- (B) v prípade videokamier nesmie byť pozemná rozlišovacia schopnosť lepšia ako 30 centimetrov. Rozlišovacia schopnosť sa určuje podľa ustanovení dodatku č. 1 prílohy D k tejto zmluve,
- (C) v prípade infračervených riadkových snímacích zariadení nesmie byť pozemná rozlišovacia schopnosť lepšia ako 50 centimetrov pri minimálnej výške nad

terénom pri použití jedného zariadenia. Rozlišovacia schopnosť sa určuje podľa ustanovení dodatku č. 1 k prílohe D k tejto zmluve,

(D) v prípade radaru s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou nesmie byť pozemná rozlišovacia schopnosť vypočítaná metódou impulznej odozvy lepšia ako 3 metre (pri použití metódy separácie objektu to zodpovedá schopnosti rozlišovať na radarovom zobrazení dva kútové odrážače, medzi ktorých stredmi nesmie byť menšia vzdialenosť ako 5 metrov pri zábere nie širšom ako 25 kilometrov, s použitím jednej radarovej jednotky, ktorá umožňuje použitie na oboch stranách lietadla, nie však na oboch stranách súčasne).

3. Zavedenie dodatočných kategórií a zlepšenie možností existujúcich kategórií senzorov uvedených v tomto článku posúdi Konzultatívna komisia otvoreného neba podľa článku X tejto zmluvy.

4. Všetky senzory budú vybavené krytmi apertúr alebo inými zariadeniami, ktoré zabraňujú ich prevádzke, aby nemohli zhromažďovať údaje počas tranzitných letov alebo letov do miesta vstupu, alebo z miesta výstupu nad územím pozorovaného štátu. Takéto kryty alebo iné zariadenia možno odstrániť alebo ovládať len z vonkajšej časti pozorovacieho lietadla.

5. Zariadenie, ktoré môže anotovať údaje zhromaždené senzormi v súlade s časťou II prílohy B k tejto zmluve, je na pozorovacom lietadle povolené. Zmluvný štát, ktorý poskytuje pozorovacie lietadlo na pozorovací let, bude anotovať údaje zhromaždené senzormi informáciami uvedenými v časti II prílohy B k tejto zmluve.

6. Pozorovacie lietadlo môže mať zariadenie, ktoré zobrazuje údaje zhromaždené senzormi v reálnom čase s tým, že sleduje funkčnosť a prevádzku senzorov počas pozorovacieho letu.

7. Zhromažďovanie, spracovanie, opakovaný prenos alebo zaznamenávanie elektronických signálov z elektromagnetických vln na palube pozorovacieho lietadla je zakázané a takéto zariadenia sa nesmú na pozorovacom lietadle nachádzať, ak to nevyžaduje prevádzka dohodnutých senzorov alebo pozorovacieho lietadla alebo ak nie sú splnené podmienky stanovené v odsekoch 5 a 6 tohto článku.

8. Ak pozorovacie lietadlo poskytuje pozorujúci štát, má tento štát právo používať pozorovacie lietadlo vybavené senzormi každej kategórie, ktoré nepresahujú citlivosť stanovenú v odseku 2 tohto článku.

9. Ak pozorovacie lietadlo použité na pozorovací let poskytuje pozorovaný štát, je tento štát povinný poskytnúť pozorovacie lietadlo vybavené senzormi z každej kategórie stanovenej v odseku 1 tohto článku, s maximálnymi možnosťami a v množstve stanovenom v odseku 2 tohto článku, v súlade s ustanoveniami článku XVIII časti II, ak sa pozorujúci a pozorovaný štát nedohodnú inak. Súprava senzorov a ich konfigurácia sa nainštaluje takým spôsobom, aby umožňovala pokrytie terénu v súlade s odsekom 2 tohto článku. V prípade, že pozorovacie lietadlo poskytuje pozorova-

ný štát, poskytne tento štát radar s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou, s pozemnou rozlišovacou schopnosťou najmenej šesť metrov, určenou metódou oddelenia objektu.

10. Ak je lietadlo označené ako pozorovacie lietadlo podľa článku V tejto zmluvy, poskytne každý zmluvný štát ostatným zmluvným štátom technické informácie o každom senzore inštalovanom na tomto lietadle podľa prílohy B k tejto zmluve.

11. Každý zmluvný štát má právo zúčastniť sa na certifikácii senzorov inštalovaných na pozorovacom lietadle podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve. Žiadne pozorovacie lietadlo sa nepoužije na pozorovacie lety, ak takýto typ pozorovacieho lietadla a jeho senzory neboli certifikované podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve.

12. Zmluvný štát určujúci pozorovacie lietadlo má právo odstrániť, nahradiť alebo pridať ďalšie senzory, alebo pozmeniť technickú informáciu, ktorú poskytol podľa ustanovení odseku 10 tohto článku a prílohy B k tejto zmluve, pričom je povinný postupovať podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve a oznámiť túto skutočnosť všetkým zmluvným štátom 90 dní vopred. Nahradené a pridané senzory podliehajú certifikácii podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve ešte pred ich použitím počas pozorovacieho letu.

13. Ak sa zmluvný štát alebo skupina zmluvných štátov na základe skúsenosti s používaním určitého pozorovacieho lietadla domnievajú, že ktorýkoľvek senzor alebo s ním súvisiace zariadenie inštalované na lietadle nezodpovedá senzorum a zariadeniam certifikovaným podľa prílohy D k tejto zmluve, zainteresované zmluvné štáty oznámia túto skutočnosť všetkým ostatným zmluvným štátom. Zmluvný štát, ktorý poskytol lietadlo

(A) zabezpečí, aby senzor a s ním súvisiace zariadenie inštalované na pozorovacom lietadle zodpovedali senzorum a zariadeniam certifikovaným podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve vrátane potrebnej opravy, nastavenia alebo výmeny určitého senzora alebo s ním súvisiaceho zariadenia,

(B) na žiadosť zainteresovaného zmluvného štátu vykoná demonštračný let (pri ďalšom použití pozorovacieho lietadla) podľa ustanovení prílohy F k tejto zmluve s cieľom potvrdiť, že senzor a s ním súvisiace zariadenie inštalované na pozorovacom lietadle zodpovedá senzorum a zariadeniam certifikovaným podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve. Ostatné zmluvné štáty, ktoré vyjadria znepokojenie týkajúce sa senzora a s ním súvisiaceho zariadenia inštalovaného na pozorovacom lietadle, majú právo vyslať svoj personál, aby sa na demonštračnom lete zúčastnil.

14. Ak sa po podniknutí krokov uvedených v odseku 13 tohto článku zmluvné štáty naďalej obávajú, či senzor alebo s ním súvisiace zariadenie inštalované na pozorovacom lietadle zodpovedá senzorum a zariadeniam certifikovaným podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve, môžu zmluvné štáty predložiť túto záležitosť Konzultatívnej komisii otvoreného neba.

Článok V URČENIE LIETADLA

1. Každý zmluvný štát má právo určiť ako pozorovacie lietadlo jeden typ alebo viac typov alebo verzií lietadiel registrovaných príslušnými orgánmi zmluvného štátu.

2. Každý zmluvný štát má právo určiť typ alebo verziu lietadla ako pozorovacie lietadlo alebo pridať nové typy či verzie lietadiel k predtým už určeným za predpokladu, že to oznámi ostatným zmluvným štátom 30 dní vopred. Oznámenie o určení typu alebo verzie lietadla bude obsahovať informácie stanovené v prílohe C k tejto zmluve.

3. Každý zmluvný štát má právo vyradiť predtým určené typy alebo verzie lietadiel za predpokladu, že to oznámi všetkým ostatným zmluvným štátom 90 dní vopred.

4. Podľa ustanovení prílohy D k tejto zmluve sa na certifikáciu vyžaduje len jeden exemplár určitého typu a verzie lietadla s takou istou súpravou pridružených senzorov.

5. Každé pozorovacie lietadlo musí byť schopné prepravovať posádku a personál stanovený v článku VI časti III.

Článok VI

VÝBER POZOROVACIEHO LIETADLA, VŠEOBECNÉ USTANOVENIA NA VYKONÁVANIE POZOROVACÍCH LETOV A POŽIADAVKY NA PLÁNOVANIE ÚLOH

ČASŤ I

VÝBER POZOROVACIEHO LIETADLA A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA NA VYKONÁVANIE POZOROVACÍCH LETOV

1. Pozorovacie lety sa vykonávajú použitím pozorovacieho lietadla určeného zmluvným štátom na základe článku V. Ak pozorovaný zmluvný štát neuplatní svoje právo poskytnúť pozorovacie lietadlo, ktoré sám určil, právo poskytnúť pozorovacie lietadlo má pozorujúci zmluvný štát. Pozorujúci zmluvný štát má v tomto prípade právo poskytnúť lietadlo, ktoré sám určil, alebo lietadlo určené iným zmluvným štátom. V prípade, že pozorovacie lietadlo poskytne pozorovaný zmluvný štát, pozorujúci zmluvný štát má právo na lietadlo, ktoré je schopné dosiahnuť minimálny dolet bez dopĺňovania paliva (vrátane nevyhnutnej rezervy pohonných látok) rovnajúci sa polovici letovej vzdialenosti v súlade s odsekom 5 písm. (G) tejto časti.

2. Každý zmluvný štát má právo podľa odseku 1 tejto časti používať pozorovacie lietadlo určené iným zmluvným štátom na pozorovacie lety. Ustanovenia na používanie takého lietadla vypracujú príslušné zmluvné štáty tak, aby bola umožnená ich aktívna účasť na režime otvoreného neba.

3. Zmluvné štáty, ktoré majú právo vykonávať pozorovacie lety, môžu koordinovať plány vykonávania týchto letov v súlade s prílohou H k tejto zmluve. Žiadny zmluvný štát nie je povinný prijať viac ako jeden pozorovací let počas 96 hodín, ako je stanovené

v odseku 9 tejto časti, ak zmluvný štát nepožiadal o demonštračný let podľa prílohy F k tejto zmluve. V tomto prípade je pozorovaný zmluvný štát povinný akceptovať predĺženie obdobia na pozorovacie lety maximálne o 24 hodín. Po prijatí oznámenia o výsledkoch koordinácie plánov na vykonanie pozorovacích letov informuje každý zmluvný štát, nad ktorého územím sa majú vykonať pozorovacie lety, ostatné zmluvné štáty v súlade s ustanoveniami prílohy H k tejto zmluve o tom, či uplatní svoje právo poskytnúť vlastné pozorovacie lietadlo.

4. Každý zmluvný štát oznámi najneskôr do 90 dní po podpise zmluvy všetkým ostatným zmluvným štátom

- (A) platné číslo diplomatického povolenia na pozorovacie lety otvoreného neba, na lety dopravných lietadiel a tranzitné lety,
- (B) jazyk alebo jazyky Konzultatívnej komisie otvoreného neba stanovené v časti I ods. 7 prílohy L k tejto zmluve, ktoré bude personál používať pri všetkých činnostiach súvisiacich s vykonávaním pozorovacích letov nad jeho územím a pri zostavení úlohového plánu a úlohovej správy, ak používaný jazyk nie je odporúčaný v prílohe 10 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve (zväzok II ods. 5.2.1.1.2).

5. Pozorujúci zmluvný štát oznámi pozorovanému zmluvnému štátu svoj úmysel vykonať pozorovací let minimálne 72 hodín pred predpokladaným priletom do miesta vstupu pozorovaného zmluvného štátu. Zmluvné štáty poskytujúce také oznámenie urobia všetko, aby lehota upovedomenia zahŕňala čo najmenej víkendov. Oznámenie má obsahovať

- (A) požadované miesto vstupu, a ak je to možné, letisko otvoreného neba, kde sa má pozorovací let začať,
- (B) dátum a predpokladaný čas priletu pozorujúceho zmluvného štátu do miesta vstupu a predpokladaný čas odletu z miesta vstupu na letisko otvoreného neba, prípadne uvedenie osobitných požiadaviek na ubytovanie,
- (C) miesto určené v dodatku 1 prílohy E k tejto zmluve, kde sa požaduje vykonanie predletovej inšpekcie, dátum a čas začatia takej predletovej inšpekcie v súlade s ustanoveniami prílohy F k tejto zmluve,
- (D) spôsob dopravy, v prípade potreby aj typ a verziu dopravného lietadla použitého na cestu do miesta vstupu, ak pozorovacie lietadlo na pozorovací let poskytne pozorovaný zmluvný štát,
- (E) platné číslo diplomatického povolenia na pozorovací let alebo na let dopravného lietadla použitého na presun personálu na územie a z územia pozorovaného zmluvného štátu v súvislosti s pozorovacím letom,
- (F) registráciu pozorovacieho lietadla tak, ako sa to stanovuje v prílohe C k tejto zmluve,
- (G) približnú letovú vzdialenosť pozorovacieho letu,
- (H) mená personálu, pohlavie, dátum a miesto narodenia, čísla pasu, zmluvný štát, ktorý ho vystavil, a funkcie personálu.

6. Pozorovaný zmluvný štát, ktorý prijal oznámenie v súlade s odsekom 5 tejto časti, potvrdí príjem oznámenia do 24 hodín. V prípade, že využije svoje právo poskytnúť pozorovacie lietadlo, potvrdenie musí obsa-

hovať informácie o pozorovacom lietadle určené v odseku 5 písm. (F) tejto časti. Pozorujúcemu zmluvnému štátu sa umožní priletieť do miesta vstupu v predpokladanom čase uvedenom v oznámení v súlade s odsekom 5 tejto časti. Predpokladaný čas odletu z miesta vstupu na letisko otvoreného neba, kde sa začne pozorovací let, ako aj miesto, dátum a čas začatia predletovej inšpekcie podliehajú schváleniu pozorovaného zmluvného štátu.

7. Personál pozorujúceho zmluvného štátu môže zahŕňať zástupcov ostatných zmluvných štátov určených podľa článku XIII.

8. Pozorujúci zmluvný štát oznámi súčasne pozorovanému zmluvnému štátu a všetkým ostatným zmluvným štátom svoj úmysel vykonať pozorovací let v súlade s odsekom 5 tejto časti.

9. Čas od predpokladaného času priletu do miesta vstupu do skončenia pozorovacieho letu nepresiahne 96 hodín, ak sa nedohodne inak. V prípade, že pozorovaný štát požiada o demonštračný let na základe prílohy F k tejto zmluve, trvanie pozorovacieho letu presiahne 96 hodín podľa časti III ods. 4 prílohy F k tejto zmluve, ak si pozorujúci zmluvný štát vyžiada dodatočný čas na úplné splnenie úlohového plánu.

10. Pri prilete pozorovacieho lietadla do miesta vstupu vykoná pozorovaný zmluvný štát inšpekciu krytov apertúr senzorov a iných zariadení, ktoré zabráňujú prevádzke senzorov, aby sa presvedčil, či ich umiestnenie je v súlade s prílohou E k tejto zmluve, ak sa všetky príslušné zmluvné štáty nedohodli inak.

11. Ak pozorovacie lietadlo poskytol pozorujúci zmluvný štát, pozorovaný zmluvný štát bude mať pri prilete tohto lietadla do miesta vstupu alebo na letisko otvoreného neba, kde sa začína pozorovací let, právo vykonať predletovú inšpekciu podľa časti I prílohy F k tejto zmluve. V prípade, že v súlade s odsekom 1 tejto časti pozorovacie lietadlo poskytol pozorovaný zmluvný štát, pozorujúci zmluvný štát má právo vykonať predletovú inšpekciu senzorov podľa časti II prílohy F k tejto zmluve. Ak sa nedohodlo inak, taká inšpekcia sa skončí najneskôr štyri hodiny pred plánovaným začiatkom pozorovacieho letu určeným v letovom pláne.

12. Pozorujúci zmluvný štát zabezpečí, aby v posádke jeho lietadla bol aspoň jeden člen, ktorý má potrebné jazykové schopnosti, aby bez problémov komunikoval s personálom pozorovaného zmluvného štátu a jeho orgánmi riadenia letovej prevádzky v jazyku alebo v jazykoch oznámených pozorovaným zmluvným štátom podľa odseku 4 tejto časti.

13. Pozorovaný zmluvný štát zabezpečí posádke lietadla pri jej prilete do miesta vstupu alebo na letisko otvoreného neba, kde sa začína pozorovací let, najnovšiu predpoveď počasia, letecké navigačné informácie a informácie o bezpečnosti letu vrátane NOTAMov. Tieto informácie sa zaktualizujú na požiadanie. Postupy pre lety podľa prístrojov a informácie o záložných letiskách pozdĺž trasy letu sa poskytnú pri schválení úlohového plánu v súlade s požiadavkami časti II tohto článku.

14. Počas vykonávania pozorovacích letov podľa tejto zmluvy sa všetky pozorovacie lietadlá použijú v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a podľa schváleného letového plánu. Bez porušenia ustanovení časti II ods. 2 tohto článku sa pozorovacie lety vykonajú tiež v súlade s

- (A) uverejnenými normami a odporučenými postupmi ICAO,
- (B) uverejnenými národnými pravidlami riadenia letovej prevádzky, postupmi a smernicami pre bezpečnosť letu prelietavaného zmluvného štátu.

15. Pozorovacie lety majú prednosť pred akoukoľvek pravidelnou leteckou premávkou. Pozorovaný zmluvný štát zabezpečí uľahčenie vykonávania pozorovacích letov v súlade s touto zmluvou orgánmi riadenia letovej prevádzky.

16. Kapitán lietadla je jedinou autoritou na palube lietadla zodpovednou za bezpečné vykonanie letu a plnenie letového plánu.

17. Pozorovaný zmluvný štát poskytne

- (A) kalibračný terč vhodný na overenie možností senzorov v súlade s postupmi ustanovenými v časti III prílohy D k tejto zmluve, ktorý bude prelietavaný počas demonštračného letu alebo pozorovacieho letu na žiadosť ktoréhokoľvek štátu, a to pre každý senzor, ktorý sa má použiť počas pozorovacieho letu. Kalibračný terč sa umiestni v blízkosti letiska, kde sa vykonáva predletová inšpekcia podľa prílohy F k tejto zmluve,
- (B) obvyklé komerčné doplňovanie lietadla pohonnými látkami a servis pre pozorovacie alebo transportné lietadlo v mieste vstupu, na letisku otvoreného neba, na ktoromkoľvek letisku na doplňovanie pohonných látok a v mieste výstupu, stanovených v letovom pláne v súlade s uverejnenými údajmi o určených letiskách,
- (C) stravu a ubytovanie pre personál pozorujúceho zmluvného štátu,
- (D) na požiadanie pozorujúceho zmluvného štátu ďalšie služby na uľahčenie vykonania pozorovacieho letu, na ktorých sa pozorujúce a pozorované zmluvné štáty dohodnú.

18. Všetky náklady spojené s vykonaním pozorovacieho letu vrátane nákladov na záznamové médiá a spracúvanie údajov zhromaždených senzormi sa uhradia podľa časti I ods. 9 prílohy L k tejto zmluve.

19. Pred odletom pozorovacieho lietadla z miesta výstupu potvrdí pozorovaný zmluvný štát, že kryty apertúr senzorov alebo iné zariadenia zabráňujúce prevádzke senzorov sú v náležitej polohe podľa prílohy E k tejto zmluve.

20. Ak sa nedohodlo inak, personál pozorujúceho zmluvného štátu odletí z miesta výstupu najneskôr do 24 hodín po skončení pozorovacieho letu. V prípade nepriaznivých meteorologických podmienok alebo neschopnosti pozorovacieho alebo transportného lietadla odletieť sa let uskutoční v najkratšom možnom čase.

21. Pozorujúci zmluvný štát zostaví úlohovú správu o pozorovacom lete podľa príslušného formátu vypra-

covaného Konzultatívnou komisiou otvoreného neba. Úlohová správa obsahuje príslušné údaje o dátume a čase pozorovacieho letu, o jeho trase a profile, poveternostných podmienkach, čase a mieste použitia každého senzora, približné množstvo údajov zhromaždených senzormi a výsledky inšpekcie krytov apertúr senzorov alebo iných zariadení zabráňujúcich prevádzke senzorov v súlade s článkom VII a s prílohou E k tejto zmluve. Úlohovú správu podpíše pozorujúci a pozorovaný zmluvný štát v mieste výstupu a pozorujúci zmluvný štát ju poskytne všetkým ostatným zmluvným štátom do siedmich dní po odlete z miesta výstupu.

ČASŤ II

POŽIADAVKY NA PLÁNOVANIE ÚLOH

1. Ak sa nedohodlo inak, predloží pozorujúci zmluvný štát po prilete na letisko otvoreného neba pozorovanému zmluvnému štátu úlohový plán navrhnutého pozorovacieho letu, ktorý vyhovuje požiadavkám uvedeným v odsekoch 2 a 4 tejto časti.

2. Úlohový plán môže určiť taký pozorovací let, ktorý umožní pozorovanie akéhokoľvek bodu na celom území pozorovaného zmluvného štátu vrátane oblastí označených pozorovaným zmluvným štátom ako nebezpečný vzdušný priestor, ako to stanovuje príloha I k tejto zmluve. Trať letu pozorovacieho lietadla sa nemôže priblížiť k hraniciam susedného štátu, ktorý nie je zmluvným štátom, viac ako na desať kilometrov.

3. Úlohový plán môže určiť, že letisko otvoreného neba, kde sa pozorovací let končí, rovnako ako miesto výstupu môžu byť rozdielne od letiska otvoreného neba, kde sa pozorovací let začína, alebo miesta vstupu. Úlohový plán špecifikuje, ak je to možné, čas začiatku pozorovacieho letu, požadovaný čas a miesto plánovaných zastávok na dopĺňovanie pohonných látok alebo na odpočinok, čas pokračovania pozorovacieho letu po doplnení pohonných látok alebo po odpočinku v rámci 96-hodinovej lehoty stanovenej v časti I ods. 9 tohto článku.

4. Úlohový plán obsahuje všetky informácie nevyhnutné na podanie letového plánu a zabezpečí, aby

- (A) pozorovací let neprekročil príslušnú maximálnu letovú vzdialenosť určenú v časti I prílohy A k tejto zmluve,
- (B) trasa a profil pozorovacieho letu spĺňali podmienky bezpečnosti letu v súlade s normami ICAO a odporučenými postupmi, berúc pritom do úvahy existujúce rozdiely v národných letových pravidlách bez toho, aby sa porušili ustanovenia odseku 2 tejto časti,
- (C) sa zohľadnili informácie o nebezpečnom vzdušnom priestore v súlade s prílohou I k tejto zmluve,
- (D) výška pozorovacieho lietadla nad terénom (AGL) nedovolila pozorujúcemu zmluvnému štátu prekročiť obmedzenie pozemnej rozlišovacej schopnosti každého senzora tak, ako to vymedzuje článok IV ods. 2,
- (E) predpokladaný čas začiatku pozorovacieho letu ne-

nastal skôr ako 24 hodín po predložení úlohového plánu, ak sa nedohodlo inak,

- (F) pozorovacie lietadlo letelo po priamej trase medzi súradnicami alebo navigačnými bodmi určenými v úlohovom pláne podľa určeného poradia,
- (G) sa trasa letu nepretala v tom istom bode viac ako raz a pozorovacie lietadlo nekrúžilo okolo jedného bodu, ak sa nedohodlo inak. Toto ustanovenie sa netýka vzletu, preletu kalibračných terčov a pristátia pozorovacieho lietadla.

5. Ak úlohový plán podaný pozorujúcim zmluvným štátom predpokladá lety cez nebezpečný vzdušný priestor, pozorovaný zmluvný štát

- (A) spresní riziko pre pozorovacie lietadlo,
- (B) uláhčí vykonanie pozorovacieho letu koordináciou alebo obmedzením aktivít podľa písmena (A) tohto odseku,
- (C) navrhne alternatívnu letovú výšku, trasu alebo čas.

6. Pozorovaný zmluvný štát prijme úlohový plán alebo navrhne zmeny v pláne v súlade s článkom VIII časti I ods. 4 a 5 tejto časti najneskôr do štyroch hodín od predloženia úlohového plánu. Také zmeny nevylučujú pozorovanie akéhokoľvek bodu na celom území pozorovaného zmluvného štátu vrátane oblastí označených pozorovaným zmluvným štátom ako nebezpečný vzdušný priestor podľa prílohy I k tejto zmluve. Pozorujúci a pozorovaný zmluvný štát podpíšu úlohový plán po vzájomnej dohode. V prípade, že sa zmluvné štáty nedohodnú na úlohovom pláne do ôsmich hodín po predložení pôvodného úlohového plánu, pozorujúci zmluvný štát má právo odmietnuť vykonanie pozorovacieho letu v súlade s ustanoveniami článku VIII tejto zmluvy.

7. Ak sa plánovaná trasa pozorovacieho letu približí k hraniciam iných zmluvných štátov alebo iných štátov, pozorovaný zmluvný štát môže oboznámiť tento štát alebo štáty s predpokladanou trasou, dátumom a časom pozorovacieho letu.

8. Na základe schváleného úlohového plánu zmluvný štát poskytujúci pozorovacie lietadlo v spolupráci s druhým zmluvným štátom okamžite podá letový plán, ktorý má obsah špecifikovaný v prílohe č. 2 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve a formát špecifikovaný dokumentom ICAO č. 4444 – RAC/501/12 Pravidlá lietania a letové prevádzkové služby v zrevidovanom alebo novelizovanom znení.

ČASŤ III

OSOBITNÉ USTANOVENIA

1. Ak pozorovacie lietadlo poskytne pozorujúci zmluvný štát, pozorovaný zmluvný štát má právo mať dvoch letových pozorovateľov a jedného tlmočníka na palube pozorovacieho lietadla a okrem toho jedného letového pozorovateľa na každom pracovisku ovládania senzora na palube pozorovacieho lietadla, ak sa nedohodlo inak. Práva a povinnosti letových pozorovateľov a tlmočníkov vymedzuje príloha G k tejto zmluve.

2. Ak pozorujúci zmluvný štát bez ohľadu na odsek 1 tejto časti používa pozorovacie lietadlo, ktorého maxi-

málna celková vzletová hmotnosť nepresahuje 35 000 kilogramov pre letovú vzdialenosť pozorovania nepresahujúcu 1 500 kilometrov, ako je oznámené v súlade s časťou I ods. 5 písm. (G) tohto článku, je povinný prijať dvoch letových pozorovateľov a jedného tlmočníka na palubu pozorovacieho lietadla, ak sa nedohodlo inak.

3. Ak pozorovacie lietadlo poskytne pozorovaný zmluvný štát, pozorovaný zmluvný štát umožní personálu pozorujúceho zmluvného štátu cestu do miesta vstupu pozorovaného zmluvného štátu tým najrýchlejším spôsobom. Personál pozorujúceho zmluvného štátu si môže zvoliť cestu do miesta vstupu po zemi, po mori alebo vzduchom (vrátane dopravy lietadlom ktoréhokoľvek zmluvného štátu). Postupy týkajúce sa takej cesty sú stanovené v prílohe E k tejto zmluve.

4. Ak pozorovacie lietadlo poskytne pozorovaný zmluvný štát, pozorujúci zmluvný štát má právo mať dvoch letových predstaviteľov a jedného tlmočníka na palube pozorovacieho lietadla a okrem toho jedného letového predstaviteľa na každom pracovisku ovládania senzorov v lietadle, ak sa nedohodlo inak. Práva a povinnosti letových predstaviteľov a tlmočníkov stanovuje príloha G k tejto zmluve.

5. Ak pozorujúci zmluvný štát poskytne pozorovacie lietadlo určené iným zmluvným štátom ako pozorujúcim alebo pozorovaným, má právo mať dvoch predstaviteľov a jedného tlmočníka na palube pozorovacieho lietadla a okrem toho jedného predstaviteľa na každom pracovisku ovládania senzorov v lietadle, ak sa nedohodlo inak. V tomto prípade sa uplatnia aj ustanovenia o letových pozorovateľoch stanovené v odseku 1 tejto časti. Práva a povinnosti predstaviteľov a tlmočníkov vymedzuje príloha G k tejto zmluve.

Článok VII

TRANZITNÉ LETY

1. Tranzitné lety na územie a z územia pozorovaného zmluvného štátu vykonávané pozorujúcim zmluvným štátom podľa tejto zmluvy sa začínajú na území pozorujúceho zmluvného štátu alebo iného zmluvného štátu.

2. Každý zmluvný štát akceptuje tranzitné lety. Tranzitné lety sa vykonávajú po medzinárodne uznávaných trasách letových prevádzkových služieb, ak sa príslušné zmluvné štáty nedohodnú inak, a v súlade s inštrukciami národných orgánov riadenia letovej prevádzky každého zmluvného štátu, do ktorého vzdušného priestoru tento let vstupuje. Pozorujúci štát súčasne informuje pozorovaný štát a každý zmluvný štát, nad ktorého vzdušným priestorom má preletieť, podľa článku VI tejto zmluvy.

3. Používanie senzorov na pozorovacom lietadle je počas tranzitných letov zakázané. V prípade, že počas tranzitného letu pristane pozorovacie lietadlo na území zmluvného štátu, vykoná tento zmluvný štát po pristáti a pred odletom inšpekciu krytov apertúr senzorov alebo iných zariadení znemožňujúcich prevádzku senzorov, aby sa presvedčil o ich správnej polohe.

Článok VIII

ZÁKAZY, ODCHÝLKY OD LETOVÝCH PLÁNOV A NÚDZOVÉ SITUÁCIE

ČASŤ I

ZÁKAZ POZOROVACÍCH LETOV A ZMENY V ÚLOHOVÝCH PLÁNOCH

1. Pozorovaný zmluvný štát má právo zakázať pozorovací let, ktorý nie je v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy.

2. Pozorovaný zmluvný štát má právo zakázať pozorovací let pred jeho začiatkom v prípade, že sa pozorujúci zmluvný štát nedostaví do miesta vstupu do 24 hodín po predpokladanom čase priletu spresnenom v oznámení o pozorovacom lete poskytnutom v súlade s článkom VI časťou I ods. 5, ak sa príslušné zmluvné štáty nedohodnú inak.

3. Ak pozorovaný zmluvný štát zakáže pozorovací let na základe tohto článku alebo prílohy F k tejto zmluve, uvedie bezodkladne dôvody zákazu v úlohovom pláne a do siedmich dní doručí diplomatickou cestou všetkým zmluvným štátom písomné zdôvodnenie zákazu v úlohovej správe podľa článku VI časti I ods. 21. Zakázaný pozorovací let sa nezapočítava do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

4. Pozorovaný zmluvný štát má právo navrhnúť zmeny v úlohovom pláne, ak

- (A) poveternostné podmienky ovplyvňujú bezpečnosť letu,
- (B) stav letiska otvoreného neba, záložných letísk alebo letísk na doplňovanie pohonných látok zabraňuje ich použitiu,
- (C) úlohový plán nie je v súlade s článkom VI časťou II ods. 2 a 4.

5. Ak pozorujúci zmluvný štát nesúhlasí s navrhnutými zmenami v úlohovom pláne, má právo predložiť varianty navrhovaných zmien. V prípade, že sa nedospeje k dohode na úlohovom pláne do ôsmich hodín od predloženia pôvodného úlohového plánu, a ak pozorujúci štát považuje zmeny v úlohovom pláne za ohrozujúce jeho práva vyplývajúce z tejto zmluvy, má právo odmietnuť pozorovací let. Taký let sa nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

6. Ak pozorujúci zmluvný štát odmietne vykonať pozorovací let na základe tohto článku alebo prílohy F k tejto zmluve, okamžite uvedie dôvod svojho rozhodnutia v úlohovom pláne pred odletom a do siedmich dní po odlete doručí diplomatickou cestou ostatným zmluvným štátom písomné zdôvodnenie tohto rozhodnutia v úlohovej správe podľa článku VI časti I ods. 21.

ČASŤ II

ODCHÝLKY OD LETOVÉHO PLÁNU

1. Odchýlky od letového plánu počas pozorovacieho letu sa povolujú v prípade

- (A) vplyvu poveternostných podmienok na bezpečnosť letu,
- (B) technických ťažkostí pozorovacieho lietadla,

- (C) náhleho zhoršenia zdravotného stavu ktorejkoľvek osoby na palube,
- (D) inštrukcií riadenia letovej prevádzky týkajúcich sa okolností spôsobených vyššou mocou.

2. Ak poveternostné podmienky zabránia účinnému použitiu optických senzorov a infračervených riadkových snímacích zariadení, povolia sa odchýlky za predpokladu, že

- (A) sú splnené požiadavky letovej bezpečnosti,
- (B) orgány riadenia letovej prevádzky udelia povolenie (v prípadoch, kde to vyžadujú národné predpisy) a
- (C) výkonnosť senzorov neprekračuje parametre určené v článku IV ods. 2, ak sa nedohodlo inak.

3. Pozorovaný štát má právo zakázať použitie určitého senzora v prípade odchýlky, ktorá privedie pozorovacie lietadlo pod minimálnu výšku nad terénom určenú na prevádzku tohto senzora v súlade s obmedzením pozemnej rozlišovacej schopnosti určenej v článku IV ods. 2. Ak odchýlka vyžaduje, aby pozorovacie lietadlo zmenilo trasu letu o viac ako 50 kilometrov od trasy letu určenej v letovom pláne, pozorovaný štát má právo zakázať za touto 50-kilometrovou hranicou použitie všetkých senzorov inštalovaných na pozorovacom lietadle.

4. Pozorujúci zmluvný štát má právo skrátiť pozorovací let počas jeho vykonávania v prípade poruchy senzora. Kapitán lietadla má právo skrátiť pozorovací let v prípade technických ťažkostí ovplyvňujúcich bezpečnosť pozorovacieho lietadla.

5. Ak odchýlka od letového plánu v súlade s odsekom 1 tejto časti spôsobí skrátenie pozorovacieho letu alebo ak ku skráteniu dôjde v súlade s odsekom 4 tejto časti, pozorovací let sa započíta do kvót oboch zmluvných štátov, ak let nebol skrátený z dôvodu

- (A) poruchy senzora na pozorovacom lietadle poskytnutom pozorovaným štátom,
- (B) technických ťažkostí pozorovacieho lietadla poskytnutého pozorovaným štátom,
- (C) lekárskeho naliehavého prípadu člena posádky pozorovaného štátu alebo letových pozorovateľov,
- (D) inštrukcií riadenia letovej prevádzky, ak ide o okolnosti spôsobené vyššou mocou.

V takých prípadoch má pozorujúci štát právo rozhodnúť, či sa lety započítajú do kvót oboch zmluvných štátov.

6. Údaje zhromaždené senzormi si pozorujúci štát ponechá iba vtedy, ak sa pozorovací let započíta do kvót oboch zmluvných štátov.

7. Ak dôjde k odchýlke od letového plánu, kapitán lietadla urobí opatrenia v súlade s publikovanými národnými letovými pravidlami pozorovaného štátu. Len čo prestanú existovať faktory vedúce k odchýlke, môže pozorovacie lietadlo s povolením orgánov riadenia letovej prevádzky pokračovať v pozorovanom lete v súlade s letovým plánom. Dodatočná dĺžka letu pozorovacieho lietadla spôsobená odchýlkou sa nezapočíta do maximálnej letovej vzdialenosti.

8. Personál oboch štátov na palube pozorovacieho lietadla bude okamžite informovaný o všetkých odchýlkach od letového plánu.

9. Dodatočné náklady vyplývajúce z ustanovení tohto článku sa hradia podľa časti I ods. 9 prílohy L k tejto zmluve.

ČASŤ III NÚDZOVÉ SITUÁCIE

1. V prípade núdze sa kapitán lietadla riadi dokumentom Pravidlá lietania a letové prevádzkové služby – Postupy pre letové služby, ICAO dokument č. 4444–RAC/501/12 v zrevidovanom alebo novelizovanom znení, národnými letovými pravidlami pozorovaného štátu a letovou príručkou pozorovacieho lietadla.

2. Každému pozorovaciemu lietadlu vyhlasujúcemu núdzu sa v plnom rozsahu poskytnú núdzové a navigačné zariadenia pozorovaného štátu, aby mohlo čo najrychlejšie pristáť na najbližšom vhodnom letisku.

3. V prípade leteckej nehody pozorovacieho lietadla na území pozorovaného štátu vykonáva pátracie a záchranné práce pozorovaný štát podľa vlastných pravidiel a postupov.

4. Vyšetrovanie leteckej nehody alebo udalosti týkajúcej sa pozorovacieho lietadla vedie pozorovaný štát za účasti pozorujúceho štátu podľa odporúčaní ICAO stanovenými v prílohe č. 13 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve (Vyšetrovanie leteckých nehôd) v zrevidovanom alebo novelizovanom znení a podľa národných pravidiel pozorovaného štátu.

5. Ak pozorovacie lietadlo pozorovaný štát nezaregistruje, po skončení vyšetrovania sa všetky nájdené a zozbierané trosky a úlomky pozorovacieho lietadla a senzorov vrátia pozorujúcemu štátu alebo štátu, ktorému lietadlo patrilo, ak o to požiadajú.

Článok IX

VÝSTUPY SENZOROV Z POZOROVACÍCH LETOV

ČASŤ I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Na zaznamenávanie údajov zhromaždených senzormi počas pozorovacích letov sa používajú tieto záznamové médiá:

- (A) čiernobiely fotografický film v prípade opticko-panoramatických a snímkovacích kamier,
- (B) magnetická páska v prípade videokamier,
- (C) čiernobiely fotografický film alebo magnetická páska v prípade infračervených riadkových snímacích zariadení,
- (D) magnetická páska v prípade radarov s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou.

Na formáte, v ktorom sa majú tieto údaje zaznamenať a vymieňať na iných záznamových médiách, sa dohodne Konzultatívna komisia otvoreného neba počas obdobia dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

2. Údaje zhromaždené senzormi počas pozorovacích letov zostanú na palube pozorovacieho lietadla až do skončenia pozorovacieho letu. Prenos údajov zhromaždených senzormi z pozorovacieho lietadla počas pozorovacieho letu je zakázaný.

3. Každá cievka fotografického filmu a kazeta alebo cievka magnetickej pásky použitá na zhromažďovanie údajov senzorom počas pozorovacieho letu sa po vybratí zo senzora čo najrýchlejšie umiestni do kontajnera a zapečatí za prítomnosti zmluvných štátov.

4. Údaje zhromaždené senzormi počas pozorovacieho letu sú k dispozícii zmluvným štátom podľa ustanovení tohto článku a použijú sa výhradne na dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.

5. V prípade, že na základe údajov poskytnutých podľa časti I prílohy B k tejto zmluve médium na zaznamenávanie údajov použité zmluvným štátom počas pozorovacieho letu nie je kompatibilné s vybavením iného zmluvného štátu na spracovanie tohto záznamového média, príslušné zmluvné štáty zavedú postupy umožňujúce spracovanie všetkých údajov zozbieraných počas pozorovacieho letu (vyvolanie, kopírovanie, uskladnenie) týmito štátmi.

ČASŤ II VÝSTUPY SENZOROV POUŽÍVAJÚCICH FOTOGRAFICKÝ FILM

1. V prípade, že výstupy zo zdvojených optických kamier sa vymenia, kamery, filmy a spracovanie filmov sú rovnakého typu.

2. Ak sa majú údaje zhromaždené jednou optickou kamerou poskytnúť na výmenu, zmluvné štáty v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas obdobia dočasného uplatňovania tejto zmluvy posúdia, či za vyvolanie pôvodného filmového negatívu zodpovedá pozorujúci štát alebo zmluvný štát, ktorý poskytol pozorovacie lietadlo. Zmluvný štát vyvolávajúci pôvodný filmový negatív zodpovedá za kvalitu spracovania pôvodného filmového negatívu a za vyhotovenie duplikátu pozitívu alebo negatívu. Ak sa zmluvné štáty dohodnú, že film použitý počas pozorovacieho letu na palube pozorovacieho lietadla, ktoré poskytol pozorovaný štát, spracuje pozorujúci štát, pozorovaný štát nezodpovedá za kvalitu spracovania pôvodného negatívu.

3. Všetky filmy použité počas pozorovacieho letu sa vyvolajú

- (A) najneskôr do troch dní po prilete pozorovacieho lietadla do miesta výstupu v prípade, že pôvodný filmový negatív je vyvolaný v zariadení na spracovanie filmov poskytnutom pozorovaným štátom, ak sa nedohodlo inak,
- (B) najneskôr do desiatich dní po odlete pozorovacieho lietadla z územia pozorovaného štátu v prípade, že pôvodný filmový negatív je vyvolaný v zariadení na spracovanie filmov poskytnutom pozorujúcim štátom.

4. Zmluvný štát, ktorý vyvoláva pôvodný filmový negatív, je povinný prijať v zariadení na spracovanie filmov najviac dvoch predstaviteľov druhého zmluvného štátu, ktorí skontrolujú rozpečatenie filmovej kazety alebo kontajnera a uskladnenie, spracovanie, kopírovanie a manipuláciu s pôvodným negatívom filmu podľa ustanovení časti II prílohy K k tejto zmluve. Zmluvný štát kontrolujúci spracovanie filmu a jeho kopírovanie má právo určiť takých predstaviteľov zo

svojich štátnych príslušníkov prítomných na území, kde sa nachádza zariadenie na spracovanie filmov poskytnuté druhým zmluvným štátom, ktorí sú na zozname určeného personálu podľa článku XIII časti I tejto zmluvy. Zmluvný štát vyvolávajúci film bude spolupracovať v čo najväčšom rozsahu s predstaviteľmi druhého zmluvného štátu pri ich činnosti v súlade s týmto odsekom.

5. Po skončení pozorovacieho letu pripojí zmluvný štát, ktorý má vyvolávať pôvodný filmový negatív, 21-stupňový senzimetrický testovací pásik, ktorý sa použil počas pozorovacieho letu a je rovnakého typu ako film, alebo exponuje 21-stupňový optický klin na začiatok alebo na koniec každej cievky pôvodného filmového negatívu použitého počas pozorovacieho letu. Po spracovaní pôvodného filmového negatívu a po vyhotovení duplikátu negatívu alebo pozitívu zmluvné štáty posúdia optickú kvalitu 21-stupňového senzimetrického testovacieho pásika alebo zobrazenia 21-stupňového optického klina v porovnaní s charakteristikami určenými pre tento typ pôvodného filmového negatívu, alebo duplikát filmového negatívu či pozitívu v súlade s ustanoveniami časti I prílohy K k tejto zmluve.

6. V prípade, že je vyvolaný iba jeden pôvodný filmový negatív,

- (A) pozorujúci štát má právo ponechať si alebo dostať pôvodný filmový negatív,
- (B) pozorovaný štát má právo vybrať si a dostať kompletný prvý duplikát filmového negatívu alebo jeho časť (pozitív alebo negatív). Ak sa nedohodlo inak, tieto duplikáty
- (1) budú mať rovnaký formát a filmový rozmer ako pôvodný filmový negatív,
 - (2) sa zhotovia okamžite po vyvolaní pôvodného filmového negatívu,
 - (3) sa poskytnú predstaviteľom pozorovaného štátu okamžite po zhotovení duplikátu.

7. V prípade, že sa vyvolajú dva pôvodné negatívy filmov a

- (A) pozorovacie lietadlo poskytne pozorujúci štát, pozorovaný štát má právo vybrať si po skončení pozorovacieho letu jeden z dvoch pôvodných filmových negatívov a druhý negatív si ponechá pozorujúci štát,
- (B) pozorovacie lietadlo poskytne pozorovaný štát, pozorujúci štát má právo vybrať si jeden z pôvodných filmových negatívov a druhý negatív si ponechá pozorovaný štát.

ČASŤ III VÝSTUPY SENZOROV POUŽÍVAJÚCICH INÉ ZÁZNAMOVÉ MÉDIÁ

1. Zmluvný štát, ktorý poskytuje pozorovacie lietadlo, zaznamená najmenej jeden pôvodný súbor údajov zhromaždených senzormi používajúcimi iné záznamové médiá.

2. Ak je zhotovený iba jeden pôvodný súbor a
- (A) pozorovacie lietadlo poskytol pozorujúci štát, pozorujúci štát má právo ponechať si pôvodný súbor a pozorovaný štát má právo dostať kópiu vyrobenú z originálu,

(B) pozorovacie lietadlo poskytol pozorovaný štát, pozorujúci štát má právo na pôvodný súbor a pozorovaný štát má právo dostať kópiu vyrobenú z originálu.

3. Ak sú zhotovené dva pôvodné súbory a

(A) pozorovacie lietadlo poskytol pozorujúci štát, pozorovaný štát má právo vybrať si po skončení pozorovacieho letu jeden z dvoch súborov záznamových médií a druhý súbor si ponechá pozorujúci štát,

(B) pozorovacie lietadlo poskytol pozorovaný štát, pozorujúci štát má právo vybrať si jeden z dvoch súborov záznamových médií a druhý súbor si ponechá pozorovaný štát.

4. Ak pozorovacie lietadlo poskytne pozorujúci štát, pozorovaný štát má právo na údaje zhromaždené radarom s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou vo forme počítačovej fázovej informácie alebo radarového zobrazenia (podľa vlastného výberu).

5. Ak pozorovacie lietadlo poskytne pozorovaný štát, pozorujúci štát má právo na údaje zhromaždené radarom s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou vo forme počítačovej fázovej informácie alebo radarového zobrazenia (podľa vlastného výberu).

ČASŤ IV

PRÍSTUP K VÝSTUPOM SENZORA

Každý zmluvný štát má právo žiadať a dostať od pozorujúceho štátu kópie údajov získaných senzormi počas pozorovacieho letu. Takéto kópie budú duplikáty vyrobené z pôvodných údajov zozbieraných senzormi počas pozorovacieho letu. Zmluvný štát žiadajúci kópie oboznámi so svojou žiadosťou aj pozorovaný štát. Žiadosť o kópie údajov obsahuje tieto údaje:

- (A) názov pozorujúceho zmluvného štátu,
- (B) názov pozorovaného zmluvného štátu,
- (C) dátum pozorovacieho letu,
- (D) senzor, ktorý údaje zozbieral,
- (E) časť alebo časti času pozorovania, počas ktorých sa údaje zhromažďovali,
- (F) typ a formát kópie záznamového média (filmový negatív, filmový pozitív alebo magnetická páska).

Článok X

KONZULTATÍVNA KOMISIA OTVORENÉHO NEBA

1. Aby zmluvné štáty podporili zámery a uľahčili vykonávanie ustanovení tejto zmluvy, vytvorili Konzultatívnu komisiu otvoreného neba.

2. Konzultatívna komisia otvoreného neba prijíma rozhodnutia alebo dáva odporúčania na základe konsenzu. Pod konsenzom sa rozumie skutočnosť, že ani jeden zmluvný štát nemá žiadne námietky proti prijímaniu rozhodnutia alebo dávaniu odporúčania.

3. Každý zmluvný štát má právo predkladať Konzultatívnej komisii otvoreného neba a zaradiť do programu jej rokovania akúkoľvek otázku týkajúcu sa tejto zmluvy vrátane akejkoľvek otázky týkajúcej sa prípadu, keď pozorovaný štát poskytuje pozorovacie lietadlo.

4. V rámci štruktúry Konzultatívnej komisie otvoreného neba zmluvné štáty budú

- (A) zvažovať otázky dodržiavania ustanovení tejto zmluvy,

(B) usilovať sa o riešenie pochybností a rozdielov v interpretáciách, ktoré môžu vzniknúť pri vykonávaní tejto zmluvy,

(C) zvažovať a rozhodovať o žiadostiach o prístup k tejto zmluve,

(D) na základe ustanovení tejto zmluvy prijímať technické a administratívne opatrenia považované za nevyhnutné na zabezpečenie prístupovania ďalších štátov k tejto zmluve.

5. Konzultatívna komisia otvoreného neba môže predkladať dodatky k tejto zmluve na posúdenie a schválenie podľa článku XVI. Konzultatívna komisia otvoreného neba sa môže tiež dohodnúť na zlepšeniach vedúcich k realizácii a efektívnosti tejto zmluvy, ktoré zodpovedajú jej ustanoveniam. Zlepšenia týkajúce sa len úpravy ročného rozdelenia aktívnych kvót podľa článku III a prílohy A k tejto zmluve, aktualizácie a dodatkov ku kategóriám alebo účinnosti senzorov podľa článku IV, kontroly podielu nákladov podľa časti I ods. 9 prílohy L k tejto zmluve, úprav rozdeľovania a dostupnosti údajov podľa článku IX časti III a IV a spracovania úlohových správ podľa článku VI časti I ods. 21, ako aj menej dôležitých záležitostí administratívneho a technického charakteru sa budú schvaľovať v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba a nebudú sa považovať za dodatky k tejto zmluve.

6. Konzultatívna komisia otvoreného neba bude požadovať využívanie zariadení a administratívnu podporu Strediska pre predchádzanie konfliktom Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe alebo ďalších existujúcich zariadení vo Viedni, ak nerozhodne inak.

7. Ustanovenia pre činnosť Konzultatívnej komisie otvoreného neba sú uvedené v prílohe L k tejto zmluve.

Článok XI

OZNÁMENIA A SPRÁVY

Zmluvné štáty podávajú oznámenia a správy vyžadované touto zmluvou v písomnej forme diplomatickou cestou alebo podľa vlastnej voľby inými oficiálnymi cestami, ako je komunikačná sieť Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe.

Článok XII

ZODPOVEDNOSŤ

V súlade s medzinárodným právom a zvyklosťami je zmluvný štát povinný počas vykonávania tejto zmluvy zaplatiť náhradu škody spôsobenú iným zmluvným štátom, ich fyzickým osobám či právnickým osobám alebo na ich majetku.

Článok XIII

URČENIE OSÔB, VÝSADY A IMUNITA

ČASŤ I

URČENIE OSÔB

1. Každý zmluvný štát súčasne s uložením svojich ratifikačných listín u jedného z depozitárov poskytne všetkým ostatným zmluvným štátom na posúdenie

zoznam určených osôb, ktoré budú plniť všetky povinnosti týkajúce sa vykonávania pozorovacích letov pre tento zmluvný štát vrátane kontroly spracovania výstupu senzorov. Žiadny zoznam nebude obsahovať viac ako 400 osôb. Zoznam bude obsahovať meno a priezvisko, pohlavie, dátum narodenia, miesto narodenia, číslo pasu a funkciu každej osoby. Každý zmluvný štát má právo pozmeniť svoj zoznam určených osôb do 30 dní po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy a potom každých šesť mesiacov.

2. Ak ktorákoľvek osoba na pôvodnom alebo pozmenenom zozname je pre zmluvný štát posudzujúci tento zoznam neprijateľná, upovedomí tento zmluvný štát najneskôr do 30 dní po prijatí zoznamu zmluvný štát, ktorý zoznam predložil, že táto osoba nebude prijatá. Osoby, ktoré nebudú do 30 dní označené ako neprijateľné, budú považované za prijateľné. Ak zmluvný štát následne rozhodne, že osoba je neprijateľná, oznámi to zmluvnému štátu, ktorý danú osobu určil. Osoby určené ako neprijateľné, budú z pôvodného zoznamu vyčiarknuté.

3. Pozorovaný zmluvný štát udelí víza a iné požadované dokumenty, aby zabezpečil každej akceptovanej osobe možnosť vstupu na svoje územie a pobytu na ňom s cieľom vykonávať povinnosti týkajúce sa pozorovacích letov vrátane kontroly výstupu senzorov. Takéto víza a iné potrebné dokumenty budú udelené

- (A) buď do 30 dní od určenia osoby ako prijateľnej, pričom víza budú platiť na obdobie najmenej 24 mesiacov,
- (B) alebo do hodiny po príchode do miesta vstupu, pričom víza budú platiť len na obdobie trvania povinností osoby,
- (C) kedykoľvek na základe vzájomnej dohody príslušných zmluvných štátov.

ČASŤ II VÝSADY A IMUNITA

1. Aby personál mohol pri vykonávaní tejto zmluvy plniť svoje funkcie efektívne a nie pre vlastný prospech, budú personálu určenému podľa ustanovení časti I ods. 1 tohto článku udelené výsady a imunita, ktoré využívajú diplomatickí zástupcovia podľa článku 29, článku 30 ods. 2, článku 31 ods. 1, 2 a 3 a článkov 34 a 35 Viedenského dohovoru o diplomatických stykoch z 18. apríla 1961 (ďalej len „Viedenský dohovor“). Okrem toho budú určenému personálu udelené výsady diplomatických zástupcov podľa článku 36 ods. 1 písm. (b) Viedenského dohovoru s výnimkou výrobkov, ktorých dovoz alebo vývoz zákon zakazuje alebo sa riadi predpismi o karanténe.

2. Takéto výsady a imunita budú určenému personálu udelené na celé obdobie medzi príchodom a odchodom z územia pozorovaného štátu a následne vo vzťahu k predchádzajúcim úkonom pri výkone ich oficiálnych funkcií. Personálu budú udelené výsady a imunita používané diplomatickými zástupcami aj počas tranzitu cez územia ostatných zmluvných štátov podľa článku 40 ods. 1 Viedenského dohovoru.

3. Pozorujúci zmluvný štát sa môže vzdať imunity pred jurisdikciou v prípadoch, ak by bránila uplatňovaniu práva a ak sa jej možno vzdať bez porušenia tejto

zmluvy. Imunity personálu, ktorý nie je príslušníkom pozorujúceho štátu, sa môže vzdať len zmluvný štát, ktorého príslušníkom tento personál je. Vzdanie sa imunity musí byť vždy výslovné.

4. Určený personál je povinný dodržiavať zákony a predpisy pozorovaného štátu bez toho, aby sa to považovalo za porušenie jeho výsad a imunity alebo práv pozorujúceho štátu stanovených v tejto zmluve.

5. Dopravné prostriedky personálu budú mať udelené tie isté výsady a imunitu voči prehliadkam, rekvirácii, zaisteniu a exekúcii ako prostriedky diplomatickej misie na základe článku 22 ods. 3 Viedenského dohovoru, ak nie je v tejto zmluve ustanovené inak.

Článok XIV

BENELUX

1. Podľa článkov II až IX, článku XI a príloh A až I a prílohy K k tejto zmluve sa Belgické kráľovstvo, Luxemburské veľkovojsvodstvo a Holandské kráľovstvo považujú za jeden zmluvný štát ďalej označovaný ako Benelux.

2. Uvedené štáty môžu skončiť túto dohodu oznámením všetkým ostatným zmluvným štátom bez toho, aby sa to považovalo za porušenie ustanovení článku XV. Táto dohoda sa bude považovať za skončenú 31. decembra, ktorý nasleduje po uplynutí 60-dňovej lehoty po tomto oznámení.

Článok XV

ČAS PLATNOSTI ZMLUVY A ODSŤUPENIE OD NEJ

1. Táto zmluva je časovo neobmedzená.

2. Zmluvný štát má právo odstúpiť od tejto zmluvy. Zmluvný štát, ktorý zamýšľa odstúpiť od tejto zmluvy, oznámi svoje rozhodnutie ktorémukoľvek z depozitárov a všetkým ostatným zmluvným štátom najmenej šesť mesiacov pred odstúpením od zmluvy. Depozitári budú o tomto oznámení okamžite informovať všetky ostatné zmluvné štáty.

3. Ak zmluvný štát oznámi svoj úmysel odstúpiť od tejto zmluvy v súlade s odsekom 2 tohto článku, depozitári zvolajú konferenciu zmluvných štátov v čase od 30 do 60 dní po prijatí tohto oznámenia s cieľom zvážiť dôsledky odstúpenia od tejto zmluvy.

Článok XVI

DODATKY A PRAVIDELNÉ REVÍZIE

1. Každý zmluvný štát má právo navrhnúť dodatky k tejto zmluve. Text každého navrhnutého dodatku bude predložený ktorémukoľvek z depozitárov, ktorý ho doručí všetkým ostatným zmluvným štátom na zváženie. Depozitári zvolajú konferenciu zmluvných štátov s cieľom zvážiť navrhnuté dodatky, ak o to požiadajú do 90 dní po doručení tohto dodatku aspoň tri zmluvné štáty. Konferencia sa nezačne skôr ako 30 dní a neskôr ako 60 dní po prijatí tretej takejto žiadosti.

2. Dodatok k tejto zmluve podlieha schváleniu všetkých zmluvných štátov, a to písomným oznámením

o schválení doručeným depozitárovi do 90 dní po rozslaní navrhovaného dodatku alebo vyjadrením súhlasu na konferencii zvolanej v súlade s odsekom 1 tohto článku. Takto schválený dodatok bude predmetom ratifikácie v súlade s ustanoveniami článku XVII ods. 1 a nadobudne platnosť 60 dní po uložení ratifikačných dokumentov zmluvných štátov.

3. Ak o to nepožiadajú skôr najmenej tri zmluvné štáty, depozitári zvolajú konferenciu zmluvných štátov tri roky po nadobudnutí platnosti zmluvy a potom v päťročných intervaloch, aby posúdili vykonávanie tejto zmluvy.

Článok XVII

DEPOZITÁRI, NADOBUDNUTIE PLATNOSTI ZMLUVY A PRISTÚPENIE K NEJ

1. Táto zmluva podlieha ratifikácii každého zmluvného štátu v súlade s jeho ústavnými postupmi. Ratifikačné listiny a listiny o pristúpení budú uložené u vlády Kanady alebo u vlády Maďarskej republiky, alebo u oboch (ďalej len „depozitári“). Táto zmluva bude registrovaná depozitármi podľa článku 102 Charty Organizácie Spojených národov.

2. Táto zmluva nadobudne platnosť 60 dní po uložení 20 ratifikačných listín vrátane listín depozitárov a zmluvných štátov, ktoré majú pridelených osem alebo viac individuálnych pasívnych kvót ustanovených v prílohe A k tejto zmluve.

3. Táto zmluva je otvorená na podpis pre Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Kazachstan, Kirgizsko, Moldavsko, Tadžikistan, Turkménsko, Uzbekistan a podlieha ich ratifikácii. Ktorýkoľvek z týchto štátov, ktorý nepodpíše túto zmluvu pred nadobudnutím jej platnosti, v súlade s ustanoveniami odseku 2 tohto článku môže k nej kedykoľvek pristúpiť uložením dokumentu o pristúpení u jedného z depozitárov.

4. Do šiestich mesiacov po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy môže ktorýkoľvek iný štát zúčastňujúci sa na Konferencii o bezpečnosti a spolupráci v Európe požiadať o pristúpenie predložením písomnej žiadosti jednému z depozitárov. Depozitár, ktorý prijal žiadosť, okamžite ju rozošle všetkým zmluvným štátom. Štáty žiadajúce o pristúpenie k tejto zmluve môžu, ak si to želajú, požiadať o pridelenie pasívnej kvóty a úroveň tejto kvóty. Táto záležitosť sa bude zvažovať na najbližšom pravidelnom zasadaní Konzultatívnej komisie otvoreného neba a bude o nej rozhodnuté čo najskôr.

5. Do šiestich mesiacov po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy môže Konzultatívna komisia otvoreného neba vzážiť pristúpenie ktoréhokoľvek štátu k tejto zmluve, ktorý je podľa jej úsudku schopný a ochotný prispievať k cieľom tejto zmluvy.

6. Pre ktorýkoľvek štát, ktorý neuložil ratifikačnú listinu do okamihu nadobudnutia platnosti tejto zmluvy, ale ktorý ju dodatočne ratifikuje alebo k nej pristúpi, táto zmluva nadobudne platnosť 60 dní po dátume uloženia jeho ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení.

7. Depozitári budú okamžite informovať všetky zmluvné štáty o

- (A) dátume uloženia každej ratifikačnej listiny a o dátume nadobudnutia platnosti tejto zmluvy,
- (B) dátume žiadosti o pristúpenie, názve žiadajúceho štátu a o výsledku konania,
- (C) dátume uloženia každej listiny o pristúpení a o dátume nadobudnutia platnosti tejto zmluvy pre každý štát, ktorý k nej pristúpi,
- (D) zvolaní konferencie podľa článkov XV a XVI,
- (E) akomkoľvek odstúpení od zmluvy podľa článku XV a jeho dátume účinnosti,
- (F) dátume nadobudnutia platnosti ktoréhokoľvek doplnku k tejto zmluve,
- (G) akýchkoľvek iných záležitostiach, o ktorých musia depozitári informovať zmluvné štáty podľa tejto zmluvy.

Článok XVIII

DOČASNÉ UPLATŇOVANIE A REALIZÁCIA ZMLUVY VO FÁZACH

Aby sa uľahčilo vykonávanie tejto zmluvy, budú sa niektoré jej ustanovenia uplatňovať dočasne a ďalšie sa budú vykonávať vo fázach.

ČASŤ I

DOČASNÉ UPLATŇOVANIE

1. Bez ujmy na článku XVII budú signatárske štáty dočasne uplatňovať tieto ustanovenia:

- (A) článok VI časť I ods. 4,
- (B) článok X ods. 1, 2, 3, 6 a 7,
- (C) článok XI,
- (D) článok XIII časť I ods. 1 a 2,
- (E) článok XIV,
- (F) príloha L časť I.

2. Dočasné uplatňovanie ustanovení sa vzťahuje na obdobie 12 mesiacov po dátume otvorenia tejto zmluvy na podpis. V prípade, že táto zmluva nenadobudne platnosť pred skončením obdobia dočasného uplatňovania, môže byť toto obdobie predĺžené, ak tak rozhodnú všetky signatárske štáty. Obdobie dočasného uplatňovania sa skončí, keď táto zmluva nadobudne platnosť. Zmluvné štáty sa však môžu rozhodnúť predĺžiť obdobie dočasného uplatňovania vo vzťahu k signatárskym štátom, ktoré túto zmluvu neratifikovali.

ČASŤ II

VKONÁVANIE ZMLUVY VO FÁZACH

1. Po nadobudnutí platnosti sa táto zmluva bude vykonávať vo fázach podľa ustanovení tejto časti. Ustanovenia odsekov 2 až 6 tejto časti budú platiť počas obdobia po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy až do 31. decembra tretieho roka po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy.

2. Bez ohľadu na ustanovenia článku IV ods. 1 žiadny zmluvný štát nebude počas obdobia špecifikovaného v odseku 1 používať infračervené riadkové snímacie zariadenie v prípade, že je inštalované v pozorovacom lietadle, ak sa pozorujúci štát a pozorovaný

štát nedohodli inak. Takéto senzory nebudú podrobené certifikácii podľa prílohy D k tejto zmluve. Ak je ťažké odstrániť senzory z pozorovacieho lietadla, použijú sa kryty alebo iné ochranné zariadenia, ktoré zabránia ich prevádzke počas pozorovacích letov podľa ustanovení článku IV ods. 4.

3. Bez ohľadu na ustanovenia článku IV ods. 9 žiadny zmluvný štát nebude povinný počas obdobia špecifikovaného v odseku 1 tejto časti poskytovať pozorovacie lietadlo vybavené senzormi každej kategórie s maximálnymi možnosťami a v počtoch určených v článku IV ods. 2 za predpokladu, že pozorovacie lietadlo je vybavené

(A) jednou optickou panoramatickou kamerou,

(B) najmenej jedným párom optických snímkovacích kamier.

4. Bez ohľadu na ustanovenia časti II ods. 2 písm. (A) prílohy B k tejto zmluve budú údaje záznamových médií anotované údajmi podľa existujúcej praxe zmluvných štátov počas obdobia špecifikovaného v odseku 1 tejto časti.

5. Bez ohľadu na ustanovenia článku VI časti I ods. 1 nebude mať žiadny zmluvný štát počas obdobia špecifikovaného v odseku 1 tejto časti právo na po-

skytnutie lietadla schopného dosiahnuť akúkoľvek určenú vzdialenosť bez doplnenia pohonných látok.

6. Počas obdobia špecifikovaného v odseku 1 tejto časti rozdelenie aktívnych kvót sa určí podľa ustanovení časti II ods. 2 prílohy A k tejto zmluve.

7. Ďalšími fázami vo vzťahu k zavádzaniu dodatočných kategórií senzorov alebo k zlepšeniam schopností existujúcich kategórií senzorov sa bude zaoberať Konzultatívna komisia otvoreného neba podľa ustanovení článku IV ods. 3.

Článok XIX

PÔVODNÉ TEXTY

Originály tejto zmluvy, ktorých anglické, francúzske, nemecké, talianske, ruské a španielske verzie majú rovnakú platnosť, budú uložené v archívoch depozitárov. Depozitári odovzdajú riadne overené kópie tejto zmluvy všetkým zmluvným štátom.

Na potvrdenie uvedeného podpísaní, riadne na to splnomocnení, tento dohovor podpísali.

Dané v Helsinkách 24. marca 1992.

PRÍLOHA A**KVÓTY A MAXIMÁLNE LETOVÉ VZDIALENOSTI****ČASŤ I****PRIDELENIE PASÍVNYCH KVÓT**

1. Pridelenie individuálnych pasívnych kvót platí len pre zmluvné štáty, ktoré ratifikovali túto zmluvu, a je určené takto:

Spolková republika Nemecko	12
Spojené štáty americké	42
Bielorusko a skupina zmluvných štátov Ruskej federácie	42
Benelux	6
Bulharská republika	4
Kanada	12
Dánske kráľovstvo	6
Španielske kráľovstvo	4
Francúzska republika	12
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	12
Helénska republika	4
Maďarská republika	4
Islandská republika	4
Talianska republika	12
Nórske kráľovstvo	7
Poľská republika	6
Portugalská republika	2
Rumunsko	6
Česká a Slovenská Federatívna Republika	4
Turecká republika	12
Ukrajina	12

2. Ak ďalší štát ratifikuje túto zmluvu alebo k nej pristúpi podľa ustanovení článku XVII a článku X ods. 4 písm. (C), berúc do úvahy článok X ods. 4 písm. (D), bude pridelenie pasívnych kvót takémuto štátu posúdené počas pravidelného zasadania Konzultatívnej komisie otvoreného neba, ktoré bude nasledovať po dátume uloženia ratifikačných dokumentov alebo dokumentov o pristúpení k tejto zmluve.

ČASŤ II**PRVÉ ROZDELENIE AKTÍVNYCH KVÓT PRE POZOROVACIE LETY**

1. Podľa prvého rozdelenia aktívnych kvót podľa článku III časti I ods. 6 tejto zmluvy je každý zmluvný štát povinný prijať nad svojím územím počet pozorovacích letov nepresahujúci 75 % (zaokrúhlený nadol na najbližšie celé číslo) individuálnej pasívnej kvóty pridelennej podľa časti I ods. 1 tejto prílohy. Na tomto základe a pre tie zmluvné štáty, ktoré ratifikovali zmluvu a vedú rokovania v rámci Konferencie otvoreného neba vo Viedni, prvé vzájomné rozdelenie platí od dátumu nadobudnutia platnosti zmluvy až do 31. decembra nasledujúceho roka. Toto prvé rozdelenie je určené takto:

Spolková republika Nemecko má právo vykonať tri pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Spojené štáty americké majú právo vykonať osem pozorovacích letov nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a spoločne s Kanadou jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Bielorusko a skupina zmluvných štátov Ruskej federácie majú právo vykonať dva pozorovacie lety nad územím Beneluxu, ako je uvedené v článku XIV tejto zmluvy, dva pozorovacie lety nad územím Kanady, dva pozorovacie

lety nad územím Dánskeho kráľovstva, tri pozorovacie lety nad územím Francúzskej republiky, tri pozorovacie lety nad územím Spolkovej republiky Nemecko, jeden pozorovací let nad územím Helénskej republiky, dva pozorovacie lety nad územím Talianskej republiky, dva pozorovacie lety nad územím Nórskeho kráľovstva, dva pozorovacie lety nad územím Tureckej republiky, tri pozorovacie lety nad územím Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a štyri pozorovacie lety nad územím Spojených štátov amerických;

Belgické kráľovstvo, Luxemburské veľkvojvodstvo a Holandské kráľovstvo označované ako Benelux majú právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Poľskej republiky;

Bulharská republika má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Helénskej republiky, jeden pozorovací let nad územím Talianskej republiky a jeden pozorovací let nad územím Tureckej republiky;

Kanada má právo vykonať dva pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie, jeden pozorovací let nad územím Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, jeden pozorovací let nad územím Poľskej republiky a spoločne so Spojenými štátmi americkými jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Dánske kráľovstvo má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Poľskej republiky;

Španielske kráľovstvo má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky;

Francúzska republika má právo vykonať tri pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Rumunska;

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska má právo vykonať tri pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Helénska republika má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Bulharskej republiky a jeden pozorovací let nad územím Rumunska;

Maďarská republika má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Rumunska a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Talianska republika má právo vykonať dva pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie, jeden pozorovací let nad územím Maďarskej republiky a spoločne s Tureckou republikou jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Nórske kráľovstvo má právo vykonať dva pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Poľskej republiky;

Poľská republika má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Spolkovej republiky Nemecko, jeden pozorovací let nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Rumunsko má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Bulharskej republiky, jeden pozorovací let nad územím Helénskej republiky, jeden pozorovací let nad územím Maďarskej republiky a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Česká a Slovenská Federatívna Republika má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Spolkovej republiky Nemecko a jeden pozorovací let nad územím Ukrajiny;

Turecká republika má právo vykonať dva pozorovacie lety nad územím Bieloruska a skupiny zmluvných štátov Ruskej federácie, jeden pozorovací let nad územím Bulharskej republiky a dva pozorovacie lety, jeden z nich spoločne s Talianskou republikou, nad územím Ukrajiny;

Ukrajina má právo vykonať jeden pozorovací let nad územím Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, jeden pozorovací let nad územím Maďarskej republiky, jeden pozorovací let nad územím Poľskej republiky, jeden pozorovací let nad územím Rumunska a dva pozorovacie lety nad územím Tureckej republiky.

2. Po tomto prvom rozdelení až do úplnej realizácie zmluvy, ako je to stanovené v článku XVIII, na použitie aktívnych kvót bude ročné rozdeľovanie založené na 75-percentnom pravidle stanovenom v odseku 1 tejto časti vo vzťahu k rozdeleniu individuálnych pasívnych kvót.

3. Od dátumu úplnej realizácie zmluvy prijme každý zmluvný štát počas nasledujúceho rozdeľovania aktívnych kvót nad svojím územím, ak sa to bude požadovať, určitý počet pozorovacích letov, maximálne však v rozsahu svojej individuálnej pasívnej kvóty. Kedykoľvek to bude možné alebo požadované a ak nebude dohodnuté inak, bude toto rozdelenie založené na primeranom raste aktívnych kvót rozdelených pri prvom rozdelení.

4. Ak ďalší štát ratifikuje zmluvu alebo k nej pristúpi v súlade s ustanoveniami článku XVII, bude pridelenie aktívnych kvót tomuto štátu posúdené počas pravidelného zasadania Konzultatívnej komisie otvoreného neba, ktoré bude nasledovať po dátume uloženia jeho ratifikačných dokumentov alebo dokumentov o pristúpení k zmluve, podľa týchto ustanovení:

(A) štát, ktorý ratifikuje zmluvu alebo k nej pristúpi, bude mať právo požadovať vykonanie pozorovacích letov nad

územiaми zmluvných štátov v rámci pasívnej kvóty pridelenej tomuto štátu v súlade s ustanoveniami časti I ods. 2 tejto prílohy a v rámci pasívnej kvóty zmluvných štátov, nad ktorých územím sa požaduje vykonanie pozorovacích letov, ak sa príslušné zmluvné štáty nedohodnú inak;
 (B) všetky zmluvné štáty budú mať zároveň právo požadovať pozorovacie lety nad územím štátu, ktorý podpísal zmluvu alebo k nej pristúpil, v rámci svojich aktívnych kvót a v rámci pasívnej kvóty pridelenej tomuto štátu.

ČASŤ III

MAXIMÁLNE LETOVÉ VZDIALENOSTI POZOROVACÍCH LETOV

Maximálne letové vzdialenosti pozorovacích letov nad územím pozorovaných zmluvných štátov, ktoré začínajú na letiskách otvoreného neba, sú určené takto:

Spolková republika Nemecko

WUNSTORF	1 200 kilometrov
LANDSBER-GLECH	1 200 kilometrov

Spojené štáty americké

WASHINGTON-DULLES	4 900 kilometrov
TRAVIS AFB	4 000 kilometrov
ELMENDORF AFB	3 000 kilometrov
LINCOLN-MUNICIPAL	4 800 kilometrov

Bielorusko a skupina zmluvných štátov Ruskej federácie

KUBINKA	5 000 kilometrov
ULAN-UDE	5 000 kilometrov
VORKUTA	6 500 kilometrov
MAGADAN	6 500 kilometrov

Benelux

ZAVENTEM/MELSBROEK	945 kilometrov
--------------------	----------------

Bulharská republika

SOFIA	660 kilometrov
BURGAS	660 kilometrov

Kanada

OTTAWA	5 000 kilometrov
IQALUIT	6 000 kilometrov
YELLOWKNIFE	5 000 kilometrov

Dánske kráľovstvo

METROPOLITAN	800 kilometrov
FAERSKÉ OSTROVY	250 kilometrov
GRÓNSKO	5 600 kilometrov

Španielske kráľovstvo

GETAFE	1 300 kilometrov
GANDO	750 kilometrov

VALENCIA	1 300 kilometrov
VALLADOLID	1 300 kilometrov
MORON	1 300 kilometrov
Francúzska republika	
ORLEANS-BRICY	1 400 kilometrov
NICE-CÔTE D'AZUR	800 kilometrov
TOULOUSE-BLAGNAC	700 kilometrov
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	
BRIZE NORTON	1 150 kilometrov
SCAMPTON	1 150 kilometrov
LEUCHARS	1 150 kilometrov
vrátane SCÍLL	1 500 kilometrov
vrátane SHETLÁND	1 500 kilometrov
Helénska republika	
THESSALONIKI	900 kilometrov
ELEFSIS	900 kilometrov
vrátane KRÉTY, KARPATOSU, RODOSU, KOSU	1 100 kilometrov
Maďarská republika	
BUDAPEŠŤ-FERIHEGY	860 kilometrov
Islandská republika	
	1 500 kilometrov
Talianka republika	
MILÁNO-MALPENSA	1 130 kilometrov
PALERMO-PUNTA RAISI	1 400 kilometrov
Nórske kráľovstvo	
OSLO-GARDERMOEN	1 700 kilometrov
TROMSOE-LANGNES	1 700 kilometrov
Poľská republika	
VARŠAVA-OKECIE	1 400 kilometrov
Portugalská republika	
LISABON	1 200 kilometrov
SANTA MARIA	1 700 kilometrov
PORTO SANTO	1 030 kilometrov
Rumunsko	
BUKUREŠŤ-OTOPENI	900 kilometrov
TEMEŠVÁR	900 kilometrov

BACAU	900 kilometrov
Česká a Slovenská Federatívna Republika	
PRAHA	600 kilometrov
BRATISLAVA	700 kilometrov
KOŠICE	400 kilometrov
Turecká republika	
ESKISEHIR	1 500 kilometrov
DIYARBAKIR	1 500 kilometrov
Ukrajina	
BORISPOL	2 100 kilometrov

PRÍLOHA B**INFORMÁCIE O SENZOROCH****ČASŤ I****TECHNICKÉ INFORMÁCIE**

1. Na základe článku IV ods. 10 informuje každý zmluvný štát všetky ostatné zmluvné štáty o príslušných technických informáciách týkajúcich sa každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle, ktoré určil podľa článku V tejto zmluvy. Zoznam technických informácií senzorov je uvedený v tejto časti.

2. Pre panoramatické a snímkovacie kamery sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typ a verzia,
- (B) zorné pole pozdĺž a naprieč trasy letu alebo uhly snímania v stupňoch,
- (C) veľkosť snímky v mm x mm,
- (D) expozičné časy v sekundách,
- (E) typy a farby použitých optických filtrov a ich filtrových činiteľ,
- (F) pre každý objektív:
 - (1) názov,
 - (2) ohnisková vzdialenosť v milimetroch,
 - (3) maximálna relatívna clona objektívu,
 - (4) rozlišovacia schopnosť pri kontrastnom pomere 1000 : 1 alebo zodpovedajúcej modulácii 1,0 pri maximálnej relatívnej clone v riadkoch na milimeter,
- (G) minimálne a maximálne časové intervaly pri fotografovaní v sekundách, alebo ak je to možné, rýchlosť snímkovania v snímkach za sekundu,
- (H) maximálny pomer rýchlosti a výšky, ak je to možné,
- (I) pre optické snímkovacie kamery maximálny uhol meraný od horizontály alebo minimálny uhol meraný od vertikály v stupňoch,
- (J) maximálna letová výška na prevádzku senzorov v metroch, ak je to možné.

3. Pre videokamery sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typ a verzia,
- (B) zorné pole pozdĺž a naprieč trasy letu v stupňoch,
- (C) pre objektívy:
 - (1) ohnisková vzdialenosť v milimetroch,
 - (2) maximálna relatívna clona,
 - (3) rozlišovacia schopnosť pri kontrastnom pomere 1000 : 1 alebo zodpovedajúcej modulácii 1,0 pri maximálnej relatívnej clone v riadkoch na milimeter,
- (D) veľkosť detekčných prvkov v mikrometroch alebo zodpovedajúce informácie o tubuse,
- (E) počet detekčných prvkov,
- (F) svetelná citlivosť systému v luxoch alebo vo wattoch na cm²,
- (G) šírka spektrálneho pásma v nanometroch.

4. Pre infračervené riadkové snímacie zariadenia sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typ a verzia,
- (B) zorné pole alebo uhly snímania v stupňoch,
- (C) minimálne okamžité zorné pole pozdĺž a naprieč trasy letu v miliradiánoch,
- (D) spektrálna šírka pásma v mikrometroch,
- (E) minimálny rozlíšiteľný teplotný rozdiel v stupňoch Celzia,
- (F) prevádzková teplota detektora v stupňoch Celzia,
- (G) čas prípravy systému od zapnutia po dosiahnutie bežnej prevádzkovej teploty v minútach,
- (H) maximálny čas prevádzky, ak je to možné,
- (I) maximálny pomer rýchlosti a výšky,
- (J) maximálna letová výška na prevádzku v metroch, ak je to možné.

5. Pre radary s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typ a verzia,
- (B) kmitočtové pásma a charakteristický prevádzkový kmitočet v megahertzoch,
- (C) polarizácie,
- (D) počet radarových impulzov na meter alebo za sekundu,
- (E) uhlový prevádzkový limit pre krátke vzdialenosti v stupňoch od vertikály,
- (F) šírka záberu v kilometroch,
- (G) pozemná rozlišovacia schopnosť vo vzdialenosti a azimute, na šikmej rovine v metroch,
- (H) maximálna nadmorská výška na prevádzku v metroch, ak je to možné,

(I) výstupný výkon vysielača vo wattoch.

6. Pre senzory, ktoré zaznamenávajú údaje na fotografický film sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typy filmov, ktoré možno použiť pre každý senzor,
- (B) šírka filmu v milimetroch,
- (C) rozlišovacia schopnosť filmu pri kontrastnom pomere 1000 : 1 alebo zodpovedajúcej modulácii 1,0 v riadkoch na milimeter,
- (D) kapacita zásobníka pre každý typ filmu v metroch.

7. Pre senzory, ktoré zaznamenávajú údaje na iné záznamové médiá, sa poskytnú tieto technické informácie:

- (A) typ a verzia zariadenia zaznamenávajúceho údaje,
- (B) typ a formát záznamového média,
- (C) šírka pásma v hertzoch, ak je to možné,
- (D) rýchlosť zaznamenávania údajov v megabitoch za sekundu, ak je to možné,
- (E) kapacita záznamového média v minútach alebo megabitoch,
- (F) forma uchovávaní údajov zozbieraných senzormi a anotácia údajov.

ČASŤ II

ANOTÁCIA ÚDAJOV

1. Údaje zhromaždené senzormi počas pozorovania na začiatku každej cievky pôvodného filmového negatívu alebo na začiatku každého iného záznamového média sa budú anotovať týmito informáciami (v súlade s ustanoveniami dodatku 1 k tejto prílohe):

- (A) referenčné číslo pozorovacieho letu,
- (B) dátum pozorovacieho letu,
- (C) popis senzora,
- (D) konfigurácia senzora,
- (E) ohnisková vzdialenosť, ak je to možné.

2. Údaje zozbierané senzormi počas pozorovania sa budú anotovať týmito informáciami, ktoré sa budú zaznamenávať ručne alebo elektronicky z navigačných a elektronických systémov pozorovacieho lietadla, a to takým spôsobom, aby nezastierali detaily v súlade s ustanoveniami dodatku 1 k tejto prílohe:

(A) pre optické kamery:

(1) na začiatku pozorovania a v akejkoľvek polohe počas pozorovania, keď dochádza k významnej zmene výšky nad terénom, kurzu alebo trafovej rýchlosti a v intervaloch určených Konzultatívnou komisiou otvoreného neba v období dočasného uplatňovania:

- (a) výška nad terénom,
- (b) poloha,
- (c) traťový kurz,
- (d) uhol snímania,

(2) na každej snímke fotografického filmu:

- (a) číslo snímky,
- (b) čas,
- (c) uhol náklonu lietadla,

(B) pre videokamery a infračervené riadkové snímacie zariadenia na začiatku pozorovania a v akejkoľvek polohe počas pozorovania, keď dochádza k významnej zmene výšky nad terénom, kurzu alebo trafovej rýchlosti a v intervaloch určených Konzultatívnou komisiou otvoreného neba v období dočasného uplatňovania:

- (1) dátum a čas,
- (2) výška nad terénom,
- (3) poloha,
- (4) traťový kurz,
- (5) uhol snímania,

(C) pre radary s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou:

(1) na začiatku pozorovania a v akejkoľvek polohe počas pozorovania, keď dochádza k významnej zmene výšky nad terénom, kurzu alebo trafovej rýchlosti a v intervaloch určených Konzultatívnou komisiou otvoreného neba v období dočasného uplatňovania:

- (a) dátum a čas,
- (b) výška nad terénom,
- (c) poloha,
- (d) traťový kurz,
- (e) pohľadový uhol k najbližšiemu bodu šírky záberu,
- (f) šírka záberu,
- (g) polarizácie,

(2) s cieľom zabezpečiť správne spracovanie zobrazenia sa vždy merajú tieto veličiny:

- (a) traťová rýchlosť,
- (b) znos,
- (c) uhol sklonu lietadla,
- (d) uhol náklonu lietadla.

3. Pri zhotovovaní kópii jednotlivých snímok alebo sérii obrazového materiálu z pôvodného filmového negatívu alebo iných záznamových médií sa bude každá pozitívna snímka anotovať informáciami uvedenými v odsekoch 1 a 2 tejto časti.

4. Zmluvné štáty majú právo anotovať údaje zhromaždené počas pozorovacieho letu použitím alfanumerických hodnôt alebo kódov dohodnutých Konzultatívnou komisiou otvoreného neba počas obdobia dočasného uplatňovania.

DODATOK 1 K PRÍLOHE B**ANOTÁCIA ÚDAJOV ZHROMAŽDENÝCH POČAS POZOROVACIEHO LETU**

1. Referenčné číslo pozorovacieho letu sa uvádza formou samostatnej skupiny šiestich alfanumerických znakov podľa tejto úpravy:

- (A) písmená „OS“,
- (B) posledná číslica kalendárneho roku, pre ktorý platí individuálna aktívna kvóta,
- (C) trojmiestne číslo, ktoré označuje každý jednotlivý pozorovací let zahrnujúci aktívnu kvótu, ktorá bola pridelená zmluvnému štátu nad územím iného zmluvného štátu na kalendárny rok pri ročnej revízií v rámci štruktúry Konzultatívnej komisie otvoreného neba.

2. Popis senzora sa uvádza formou samostatného bloku maximálne šiestich alfanumerických znakov, ktorý sa skladá z dvoch skupín podľa tejto dohody:

- (A) skupina maximálne štyroch znakov vyjadruje kategóriu senzora podľa tejto dohody:
 - (1) „OP“ opticko-panoramatická kamera,
 - (2) „OF“ opticko-snímkovacia kamera,
 - (3) „TV“ videokamera,
 - (4) „IRLS“ infračervené riadkové snímacie zariadenie,
 - (5) „SAR“ radar s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou,
- (B) skupina dvoch znakov vyjadruje typ záznamového média podľa tejto dohody:
 - (1) „BI“ čiernobiely, citlivý na infračervené žiarenie,
 - (2) „BM“ čiernobiely, monochromatický,
 - (3) „BP“ čiernobiely, panchromatický,
 - (4) „BR“ čiernobiely, reverzný,
 - (5) „TA“ analógová páska,
 - (6) „TD“ digitálna páska.

3. Konfigurácia senzora sa uvádza formou samostatného bloku až deviatich alfanumerických znakov, ktorý sa skladá z troch skupín podľa tejto dohody:

- (A) skupina štyroch alfanumerických znakov vyjadruje inštaláciu senzora na pozorovacom lietadle ako
 - (1) vnútornú inštaláciu označovanú kódom „INT“ a číslom označujúcim zodpovedajúcu polohu inštalácie senzora na pozorovacom lietadle v poradi od nosa ku chvostu alebo
 - (2) inštaláciu v podvesenom kontajneri označovanú kódom „POD“, po ktorom nasleduje jedno z týchto troch písmen:
 - (a) L – pripevnený pod ľavým krídlom,
 - (b) R – pripevnený pod pravým krídlom,
 - (c) C – pripevnený v pozdĺžnej osi lietadla,
- (B) skupina maximálne troch alfanumerických znakov predstavuje druh inštalácie podľa tejto úpravy:
 - (1) zvislá inštalácia, pri ktorej sklon senzora nepresahuje päť stupňov od vertikály, sa označuje písmenom V,
 - (2) šikmá inštalácia, pri ktorej sklon senzora presahuje päť stupňov od vertikály, sa označuje jedným z týchto dvoch písmen, za ktorými nasleduje depresný uhol udávaný v stupňoch:
 - (a) L – smerujúci doľava
 - (b) R – smerujúci doprava,
 - (3) vejárovitá inštalácia dvoch alebo viacerých sensorov sa označuje písmenom F,
- (C) pre vejárovitú inštaláciu skupina maximálne dvoch čísel označuje počet a polohu sensorov takto:
 - (1) prvé číslo označuje celkový počet sensorov v tejto inštalácii,
 - (2) druhé číslo označuje polohu jednotlivých sensorov (v poradi zľava doprava) vzhľadom na smer letu pozorovacieho lietadla.

4. Ohnisková vzdialenosť objektívu sa udáva v milimetroch.

5. Dátum a čas sa udávajú s presnosťou na minútu koordinovaného svetového času (UTC).

6. Priemerná výška pozorovacieho lietadla nad povrchom terénu sa označuje päťmiestnym číslom, za ktorým nasleduje kód predstavujúci jednotky merania, a to buď písmeno F pre stopy, alebo písmeno M pre metre.

7. Zemepisná šírka a zemepisná dĺžka polohy pozorovacieho lietadla sa udáva v stupňoch s presnosťou na stotinu stupňa v tvare dd,dd (N alebo S) ddd,dd (E alebo W) alebo v stupňoch a minútach s presnosťou na minútu v tvare dd mm (N alebo S) ddd mm (E alebo W).

8. Traťový kurz pozorovacieho lietadla sa udáva v stupňoch s presnosťou na jeden stupeň.

9. Uhol náklonu pozorovacieho lietadla sa udáva v stupňoch, za ktorými nasleduje kód označujúci, či je náklon doľava (písmeno L), alebo doprava (písmeno R).

10. Uhol sklonu pozorovacieho lietadla sa udáva v stupňoch, za ktorými nasleduje kód označujúci, či sklon lietadla smeruje nahor (písmeno U), alebo nadol (písmeno D) vzhľadom na horizontálu.

11. Uhol znosu pozorovacieho lietadla sa udáva v stupňoch, za ktorými nasleduje kód označujúci, či znos lietadla smeruje doľava (písmeno L), alebo doprava (písmeno R) vzhľadom na trasu letu pozorovacieho lietadla.

12. Traťová rýchlosť pozorovacieho lietadla sa označuje trojmiestnym číslom, za ktorým nasleduje dvojpísmenový kód vyjadrujúci jednotky merania (písmená NM pre námorné míle alebo písmená KM pre kilometre za hodinu).

13. Najbližší bod šírky záberu sa udáva v kilometroch.

14. Uhol snímania sa udáva v stupňoch meraných od vertikály.

15. Šírka záberu sa udáva v kilometroch.

16. V prípade fotografického filmu sa očísľuje každý zásobník jednotlivých senzorov použitý počas pozorovacieho letu v poradí od čísla 1. Každá snímka na pôvodnom filmovom negative exponovaná ktorýmkoľvek senzorom sa očísľuje v poradí od prvej po poslednú snímku zásobníka senzora. V prípade, keď je film očísľovaný jedným alebo dvoma číslami pre jednu snímku, sa jednotlivé snímky určujú buď číslom najbližším k stredu snímky, alebo pri ich rovnakej vzdialenosti od stredu nižším celým číslom.

PRÍLOHA C**INFORMÁCIE O POZOROVACOM LIETADLE**

Na základe ustanovení článku V ods. 2 tejto zmluvy zmluvné štáty, ktoré určujú pozorovacie lietadlo na účely pozorovania, oznámia všetkým ostatným zmluvným štátom tieto informácie:

1. Registrácia
 - (A) typ a verzia,
 - (B) číslo, kategória, typ a konfigurácia každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle v súlade s ustanoveniami prílohy B k tejto zmluve.
2. Plánovanie úloh
 - (A) pre každý typ a konfiguráciu senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle, pre ktorý
 - (1) pozemná rozlišovacia schopnosť závisí od výšky nad terénom, výšku v metroch, pri ktorej senzor dosahuje pozemnú rozlišovaciu schopnosť pre túto kategóriu senzorov špecifikovanú v článku IV ods. 2 tejto zmluvy,
 - (2) pozemná rozlišovacia schopnosť nezávisí od výšky nad terénom, výšku maximálneho dosahu senzorov,
 - (B) optimálna cestovná rýchlosť v kilometroch za hodinu na každej výške určenej v súlade s písmenom (A) tohto odseku,
 - (C) spotreba paliva v kilogramoch za hodinu pri optimálnej cestovnej rýchlosti na každej výške určenej v súlade s písmenom (A) tohto odseku.
3. Navigačné spojovacie a pristávacie vybavenie
 - (A) každý typ navigačného vybavenia inštalovaného na pozorovacom lietadle vrátane polohovej presnosti udávanej v metroch a
 - (B) prostriedky rádiovkej komunikácie, približovacie a pristávacie vybavenie inštalované na pozorovacom lietadle v súlade s normami ICAO.
4. Pozemné zabezpečenie
 - (A) dĺžka, rozpätie krídiel, maximálna výška, rozmery podvozku (rozchod a rozvor) a polomer otáčania,
 - (B) maximálna vzletová hmotnosť a maximálna pristávacia hmotnosť,
 - (C) požadovaná dĺžka VPD letiska a únosnosť spevneného povrchu pri maximálnej vzletovej a pristávacej hmotnosti vrátane možnosti pristátia na záložných pásoch,
 - (D) druhy a objemy paliva, olejov, hydraulického kvapaliny a kyslíka,
 - (E) typy elektrických obslužných a štartovacích jednotiek,
 - (F) akékoľvek špeciálne požiadavky.
5. Ubytovacie zariadenia
 - (A) počet členov posádky lietadla,
 - (B) počet operátorov senzorov,
 - (C) počet letových predstaviteľov, letových pozorovateľov alebo predstaviteľov, ktorí môžu byť na palube,
 - (D) lôžka na spanie.

PRÍLOHA D**CERTIFIKÁCIA POZOROVACIEHO LIETADLA A SENZOROV****ČASŤ I****VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

1. Na základe článku V tejto zmluvy má každý zmluvný štát právo zúčastniť sa na certifikácii pozorovacieho lietadla ktoréhokoľvek typu a verzie určeného iným zmluvným štátom a k nemu pričleneného súboru senzorov. Počas certifikácie bude pozorovacie lietadlo a jeho senzory prekontrolované na zemi aj počas letu.

2. Každá certifikácia sa vykoná s cieľom zistiť,

- (A) či lietadlo zodpovedá uvedenému typu a verzii podľa článku V tejto zmluvy,
- (B) či senzory inštalované na pozorovacom lietadle zodpovedajú kategórii určenej v článku IV ods. 1 tejto zmluvy a vyhovujú požiadavkám určeným v článku IV ods. 2 tejto zmluvy,
- (C) či boli technické informácie poskytnuté v súlade s ustanoveniami časti I prílohy B k tejto zmluve,
- (D) minimálnu výšku nad terénom, od ktorej každý senzor inštalovaný na pozorovacom lietadle daného typu a verzie smie byť v činnosti počas pozorovacieho letu, na základe obmedzení pozemnej rozlišovacej schopnosti špecifikovaných v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takého senzora závisí od výšky nad terénom,
- (E) pozemnú rozlišovaciu schopnosť ktoréhokoľvek senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle daného typu a verzie na základe obmedzení rozlišovacej schopnosti špecifikovaných v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takého senzora nezávisí od výšky nad terénom,
- (F) či kryty apertúr senzorov alebo iné zariadenia zabraňujúce ich činnosti sú v správnej polohe v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 4 tejto zmluvy.

3. Každý zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu oznámi všetkým ostatným zmluvným štátom najneskôr 60 dní vopred obdobie siedmich dní, počas ktorých sa uskutoční certifikácia pozorovacieho lietadla a jeho senzorov. Toto oznámenie špecifikuje

- (A) zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu pozorovacieho lietadla a jeho senzorov,
- (B) miesto vstupu, do ktorého by mali pricestovať predstavitelia zmluvných štátov zúčastňujúcich sa na certifikácii,
- (C) miesto, kde sa má certifikácia vykonať,
- (D) dátumy začiatku a konca certifikácie,
- (E) počet, typ a verziu každého pozorovacieho lietadla, ktoré sa bude certifikovať,
- (F) typ, verziu, popis a konfiguráciu každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle, ktoré sa má certifikovať v súlade s formátom určeným v prílohe B dodatku 1 k tejto zmluve.

4. Zmluvný štát do desiatich dní od prijatia oznámenia podľa ustanovení odseku 3 tejto časti oboznámi ostatné zmluvné štáty so svojim úmyslom zúčastniť sa na certifikácii lietadla a jeho senzorov podľa ustanovení článku IV ods. 11. O počte osôb, ktoré sa zúčastnia na certifikácii, sa rozhodne v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba. Ak nie je dohodnuté inak, celkový počet osôb nepresiahne 40, pričom ktorýkoľvek zmluvný štát vyšle na certifikáciu najviac štyri osoby. V prípade, že dva alebo viac zmluvných štátov oznámi svoj úmysel vykonať certifikáciu v rovnakom období, rozhodne sa v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba o tom, ktorý z nich vykoná certifikáciu v danom období.

5. Každý zmluvný štát, ktorý sa zúčastní na certifikácii, oznámi zmluvnému štátu vykonávajúcemu certifikáciu najneskôr 30 dní pred dátumom začatia certifikácie pozorovacieho lietadla v súlade s odsekom 3 tejto časti tieto údaje:

- (A) mená osôb zúčastňujúcich sa na certifikácii a v prípade, že sa na prepravu do miesta vstupu použije špeciálne dopravné lietadlo, zoznam mien jeho posádky špecifikujúci v každom prípade pohlavie, dátum narodenia, miesto narodenia a číslo pasu. Všetky osoby budú uvedené na zozname určených osôb podľa článku XIII časti I tejto zmluvy,
- (B) dátum a predpokladaný čas príchodu týchto osôb do miesta vstupu,
- (C) spôsob dopravy do miesta vstupu.

6. Zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu poskytne zmluvným štátom, ktoré sa zúčastnia na certifikácii, najneskôr 14 dní pred začatím certifikácie pozorovacieho lietadla v súlade s odsekom 3 tejto časti tieto údaje o každom senzore inštalovanom na pozorovacom lietadle a o súvisiacom zariadení používanom na anotáciu údajov zozbieraných senzormi:

- (A) popis každej základnej časti senzora vrátane jeho účelu a akékoľvek prepojenie so súvisiacim zariadením používaným na anotáciu údajov,
- (B) fotografie každého senzora oddeleného od pozorovacieho lietadla v súlade s týmito spresneniami:
 - (1) každý senzor bude zaplniť najmenej 80 % fotografie, a to vodorovne alebo zvislo,

- (2) fotografie budú farebné alebo čiernobiele a budú mať rozmer 18 x 24 cm bez okrajov,
- (3) každá fotografia bude obsahovať údaje o kategórii senzora, jeho type a verzii a názov zmluvného štátu, ktorý predkladá senzor na certifikáciu,
- (C) návod na ovládanie každého senzora počas letu.
7. V prípade, že žiadny zmluvný štát neoznámí svoj úmysel zúčastniť sa na certifikácii v súlade s ustanoveniami odseku 5 tejto časti, zmluvný štát vykoná sám kontrolu počas letu v súlade s ustanoveniami časti III tejto prílohy a vyplní správu o certifikácii v súlade s ustanoveniami časti IV tejto prílohy.
8. Ustanovenia článku XIII časti II tejto zmluvy sa týkajú príslušníkov každého zmluvného štátu zúčastňujúceho sa na certifikácii počas celého pobytu na území zmluvného štátu vykonávajúceho certifikáciu.
9. Príslušníci každého zmluvného štátu zúčastňujúceho sa na certifikácii opustia územie zmluvného štátu, ktorý vykonáva certifikáciu, ihneď po podpísaní správy o certifikácii.

ČASŤ II POZEMNÁ KONTROLA

1. So súhlasom certifikujúceho zmluvného štátu sa môžu pozemné kontroly, na ktorých sa zúčastňuje viac ako jeden zmluvný štát, vykonávať súčasne. Zmluvné štáty majú právo spoločne vykonať pozemnú kontrolu pozorovacieho lietadla a jeho senzorov. Zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu má právo určiť počet osôb zainteresovaných súčasne na pozemnej kontrole pozorovacieho lietadla a jeho senzorov.
2. Ak nie je dohodnuté inak, neprekročí pozemná kontrola žiadneho pozorovacieho lietadla a jeho senzorov tri osemhodinové časové intervaly.
3. Pred začiatkom pozemnej kontroly zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu poskytne zmluvným štátom, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, tieto informácie:
- (A) pre opticko-panoramatické a snímkovacie kamery:
- (1) modulačnú transferovú krivku citlivosti objektívu k priestorovej frekvencii (frekvenčno-kontrastná charakteristika) pri maximálnej relatívnej clone tohto objektívu v riadkoch na milimeter,
 - (2) špecifikácie čiernobieleho leteckého filmu, ktorý sa použije na zaznamenávanie údajov počas pozorovacieho letu alebo na kopírovanie týchto údajov, v súlade s ustanoveniami časti I ods. 2 prílohy K k tejto zmluve,
 - (3) špecifikácie zariadenia na spracovanie filmov, ktoré sa použije na vyvolanie pôvodného filmového negatívu, a kopírovacieho stroja, ktorý sa použije na výrobu filmových pozitívov alebo negatívov, v súlade s ustanoveniami časti I ods. 1 prílohy K k tejto zmluve,
 - (4) údaje zo skúšobného letu ukazujúce pozemnú rozlišovaciu schopnosť v závislosti od výšky nad terénom pre každý typ leteckého filmu, ktorý sa použije v optickej kamere,
- (B) pre videokamery – údaje zo skúšobného letu zo všetkých výstupných zariadení ukazujúcich pozemnú rozlišovaciu schopnosť v závislosti od výšky nad terénom,
- (C) pre infračervené riadkové snímacie zariadenia – údaje zo skúšobného letu zo všetkých výstupných zariadení ukazujúcich pozemnú rozlišovaciu schopnosť v závislosti od výšky nad terénom,
- (D) pre radar s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou – údaje zo skúšobného letu zo všetkých výstupných zariadení ukazujúcich pozemnú rozlišovaciu schopnosť v závislosti od šikmej vzdialenosti od lietadla.
4. Pred začiatkom pozemnej kontroly zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu poskytne zmluvnému štátu alebo zmluvným štátom, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, informácie o
- (A) svojom pláne vykonať pozemnú kontrolu pozorovacieho lietadla a jeho senzorov,
- (B) pozorovacom lietadle, ako aj o jeho senzoroch, súvisiacich zariadeniach a krytoch apertúr senzorov alebo iných zariadeniach, ktoré zabraňujú prevádzke senzorov, s označením ich polohy na pozorovacom lietadle pomocou nákresov, fotografií, diapozitívov a ďalších vizuálnych pomôcok,
- (C) všetkých nevyhnutných bezpečnostných opatreniach, ktoré sa musia dodržiavať počas pozemnej kontroly pozorovacieho lietadla a jeho senzorov,
- (D) inventarizačných postupoch, ktoré má v úmysle použiť, na základe odseku 6 tejto časti.
5. Pred začiatkom pozemnej kontroly každý zmluvný štát zúčastňujúci sa na certifikácii doručí zmluvnému štátu, ktorý vykonáva certifikáciu, zoznam všetkých položiek vybavenia, ktoré sa použije počas pozemnej kontroly alebo kontroly počas letu. Zmluvné štáty, ktoré vykonávajú kontrolu, budú mať povolené vziať na palubu pozorovacieho lietadla a používať videokamery, príručné audiomagnetofóny a príručné elektronické počítače. Zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, môžu používať ďalšie položky vybavenia, ktoré však podliehajú schváleniu zmluvným štátom vykonávajúcim certifikáciu.
6. Zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, vypracujú spoločne so zmluvným štátom vykonávajúcim certifikáciu súpis všetkých položiek vybavenia určeného v odseku 5 tejto časti a zopakujú inventarizačné postupy s cieľom overiť, či každá položka vybavenia prinesená zmluvnými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, na palubu pozorovacieho lietadla bola po skončení kontroly z pozorovacieho lietadla odnesená.

7. Personál každého zmluvného štátu, ktorý sa zúčastňuje na certifikácii, má právo počas pozemnej kontroly pozorovacieho lietadla a každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle

- (A) overiť, či počet a konfigurácia každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle zodpovedá informáciám poskytnutým v súlade s ustanoveniami časti I ods. 6 tejto prílohy, prílohy C k tejto zmluve a časti I prílohy B k tejto zmluve,
- (B) oboznámiť sa s inštaláciou každého senzora na pozorovacom lietadle vrátane jeho základných častí, ich vzájomného prepojenia a ich prepojenia so súvisiacim zariadením používaným na anotáciu údajov,
- (C) nechať si predviesť spôsob ovládania a činnosti každého senzora,
- (D) oboznámiť sa s údajmi zo skúšobného letu poskytnutými v súlade s ustanoveniami odseku 3 tejto časti.

8. Na žiadosť ktoréhokoľvek zmluvného štátu, ktorý sa zúčastňuje na certifikácii, zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu vyfotografuje ktorýkoľvek senzor inštalovaný na pozorovacom lietadle, súvisiace zariadenia na pozorovacom lietadle, otvory pre senzory s ich krytmi alebo zariadenia, ktoré zabraňujú prevádzke sensorov. Takéto fotografie budú spĺňať požiadavky určené v časti I ods. 6 písm. (B) (1), (2) a (3) tejto prílohy.

9. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, má právo určiť osoby, ktoré budú počas pozemnej kontroly sprevádzať príslušníkov zmluvných štátov zúčastňujúcich sa na certifikácii s cieľom overiť dodržiavanie ustanovení tejto časti. Predstavitelia zmluvného štátu vykonávajúceho certifikáciu nebudú zasahovať do činnosti zmluvných štátov, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, ak táto činnosť neodporuje bezpečnostným opatreniam ustanoveným v odseku 4 písm. (C) tejto časti.

10. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, poskytne zmluvným štátom zúčastňujúcim sa na certifikácii prístup k celému pozorovaciemu lietadlu, k jeho senzorum a súvisiacim zariadeniam, ako aj dostatok elektrickej energie na prevádzku týchto sensorov a súvisiacich zariadení. Zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu otvorí príslušné úseky alebo odstráni kryty a bariéry v takom rozsahu, aby sa umožnila kontrola ktoréhokoľvek senzora a súvisiaceho zariadenia podliehajúceho certifikácii.

11. Bez ohľadu na ustanovenia tejto časti sa pozemná kontrola vykoná spôsobom, ktorý
- (A) neobmedzí, nezničí pozorovacie lietadlo a jeho senzory ani nezabráni činnosti pozorovacieho lietadla alebo jeho sensorov,
 - (B) nezmení elektrický alebo mechanický systém pozorovacieho lietadla a jeho sensorov,
 - (C) nezhorší letovú spôsobilosť pozorovacieho lietadla.

12. Zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, majú právo vykonávať merania a robiť si poznámky, náčrty, obdobné záznamy a nahrávky týkajúce sa pozorovacieho lietadla, jeho sensorov a s nimi súvisiacich zariadení pomocou vybavenia uvedeného v odseku 5 tejto časti. Zmluvný štát, ktorý sa zúčastňuje na certifikácii, si takýto pracovný materiál smie ponechať a tento materiál nebude podliehať prehliadke alebo kontrole zmluvným štátom vykonávajúcim certifikáciu.

13. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, vynaloží maximálne úsilie na zodpovedanie otázok zmluvných štátov zúčastňujúcich sa na certifikácii, ktoré sa týkajú pozemnej kontroly.

14. Po skončení pozemnej kontroly opustia zmluvné štáty zúčastňujúce sa na certifikácii pozorovacie lietadlo a zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, bude mať právo použiť svoje vlastné inventarizačné postupy určené v súlade s odsekom 6 tejto časti s cieľom overiť, či všetko vybavenie použité počas pozemnej kontroly v súlade s odsekom 5 tejto časti bolo z pozorovacieho lietadla odnesené.

ČASŤ III

KONTROLA POČAS LETU

1. Zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu vykoná okrem pozemnej kontroly pozorovacieho lietadla a jeho sensorov jednu kontrolu sensorov počas letu, ktorá umožní

- (A) pozorovať činnosť všetkých sensorov inštalovaných na pozorovacom lietadle,
- (B) určiť minimálnu výšku nad terénom, od ktorej každý senzor inštalovaný na pozorovacom lietadle daného typu a verzie bude v činnosti pri akomkoľvek pozorovacom lete, v súlade s obmedzením pozemnej rozlišovacej schopnosti určenej v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takéhoto senzora závisí od výšky nad terénom,
- (C) určiť pozemnú rozlišovaciu schopnosť každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle daného typu a verzie v súlade s obmedzením pozemnej rozlišovacej schopnosti určeným v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takéhoto senzora nezávisí od výšky nad terénom.

2. Pred začatím kontroly sensorov počas letu bude zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu informovať zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, o svojom pláne na vykonanie kontroly počas letu. Informácia bude obsahovať tieto údaje:

- (A) nákes kalibračných terčov, ktoré zamýšľa použiť pri kontrole počas letu v súlade s ustanoveniami časti I ods. 5 dodatku 1 k tejto prílohe,

- (B) predpokladaný čas, meteorologické podmienky, počet, smer, výšku nad terénom pre každý prelet nad kalibračným terčom pre každý senzor, ktorý sa bude certifikovať,
- (C) všetky nevyhnutné bezpečnostné opatrenia, ktoré sa musia dodržať pri kontrole pozorovacieho lietadla a jeho senzorov počas letu.

3. Zmluvné štáty zúčastňujúce sa na certifikácii majú právo navštíviť pred vykonaním kontroly počas letu alebo v jej priebehu miesto, kde sa nachádzajú kalibračné terče. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, poskytne také požadované vybavenie, ktoré potvrdí, že kalibračné terče zodpovedajú podmienkam určeným v časti I dodatku 1 k tejto prílohe.

4. Kontrola počas letu sa vykonáva za denného svetla a jasného počasia nad kalibračnými terčmi vhodnými pre jednotlivé kategórie senzorov, ktoré sú inštalované na pozorovacom lietadle, v súlade s ustanoveniami časti II dodatku 1 k tejto prílohe s cieľom zistiť pozemnú rozlišovaciu schopnosť každého senzora, ak nie je dohodnuté inak.

5. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, poskytne také údaje o meteorologických podmienkach v priestore kalibračných terčov v priebehu inšpekcie senzorov počas letu, ktoré sú potrebné pre výpočty, a to v súlade s metodikou určenou v časti III dodatku 1 k tejto prílohe.

6. Každý zmluvný štát má právo určiť osoby, ktoré sa zúčastnia na kontrole počas letu. V prípade, že počet týchto osôb prekročí kapacitu pozorovacieho lietadla, zmluvné štáty zúčastňujúce sa na certifikácii sa dohodnú, ktorí z ich predstaviteľov sa zúčastnia na tejto kontrole.

7. Predstavitelia zmluvných štátov určení na základe odseku 6 tejto časti majú právo sledovať obsluhu senzorov predstaviteľmi zmluvného štátu, ktorý vykonáva certifikáciu.

8. Predstavitelia zmluvných štátov, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, majú právo sledovať rozpečatenie filmových kaziet, uskladnenie a vyvolanie pôvodného filmového negatívu exponovaného v priebehu kontroly počas letu a narábanie s ním v súlade s ustanoveniami časti II prílohy K k tejto zmluve.

ČASŤ IV

SPRÁVA O CERTIFIKÁCI

1. Po skončení kontrol na zemi a počas letu zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu, a zmluvné štáty zúčastňujúce sa na certifikácii spoločne skontrolujú údaje zhromaždené senzormi a údaje z kalibračných terčov. Zmluvné štáty pripravujú správu o certifikácii, ktorá potvrdí,

- (A) že pozorovacie lietadlo zodpovedá typu a verzii určenej na základe článku V tejto zmluvy,
- (B) že senzory inštalované na pozorovacom lietadle zodpovedajú kategórii určenej v článku IV ods. 1 tejto zmluvy a vyhovujú požiadavkám článku IV ods. 2 tejto zmluvy,
- (C) že technické informácie o senzoch boli poskytnuté v súlade s časťou I prílohy B k tejto zmluve,
- (D) minimálnu výšku nad terénom, od ktorej každý senzor na pozorovacom lietadle daného typu a verzie smie byť v činnosti počas pozorovacieho letu na základe obmedzení pozemnej rozlišovacej schopnosti špecifikovaných v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takéhoto senzora závisí od výšky nad terénom,
- (E) pozemnú rozlišovaciu schopnosť každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle daného typu a verzie na základe obmedzení pozemnej rozlišovacej schopnosti špecifikovaných v článku IV ods. 2 tejto zmluvy v prípade, že pozemná rozlišovacia schopnosť takéhoto senzora nezávisí od výšky nad terénom,
- (F) že kryty otvorov pre senzory alebo iné zariadenia zabráňujúce činnosti senzorov sú v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 4 tejto zmluvy.

2. K správe o certifikácii zmluvné štáty pripoja kópiu informácií o každom senzore poskytnutých podľa časti I ods. 6 a podľa časti II ods. 3 a 8 tejto prílohy.

3. Zmluvný štát, ktorý vykonal certifikáciu, poskytne kópie správy o certifikácii všetkým ostatným zmluvným štátom. Zmluvné štáty, ktoré sa nezúčastnili na certifikácii, nemajú právo odmietnuť závery obsiahnuté v správe o certifikácii.

4. Pozorovacie lietadlo a k nemu pričlenený súbor senzorov sa považujú za certifikované s výnimkou prípadov, keď zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, nebudú schopné dospieť k dohode o obsahu správy o certifikácii.

5. V prípade, že zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu a zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, nie sú schopné dohodnúť sa na obsahu správy o certifikácii, nebude sa pozorovacie lietadlo používať na pozorovacie lety, kým sa tento problém nevyrieši.

DODATOK 1 K PRÍLOHE D**METODIKA OVEROVANIA VÝKONNOSTI SENZOROV
INŠTALOVANÝCH NA POZOROVACOM LIETADLE**

Ak pozemná rozlišovacia schopnosť každého senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle závisí od výšky nad terénom, minimálna výška nad terénom, od ktorej smie byť senzor v činnosti počas pozorovacieho letu, bude určená a potvrdená na základe údajov zhromaždených nad kalibračnými terčmi vhodnými pre jednotlivé kategórie senzorov (v súlade so špecifikáciami uvedenými v časti I) a vypočítaná v súlade s metodikou určenou v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba.

ČASŤ I**ŠPECIFIKÁCIE PRE KALIBRAČNÉ TERČE**

1. Zmluvný štát, ktorý vykonáva certifikáciu v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve, poskytne na zistenie pozemnej rozlišovacej schopnosti senzorov kalibračné terče, ktoré budú vyhovovať jednotlivým kategóriám senzorov.

2. Kalibračné terče na zisťovanie pozemnej rozlišovacej schopnosti optických kamier sa budú skladať zo série skupín striedajúcich sa čiernych a bielych pruhov. Každú skupinu pruhov budú tvoriť minimálne dva čierne pruhy, ktoré bude od seba oddelovať biely pruh. Šírka čiernych a bielych pruhov v rámci jednej skupiny zostane konštantná. Šírka pruhov v skupinách v kalibračnom terči sa bude postupne meniť tak, aby sa zabezpečilo presné určenie pozemnej rozlišovacej schopnosti. Dĺžka pruhov v rámci každej skupiny zostane konštantná. Kontrastný pomer čiernych a bielych pruhov bude jednotný v celom terči a bude najmenej 5 : 1 (zodpovedajúci modulácii 0,66).

3. Kalibračné terče na zisťovanie pozemnej rozlišovacej schopnosti infračervených riadkových snímacích zariadení budú určené v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

4. Kalibračné terče na zisťovanie pozemnej rozlišovacej schopnosti radaru s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou budú zložené zo zoskupení trojstenných kútových odrážačov, ktoré budú usporiadané v súlade s metodikou určenou v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

5. Každý zmluvný štát poskytne všetkým ostatným zmluvným štátom schému kalibračných terčov, ktoré zamýšľa použiť na kontrolu senzorov počas letu. Táto schéma bude anotovaná celkovými rozmermi kalibračných terčov, ich umiestnením a typom terénu, v ktorom sú dislokované, ako aj náležitými informáciami o každom type kalibračného terča, ako je určené v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

ČASŤ II**VYKONANIE KONTROLY POČAS LETU**

1. Na zistenie pozemnej rozlišovacej schopnosti panoramatických alebo vertikálne inštalovaných snímkovacích kamier bude dráha letu pozorovacieho lietadla priamo nad kalibračným terčom a paralelná s ním. Na zistenie pozemnej rozlišovacej schopnosti vertikálne inštalovaných snímkovacích kamier bude dráha letu pozorovacieho lietadla paralelná s kalibračným terčom v takej vzdialenosti, aby sa obraz kalibračného terča objavil v popredí zorného poľa súpravy optických kamier nastavených na maximálny uhol meraný od horizontály alebo na minimálny uhol meraný od vertikály.

2. Na zistenie pozemnej rozlišovacej schopnosti infračervených riadkových snímacích zariadení bude dráha letu pozorovacieho lietadla priamo nad kalibračným terčom a paralelná s ním v dohodnutom rozsahu výšok nad terénom.

3. Na zistenie pozemnej rozlišovacej schopnosti radaru s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou bude dráha letu pozorovacieho lietadla bokom od zoskupenia trojstenných kútových odrážačov.

ČASŤ III**ANALÝZA ÚDAJOV ZHROMAŽDENÝCH V PRIEBEHU KONTROLY POČAS LETU**

1. Po vykonaní kontroly počas letu zmluvný štát vykonávajúci certifikáciu a zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii, budú spoločne analyzovať údaje zhromaždené v priebehu kontroly počas letu podľa časti IV ods. 1 prílohy D k tejto zmluve.

2. Metodika výpočtu minimálnej výšky nad terénom, od ktorej smie byť každá optická kamera inštalovaná na

pozorovacom lietadle v činnosti počas pozorovacieho letu vrátane hodnoty kontrastného pomeru alebo ekvivalentnej modulácie, ktorá sa má použiť pri tomto výpočte a ktorá nebude menšia ako $1,6 : 1$ (t. j. 0,23) a väčšia ako $4 : 1$ (t. j. 0,6), sa určí v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy a pred 30. júnom 1992. Pozemná rozlišovacia schopnosť optických kamier sa určí vizuálnou analýzou obrazu kalibračného terča na pôvodnom filmovom negatíve. Číselná hodnota pozemnej rozlišovacej schopnosti sa bude rovnať šírke najmenšieho pruhu kalibračného terča, ktorý je rozoznateľný ako samostatný pruh.

3. Metodika výpočtu minimálnej výšky nad terénom, od ktorej smie byť každá videokamera inštalovaná na pozorovacom lietadle v činnosti počas pozorovacieho letu, sa určí v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

4. Metodika výpočtu minimálnej výšky nad terénom, od ktorej smie byť každé infračervené riadkové snímacie zariadenie inštalované na pozorovacom lietadle v činnosti počas pozorovacieho letu vrátane hodnoty minimálneho rozlíšiteľného teplotného rozdielu, ktorý sa má pri tomto výpočte použiť, sa určí v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

5. Metodika výpočtu pozemnej rozlišovacej schopnosti radaru s bočným vyžarovaním so syntetickou apertúrou vrátane určenia vzťahu medzi metódou impulznej odozvy a metódou separácie objektov sa určí v rámci Konzultatívnej komisie otvoreného neba počas dočasného uplatňovania tejto zmluvy.

PRÍLOHA E**PRÍLETOVÉ A ODLETOVÉ POSTUPY**

1. Každý zmluvný štát určí na svojom území jedno alebo viac miest vstupu, jedno alebo viac miest výstupu a jedno alebo viac letísk otvoreného neba. Miesta vstupu a miesta výstupu môžu, ale nemusia byť totožné s letiskami otvoreného neba. Ak letisko otvoreného neba nie je totožné s miestom vstupu, bude letisko otvoreného neba určené tak, aby pozorujúci štát mohol dosiahnuť toto letisko z miesta vstupu do piatich hodín buď svojim vlastným pozorovacím lietadlom, alebo dopravným prostriedkom poskytnutým pozorovaným štátom, ak nebude dohodnuté inak. Pozorujúci zmluvný štát bude mať po prilete do miesta vstupu alebo na letisko otvoreného neba právo na odpočinok podľa ustanovení článku VI tejto zmluvy.

2. Každý zmluvný štát má právo určiť body vstupu a body výstupu. Ak sa zmluvný štát rozhodne určiť body vstupu a body výstupu, budú takéto body uľahčovať let z územia pozorujúceho štátu do miesta vstupu pozorovaného štátu. Plánované lety medzi bodmi vstupu a miestami vstupu a medzi miestami výstupu a bodmi výstupu sa budú vykonávať v súlade s publikovanými normami a odporučenými postupmi ICAO a v súlade s národnými pravidlami. V prípade, že sa časti letov medzi bodmi vstupu a miestami vstupu alebo medzi miestami výstupu a bodmi výstupu nachádzajú v medzinárodnom vzdušnom priestore, bude sa let cez medzinárodný vzdušný priestor vykonávať v súlade s publikovanými medzinárodnými pravidlami.

3. Informácie o miestach vstupu a miestach výstupu, o letiskách otvoreného neba, o bodoch vstupu a bodoch výstupu, o letiskách na dopĺňovanie pohonných látok a o kalibračných terčoch budú zo začiatku v súlade s dodatkom 1 k tejto prílohe.

4. Zmluvný štát má právo predložiť zmeny dodatku 1 k tejto prílohe tak, že ich oznámi všetkým ostatným zmluvným štátom písomnou formou najneskôr 90 dní pred nadobudnutím platnosti týchto zmien.

5. Každý zmluvný štát zabezpečí účinné pozorovanie celého svojho územia týmto spôsobom:
- (A) pre pevninské územie budú letiská otvoreného neba určené tak, aby žiadny bod územia zmluvného štátu nebol ďalej ako 35 % maximálnej letovej vzdialenosti určenej pre daný zmluvný štát z jedného alebo viacerých takýchto letísk v súlade s prílohou A k tejto zmluve,
 - (B) pre časti územia nachádzajúce sa oddelene od pevninského územia
 - (1) takýto zmluvný štát sa bude riadiť ustanoveniami písmena (A) tohto odseku alebo
 - (2) v prípade, že časť alebo časti územia sú vzdialené viac ako 600 kilometrov od pevninského územia, alebo ak sa dohodne zmluvný štát s pozorujúcim štátom, alebo ak je určené inak v prílohe A, poskytne zmluvný štát špeciálne procedúry vrátane prípadného použitia letísk na dopĺňovanie pohonných látok, alebo
 - (3) v prípade, že časť alebo časti územia sú vzdialené menej ako 600 kilometrov od pevninského územia a na túto časť alebo časti územia sa nevzťahujú ustanovenia písmena (A) tohto odseku, môže zmluvný štát určiť v prílohe A k tejto zmluve osobitnú maximálnu letoвую vzdialenosť s cieľom pokryť túto časť alebo časti svojho územia.

6. Okamžite po prilete pozorovacieho lietadla do miesta vstupu a bezprostredne pred odletom pozorovacieho lietadla z miesta výstupu pozorovaný aj pozorujúci zmluvný štát vykonajú inšpekciu krytov apertúr senzorov alebo iných zariadení zabraňujúcich prevádzke senzorov inštalovaných na pozorovacom lietadle v súlade s článkom IV ods. 4. V prípade, že miesto vstupu nie je totožné s letiskom otvoreného neba, na ktorom sa začína pozorovací let, pozorovaný aj pozorujúci zmluvný štát vykonajú inšpekciu krytov apertúr senzorov alebo iných zariadení zabraňujúcich prevádzke senzorov bezprostredne pred odletom pozorovacieho lietadla z miesta vstupu na letisko otvoreného neba, na ktorom sa začína pozorovací let. V prípade, že miesto výstupu nie je totožné s letiskom otvoreného neba, na ktorom sa končí pozorovací let, pozorovaný aj pozorujúci zmluvný štát vykonajú inšpekciu krytov apertúr senzorov alebo iných zariadení zabraňujúcich prevádzke senzorov bezprostredne pred odletom pozorovacieho lietadla z letiska otvoreného neba do miesta výstupu.

7. Zmluvný štát má právo vykonať prehliadku a inventarizáciu položiek vybavenia, ktoré iný zmluvný štát zamýšľa použiť pri predletej inšpekcii senzorov, a ak je to možné, prehliadku pozorovacieho lietadla a inventarizáciu položiek, ktoré letoví predstavitelia zamýšľajú priniesť na palubu pozorovacieho lietadla. Prehliadka a inventarizácia

- (A) sa začne do jednej hodiny po dovezení položiek do miesta vstupu alebo na letisko otvoreného neba podľa uváženia zmluvného štátu, ktorý vykonáva inventarizáciu, a skončí sa do jednej hodiny,
- (B) sa vykoná za prítomnosti jedného alebo viacerých určených predstaviteľov iného zmluvného štátu.

8. Ak počas prehliadky a inventarizácie položiek vybavenia, ktoré majú byť použité pri inšpekcii senzorov, a ak je to možné, pozorovacieho lietadla, ako aj položiek, ktoré letoví predstavitelia zamýšľajú priniesť na palubu pozorovacieho lietadla, zmluvný štát vykonávajúci prehliadku a inventarizáciu zistí, že položky nie sú v súlade so zoznamom schváleného vybavenia, uvedeným v časti II ods. 5 prílohy D k tejto zmluve alebo s položkami uvedenými v časti I ods. 4 prílohy G k tejto zmluve, má právo nepovolíť použitie takéhoto vybavenia. Takto označené položky, ktoré boli privezené na územie pozorovaného štátu, budú, ak nie je dohodnuté inak,

- (A) umiestnené do úschovy v zapečatenom kontajneri,

(B) pri najbližšej príležitosti odvezené z územia pozorovaného štátu, najneskôr však pri odchode pozorujúceho štátu z územia pozorovaného štátu.

9. V prípade, že predstavitelia pozorujúceho zmluvného štátu cestujú do miesta vstupu určeného v notifikácii poskytnutej v súlade s článkom VI časť I ods. 5 tejto zmluvy dopravným lietadlom registrovaným pozorujúcim štátom alebo iným zmluvným štátom, má toto dopravné lietadlo povolené

(A) odletieť z územia pozorovaného štátu,

(B) zostať v mieste vstupu do odletu pozorujúceho štátu z územia pozorovaného štátu v prípade, že miesto vstupu je totožné s miestom výstupu,

(C) odletieť do miesta výstupu dostatočne zavčasu, aby si ďalšia posádka oddýchla pred odletom celého tímu pozorujúceho štátu z územia pozorovaného štátu v prípade, že miesto vstupu nie je totožné s miestom výstupu.

10. V prípade, že pozorovacie lietadlo poskytol pozorovaný zmluvný štát a pozorujúci zmluvný štát nepoužíva svoje vlastné dopravné lietadlo na prepravu svojho personálu z miesta vstupu na letisko otvoreného neba, pozorovaný zmluvný štát zabezpečí, aby personál pozorujúceho štátu bol dopravený z miesta vstupu na letisko otvoreného neba a z letiska otvoreného neba do miesta výstupu.

DODATOK 1 K PRÍLOHE E**ČASŤ I
URČENIE MIEST**

Miesta, ktoré sa majú použiť ako miesta vstupu, miesta výstupu, letiská otvoreného neba, letiská na doplňovanie pohonných látok, kalibračné terče, a ak je to možné, ako body vstupu a body výstupu, sú spočiatku v súlade s časťou II tohto dodatku. Toto určenie obsahuje:

- (A) miesto: názov miesta vstupu, miesta výstupu, letiska otvoreného neba, bodu vstupu, bodu výstupu, letiska na doplňovanie pohonných látok a kalibračného terča,
 (B) polohu: zemepisnú šírku a dĺžku príslušného miesta s presnosťou na sekundu,
 (C) inšpekciu: či možno vykonať na tomto mieste predletovú inšpekciu lietadla alebo senzorov, alebo nie.

ČASŤ II**MIESTA VSTUPU, MIESTA VÝSTUPU, LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA, URČENÉ BODY VSTUPU,
URČENÉ BODY VÝSTUPU, LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK A KALIBRAČNÉ TERČE**

Zmluvný štát: Spolková republika Nemecko

MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Kolín/Bonn (EDDK)	N 50-52-02 E 007-08-37	Áno

LETISKO OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Wunstorf (EDNW)	N 52-27-48 E 009-25-70	Nie
Landsberg/Lech (EDSA)	N 48-04-28 E 010-54-42	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOKKALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Kolín/Bonn	Bude určená

Zmluvný štát: Spojené štáty americkéMIESTA VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Washington Dulles International, DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Áno
Travis AFB Kalifornia	N 38-15-48 W 121-55-48	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Washington Dulles International, DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Áno
Travis AFB Kalifornia	N 38-15-48 W 121-55-48	Áno
Elmendorf AFB Aljaška	N 61-15-12 W 149-47-30	Áno
Lincoln Municipal Nebraska	N 40-51-00 W 096-45-30	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKOV

Honolulu International Havaj	N 21-19-06 W 157-55-24
Malmstrom AFB Montana	N 47-30-18 W 111-11-00
Phoenix-Sky Harbor International Arizona	N 33-26-12 W 112-00-24
General Mitchell International Wisconsin	N 42-56-48 W 087-53-36
McGhee Tyson Tennessee	N 35-48-48 W 083-59-36

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Washington Dulles	Bude určená
Travis AFB	Bude určená
Elmendorf AFB	Bude určená

Zmluvný štát: Bielorusko a skupina zmluvných štátov Ruskej federácieMIESTA VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Kubinka	N 55-36-30 E 036-39-10	Áno
Ulan-Ude	N 51-48-00 E 107-27-00	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Kubinka	N 55-36-30 E 036-39-10	Áno
Ulan-Ude	N 51-48-00 E 107-27-00	Áno
Magadan	N 59-54-06 E 150-03-01	Nie
Vorkuta	N 67-29-00 E 063-59-00	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKOKALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

Zmluvný štát: BeneluxMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Zaventem/ Melsbroek	N 50-54-01 W 004-59-09	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Zaventem/ Melsbroek	N 50-54-01 W 004-59-09	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKKALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Volkel	N 54-39-03 W 005-42-02

Zmluvný štát: Bulharská republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05	Áno
Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTK

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05
Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

Zmluvný štát: KanadaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Ottawa (CYOW)	N 45-19-21 W 075-40-10	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Ottawa	N 45-19-21 W 075-40-10	Áno
Iqaluit	N 63-45-22 W 068-33-25	Nie
Yellowknife	N 62-27-45 W 114-26-20	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKO

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Edmonton	N 53-18-35 W 113-34-43
Halifax	N 44-52-51 W 063-30-33
Winnipeg	N 49-54-39 W 097-14-35
Churchill	N 58-44-13 W 094-03-26

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
oblasť Ottawa	Bude určená

Zmluvný štát: Dánske kráľovstvoMIESTA VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Kodaň medzinárodné letisko (EKCH)	N 55-37-07 E 012-39-26	Nie
vojenské letisko Vaerloese (EKVL)	N 55-46-09 E 012-19-34	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
vojenské letisko Vaerloese	N 55-46-09 E 012-19-34	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Vagar Airport (EKVG)	N 62-03-51 W 007-16-26
Soendre Stroemfjord medzinárodné letisko (BGSF)	N 67-01-05 W 050-41-39

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
vojenské letisko Vaerloese	N 55-46-09 E 012-19-34

Zmluvný štát: Španielske kráľovstvoMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Áno

MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU PRE KANÁRSKE OSTROVY

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Gando	N 27-55-49 W 015-23-05	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Áno
Valencia	N 39-29-26 W 000-28-50	Nie
Valladolid	N 41-42-26 W 004-51-02	Nie
Moron	N 37-10-34 W 005-36-53	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

Žiadne

KALIBRAČNÉ TERČEMIESTOPOLOHA**Zmluvný štát: Francúzska republika**MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU PRE KANÁRSKE OSTROVY

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Orleans-Bricy	N 47-59-12 E 001-45-43	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

Orleans-Bricy	N 47-59-12 E 001-45-43	Áno
Toulouse-Blagnac	N 43-37-26 E 001-22-53	Nie
Nice-Côte d'Azur	N 43-39-47 E 007-12-09	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

Žiadne

KALIBRAČNÉ TERČEMIESTOPOLOHA**Zmluvný štát: Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska**MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Áno
Heathrow	N 51-28-72 W 000-27-47	Nie

Pozn: Heathrow slúži len na prílet osôb využívajúcich služby pravidelného vybavenia cestujúcich. Nevyužíva sa pre pozorovacie a transportné lietadlá.

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA</u> <u>LIETADLA/SENZOROV</u>
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Áno
Scampton	N 53-18-45 W 000-32-95	Áno
Leuchars	N 55-22-38 W 000-52-03	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené FAA (Kráľovské námorné letectvo)

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKO

Žiadne

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Boscombe Down	N 51-09-10 W 001-44-76

Zmluvný štát: Helénska republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA</u> <u>LIETADLA/SENZOROV</u>
Thessaloniki International	N 40-27-22 E 022-59-21	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA</u> <u>LIETADLA/SENZOROV</u>
Thessaloniki International	N 40-27-22 E 022-59-21	Áno
Elefsis	N 38-04-00 E 023-33-38	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Chouchouligovo	N 41-24-40 E 023-22-02
----------------	---------------------------

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKOKALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

Zmluvný štát: Maďarská republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Budapešť/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Áno
Tokol (LHTL)	N 47-21-14 E 018-58-08	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Budapešť/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Áno
Tokol (LHTL)	N 47-21-14 E 018-58-08	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

Žiadne

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
	Bude určená

Zmluvný štát: Islandská republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Keflavik	N 63-59-48 W 022-36-30	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
	N 63-59-07 W 022-36-20	

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOKMIESTOPOLOHAKALIBRAČNÉ TERČEMIESTOPOLOHA**Zmluvný štát: Talianska republika**MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Miláno-Malpensa	N 45-38-00 E 008-44-00	Áno
Palermo-Punta Raisi	N 38-10-40 E 013-05-20	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Miláno-Malpensa	N 45-38-00 E 008-44-00	Áno
Palermo-Punta Raisi	N 38-10-40 E 013-05-20	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

Uvedené letiská otvoreného neba

KALIBRAČNÉ TERČEMIESTOPOLOHA**Zmluvný štát: Nórske kráľovstvo**MIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Áno
Tromsøe-Langnes (ENTC)	N 69-40-53 E 018-55-10	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Trondheim-Vaernes (ENVA)	N 63-27-29 E 010-55-33

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

Zmluvný štát: Poľská republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Varšava-Okecie	N 52-13-10 E 021-01-10	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Varšava-Okecie	N 52-13-10 E 021-01-10	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOKKALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

Zmluvný štát: Portugalská republikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Lisabon International	N 38-46-22 W 009-07-58	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Santa Maria	N 36-58-22 W 025-10-17	Nie
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Lisabon International	N 38-46-22 W 009-07-58
Santa Maria International	N 36-58-22 W 025-10-17
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Lisabon International	Bude určená

Zmluvný štát: RumunskoMIESTA VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Bukurešť-Otopeni International	N 44-34-30 E 026-05-10	Áno
Airport Temešvár	N 45-48-37	Áno
Airport	E 021-20-22	

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Bukurešť-Otopeni International Airport	N 44-34-30 E 026-05-10	Áno
Temešvár Airport	N 45-48-37 E 021-20-22	Áno
Bacau Airport	N 46-31-19 E 026-54-41	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTOK

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Bukurešť-Otopeni International Airport	N 44-34-30 E 026-05-10
Temešvár Airport	N 45-48-37 E 021-20-22

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Urlati	N 45-55-45 E 026-05-11
Dunavat Nord Murighiol	N 45-02-10 E 029-13-20

Zmluvný štát: Česká a Slovenská Federatívna RepublikaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Praha	N 50-06-10 E 014-15-40	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Praha	N 50-06-10 E 014-15-40	Áno
Bratislava	N 49-10-10 E 017-12-50	Nie
Košice	N 48-40-10 E 021-14-40	Nie

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKO

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Bratislava	N 49-10-10 E 017-12-50
Košice	N 48-40-10 E 021-14-40

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Praha	Bude určená

Zmluvný štát: Turecká republikaMIESTA VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Áno
Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Áno
Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKO

Budú určené

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Eskisehir	Bude určená
Diyarbakir	Bude určená

Zmluvný štát: UkrajinaMIESTO VSTUPU/VÝSTUPU

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Borispol/Kyjev	N 50-20-07 E 030-53-07	Áno

LETISKÁ OTVORENÉHO NEBA

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>	<u>INŠPEKCIA LIETADLA/SENZOROV</u>
Borispol/Kyjev	N 50-20-07 E 030-53-07	Áno

BODY VSTUPU/VÝSTUPU

Budú určené

LETISKÁ NA DOPLŇOVANIE POHONNÝCH LÁTKO

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
Lvov	N 49-48-07 E 023-57-03
Odesa	N 46-25-06 E 030-40-07

KALIBRAČNÉ TERČE

<u>MIESTO</u>	<u>POLOHA</u>
---------------	---------------

PRÍLOHA F**PREDLETOVÉ INŠPEKCIE A DEMONŠTRAČNÉ LETY****ČASŤ I****PREDLETOVÁ INŠPEKCIA POZOROVACIEHO LIETADLA A SENZOROV POZORUJÚCEHO ŠTÁTU**

1. Cieľom predletovej inšpekcie pozorovacieho lietadla a senzorov, ktoré poskytol pozorujúci štát, je overiť, či pozorovacie lietadlo, jeho senzory a súvisiace zariadenia zodpovedajú pozorovaciemu lietadlu, senzorom a súvisiacim zariadeniam, ktoré boli certifikované v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve. Pozorovaný zmluvný štát má právo vykonať predletovú inšpekciu pozorovacieho lietadla a jeho senzorov, ktoré poskytol pozorujúci štát, s cieľom overiť,

- (A) či pozorovacie lietadlo, jeho senzory a súvisiace zariadenia vrátane objektívu a fotografického filmu (ak je to možné) zodpovedajú pozorovaciemu lietadlu, senzorom a súvisiacim zariadeniam, ktoré boli certifikované v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve,
- (B) či sa na palube pozorovacieho lietadla nenachádza žiadne iné vybavenie okrem toho, ktoré povoľuje článok IV tejto zmluvy.

2. Po prilete pozorovacieho lietadla do miesta vstupu pozorovaný zmluvný štát

- (A) poskytne zoznam inšpektorov, ktorých počet nepresiahne desať osôb, ak nebude dohodnuté inak, spolu s určením hlavných úloh pre každého inšpektora,
- (B) poskytne zoznam vybavenia, ktoré inšpektori zamýšľajú použiť počas predletovej inšpekcie, určený v časti II ods. 5 prílohy D k tejto zmluve,
- (C) bude informovať pozorujúci zmluvný štát o svojich plánoch vykonať predletovú inšpekciu pozorovacieho lietadla a jeho senzorov.

3. Pred začiatkom predletovej inšpekcie určená osoba z pozorujúceho zmluvného štátu

- (A) bude informovať pozorovaný zmluvný štát o inventarizačných postupoch, ktoré budú nasledovať, s cieľom overiť, či celé inšpekčné vybavenie, ako aj akékoľvek nedeštruktívne testovacie zariadenie, ktoré je určené v odseku 7 tejto časti, prinesené inšpektormi na palubu pozorovacieho lietadla, bolo po skončení predletovej inšpekcie odnesené z pozorovacieho lietadla,
- (B) spolu s inšpektormi vykoná prehliadku a inventarizáciu každej položky vybavenia, ktorá má byť použitá v priebehu predletovej inšpekcie,
- (C) bude informovať o všetkých bezpečnostných opatreniach, ktoré sa musia dodržiavať počas predletovej inšpekcie pozorovacieho lietadla a jeho senzorov.

4. Predletová inšpekcia nezačne, kým sa neskončia oficiálne vstupné postupy, a nebude trvať dlhšie ako osem hodín.

5. Pozorujúci zmluvný štát má právo poskytnúť vlastný sprievod, ktorý bude sprevádzať inšpektorov v priebehu predletovej inšpekcie pozorovacieho lietadla a jeho senzorov, aby overil, či sa inšpekcia vykonáva v súlade s ustanoveniami tejto časti. Pozorujúci zmluvný štát umožní inšpekciu v súlade s postupmi ustanovenými v časti II ods. 7 a 8 prílohy D k tejto zmluve.

6. Pri vykonávaní predletovej inšpekcie budú mať inšpektori prístup k pozorovaciemu lietadlu, jeho senzorom a súvisiacim zariadeniam tak, ako je to ustanovené v časti II ods. 10 prílohy D k tejto zmluve, a budú dodržiavať ustanovenia časti II ods. 11 a 12 prílohy D k tejto zmluve.

7. Na zabezpečenie cieľov tejto inšpekcie má pozorovaný zmluvný štát právo vziať na palubu a používať tieto nedeštruktívne testovacie zariadenia:

- (A) videosondu,
- (B) zobrazovacie zariadenie s röntgenovým žiarením a s röntgenovým žiarením so spätným rozptylom,
- (C) ultrazvukové zobrazovacie zariadenie,
- (D) diagnostický analyzátor (jednotka na spracovanie údajov),
- (E) pasívne infračervené senzory,
- (F) 35-milimetrový fotoaparát.

Pozorovaný zmluvný štát má okrem toho právo vziať na palubu a používať iné nedeštruktívne testovacie zariadenia, ktoré môžu byť potrebné na zistenie, či na palube pozorovacieho lietadla nie sú iné zariadenia ako tie, ktoré povoľuje článok IV tejto zmluvy, ako môže byť dohodnuté Konzultatívnou komisiou otvoreného neba pred 30. júnom 1992.

8. Po skončení predletovej inšpekcie inšpektori opustia pozorovacie lietadlo a pozorujúci zmluvný štát má právo použiť svoje inventarizačné postupy s cieľom overiť, či celé inšpekčné vybavenie použité počas predletovej inšpekcie bolo z pozorovacieho lietadla odnesené. Ak to pozorovaný zmluvný štát nie je schopný dokázať k spokojnosti pozorujúceho zmluvného štátu, pozorujúci zmluvný štát má právo pokračovať v pozorovaní lete alebo ho zrušiť,

a ak je pozorujúci zmluvný štát presvedčený, že je to bezpečné, odletí z územia pozorovaného štátu. V druhom prípade sa pozorovací let nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

9. Ak inšpektori zistia, že pozorovacie lietadlo, jeho senzory alebo súvisiace zariadenia nezodpovedajú lietadlu, sensorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve alebo že na palube pozorovacieho lietadla sú iné zariadenia ako tie, ktoré povoľuje článok IV tejto zmluvy, okamžite o tom informujú pozorujúci zmluvný štát. Ak pozorujúci zmluvný štát nemôže dokázať, že pozorovacie lietadlo, jeho senzory a súvisiace zariadenia zodpovedajú pozorovaciemu lietadlu, sensorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s prílohou D k tejto zmluve a že na palube lietadla nie sú iné zariadenia ako tie, ktoré povoľuje článok IV tejto zmluvy, a ak sa pozorujúci zmluvný štát a pozorovaný zmluvný štát nedohodnú inak, pozorovaný zmluvný štát má právo zakázať pozorovací let na základe článku VIII tejto zmluvy. Ak je pozorovací let zakázaný, pozorovacie lietadlo ihneď odletí z územia pozorovaného štátu a pozorovací let sa nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

10. Po skončení predletovej inšpekcie pozorovacieho lietadla a jeho sensorov pozorovaný zmluvný štát a pozorujúci zmluvný štát pripraví správu o predletovej inšpekcii, v ktorej sa skonštatuje, že

- (A) pozorovacie lietadlo, jeho senzory a súvisiace zariadenia zodpovedajú pozorovaciemu lietadlu, sensorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve,
- (B) na palube pozorovacieho lietadla nie je iné zariadenie ako to, ktoré povoľuje článok IV tejto zmluvy.

11. Pozorovaný zmluvný štát svojím podpisom správy o predletovej inšpekcii deklaruje súhlas s tým, aby pozorujúci zmluvný štát použil pozorovacie lietadlo na vykonanie pozorovacieho letu nad územím pozorovaného štátu.

ČASŤ II

PREDLETOVÁ INŠPEKCIA SENZOROV POZOROVANÉHO ZMLUVNÉHO ŠTÁTU

1. Cieľom predletovej inšpekcie sensorov na pozorovacom lietadle, ktoré poskytol pozorovaný zmluvný štát, je overiť, či senzory a súvisiace zariadenia zodpovedajú sensorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve. Pozorujúci zmluvný štát má právo vykonať predletovú inšpekciu sensorov a súvisiacich zariadení inštalovaných na pozorovacom lietadle, ktoré poskytol pozorovaný zmluvný štát, s cieľom overiť, či jeho senzory a súvisiace zariadenia zodpovedajú sensorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve.

2. Po príchode inšpektorov pozorujúceho zmluvného štátu na miesto predletovej inšpekcie pozorujúci zmluvný štát

- (A) poskytne zoznam inšpektorov, ktorých počet nepresiahne päť osôb, ak nebude dohodnuté inak, spolu s určením hlavných úloh pre každého inšpektora,
- (B) poskytne zoznam vybavenia, ktoré inšpektori zamýšľajú použiť počas predletovej inšpekcie,
- (C) bude informovať pozorovaný zmluvný štát o svojich plánoch vykonať predletovú inšpekciu sensorov a súvisiacich zariadení na palube pozorovacieho lietadla.

3. Pred začiatkom predletovej inšpekcie určená osoba z pozorovaného zmluvného štátu

- (A) bude informovať pozorujúci zmluvný štát o inventarizačných postupoch, podľa ktorých sa bude postupovať, s cieľom overiť, či všetky zariadenia prinesené inšpektormi na palubu pozorovacieho lietadla boli po skončení predletovej inšpekcie odnesené z pozorovacieho lietadla,
- (B) spolu s inšpektormi vykoná prehliadku a inventarizáciu každej položky vybavenia, ktorá sa má použiť počas predletovej inšpekcie,
- (C) bude informovať inšpektorov o všetkých nevyhnutných bezpečnostných opatreniach, ktoré sa musia dodržať počas predletovej inšpekcie sensorov a súvisiacich zariadení inštalovaných na pozorovacom lietadle.

4. Predletová inšpekcia nezačne, kým neskončia oficiálne vstupné procedúry, a nebude trvať dlhšie ako osem hodín.

5. Pozorovaný zmluvný štát má právo poskytnúť vlastný sprievod, ktorý bude sprevádzať inšpektorov v priebehu predletovej inšpekcie sensorov a súvisiacich zariadení na palube pozorovacieho lietadla, aby overil, či sa inšpekcia vykonáva v súlade s ustanoveniami tejto časti. Pozorujúci zmluvný štát umožní inšpekciu sensorov a súvisiacich zariadení na palube pozorovacieho lietadla v súlade s postupmi určenými v časti II ods. 7 prílohy D k tejto zmluve.

6. Pri vykonávaní predletovej inšpekcie budú mať inšpektori prístup k sensorom a súvisiacim zariadeniam na palube pozorovacieho lietadla tak, ako je to stanovené v časti II ods. 10 prílohy D k tejto zmluve, a budú dodržiavať ustanovenia časti II ods. 11 a 12 prílohy D k tejto zmluve.

7. Po skončení predletovej inšpekcie inšpektori opustia pozorovacie lietadlo a pozorovaný zmluvný štát má právo použiť svoje inventarizačné postupy s cieľom overiť, či všetky zariadenia boli z pozorovacieho lietadla odnesené. Ak to pozorujúci zmluvný štát nie je schopný dokázať k spokojnosti pozorovaného zmluvného štátu, pozorovaný

zmluvný štát má právo zakázať pozorovací let v súlade s článkom VIII tejto zmluvy a pozorovací let sa nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

8. Ak inšpektori zistia, že ktorýkoľvek zo senzorov alebo súvisiacich zariadení na palube pozorovacieho lietadla nezodpovedá senzorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve, okamžite o tom informujú pozorovaný zmluvný štát. Ak pozorovaný zmluvný štát nie je schopný dokázať, že senzory alebo súvisiace zariadenia na palube pozorovacieho lietadla zodpovedajú senzorom a súvisiacim zariadeniam certifikovaným v súlade s prílohou A k tejto zmluve, pozorujúci zmluvný štát má právo

- (A) dohodnúť sa na použití alternatívnej súpravy typov senzorov alebo na možnostiach navrhnutých pozorovaným zmluvným štátom,
- (B) pokračovať podľa pôvodného úlohového plánu,
- (C) súhlasiť s neskorším začatím pozorovacieho letu, aby sa pozorovanému zmluvnému štátu umožnilo napraviť problém, ktorý zistil pozorujúci zmluvný štát podľa tohto odseku. V prípade, že sa problém vyrieši k spokojnosti pozorujúceho zmluvného štátu, let bude pokračovať v súlade s úlohovým plánom opraveným v potrebnej miere z dôvodu akéhokoľvek oneskorenia. V prípade, že problém nie je vyriešený k spokojnosti pozorujúceho zmluvného štátu, pozorujúci zmluvný štát opustí územie pozorovaného zmluvného štátu,
- (D) zrušiť pozorovací let a okamžite opustiť územie pozorovaného zmluvného štátu.

9. Ak pozorujúci zmluvný štát opustí územie pozorovaného zmluvného štátu bez vykonania pozorovacieho letu, ako je to stanovené v odseku 8 písm. (C) a (D) tejto časti, pozorovací let sa nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu.

10. Po skončení predletovej inšpekcie senzorov a súvisiacich zariadení inštalovaných na pozorovacom lietadle pozorovaný a pozorujúci zmluvný štát pripraví správu o predletovej inšpekcii, ktorá bude konštatovať, že senzory zodpovedajú senzorom certifikovaným v súlade s ustanoveniami prílohy D k tejto zmluve. Pozorujúci zmluvný štát svojím podpisom správy o predletovej inšpekcii deklaruje súhlas s použitím pozorovacieho lietadla na vykonanie pozorovacieho letu nad územím pozorovaného štátu.

ČASŤ III **DEMONŠTRAČNÉ LETY**

1. Ak lietadlo poskytol pozorujúci zmluvný štát, vykoná na žiadosť pozorovaného zmluvného štátu po predletovej inšpekcii demonštračný let, aby umožnil inšpektorom sledovať funkčnosť senzorov, ktoré sa majú použiť počas pozorovacieho letu, a zhromaždiť tak dostatok údajov s cieľom overiť, či možnosti týchto senzorov sú v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 8 tejto zmluvy.

2. Ak lietadlo poskytol pozorovaný zmluvný štát, vykoná na žiadosť pozorujúceho zmluvného štátu po predletovej inšpekcii demonštračný let, aby umožnil inšpektorom sledovať funkčnosť senzorov, ktoré sa majú použiť počas pozorovacieho letu, a zhromaždiť tak dostatok údajov s cieľom overiť, či možnosti týchto senzorov sú v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 9 tejto zmluvy.

3. Ak pozorovaný alebo pozorujúci zmluvný štát využije svoje právo vyžiadať demonštračný let,
- (A) demonštračný let bude vykonaný v súlade s požiadavkami časti III prílohy D k tejto zmluve,
 - (B) demonštračný let nebude trvať dlhšie ako dve hodiny,
 - (C) pozorovaný zmluvný štát poskytne kalibračné terče v súlade so špecifikáciami v dodatku 1 k prílohe D k tejto zmluve v blízkosti letiska, na ktorom sa má vykonať predletová inšpekcia,
 - (D) akékoľvek oneskorenie splnenia žiadosti o vykonanie demonštračného letu zapríčinené poveternostnými podmienkami alebo problémami s lietadlom či senzormi pozorovaného zmluvného štátu sa nezapočíta do času vymedzeného pre tieto lety, ak nebude dohodnuté inak,
 - (E) pozorovaný zmluvný štát spracuje údaje zhromaždené senzormi v zariadení v blízkosti letiska, na ktorom sa má vykonať predletová inšpekcia, za prítomnosti predstaviteľov pozorujúceho zmluvného štátu v súlade s ustanoveniami článku IX časti II a III tejto zmluvy,
 - (F) náklady na demonštračný let vrátane poskytnutia médií na zaznamenávanie údajov a spracovanie údajov budú rozdelené v súlade s ustanoveniami časti I ods. 9 prílohy L k tejto zmluve.

4. Ak pozorovaný zmluvný štát uplatní svoje právo vyžiadať demonštračný let, pozorujúci zmluvný štát má právo pridať k 96 hodinám prípustným na vykonanie pozorovacieho letu ďalších 24 hodín na základe článku VI časti I ods. 9. Táto skutočnosť neovplyvní právo ostatných zmluvných štátov vykonať pozorovací let po pôvodnom 96-hodinovom období, ako je to ustanovené v článku VI časti I ods. 3 tejto zmluvy.

5. Ak pozorujúci zmluvný štát uplatní svoje právo vyžiadať demonštračný let, tento let sa uskutoční v lehote 96 hodín prípustných na vykonanie pozorovacieho letu na základe článku VI časti I ods. 9 tejto zmluvy.

6. Ak pozorovaný zmluvný štát nie je presvedčený, že možnosti ktoréhokoľvek senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle, ktoré poskytol pozorujúci štát, sú v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 8 tejto zmluvy, má právo

- (A) navrhnúť alternatívnu minimálnu výšku nad terénom, od ktorej smie byť povolená činnosť senzora počas pozorovacieho letu, ak pozemná rozlišovacia schopnosť pre tento senzor závisí od výšky nad terénom,
- (B) zakázať prevádzku senzora počas pozorovacieho letu, ak pozemná rozlišovacia schopnosť pre tento senzor nezávisí od výšky nad terénom,
- (C) zakázať pozorovací let na základe ustanovení článku VIII tejto zmluvy.

7. Ak pozorujúci zmluvný štát nie je presvedčený, že možnosti ktoréhokoľvek senzora inštalovaného na pozorovacom lietadle poskytnutom pozorovaným štátom sú v súlade s ustanoveniami článku IV ods. 9 tejto zmluvy, má právo

- (A) dohodnúť sa na použití alternatívnej súpravy typov senzorov alebo na možnostiach navrhnutých pozorovaným zmluvným štátom,
- (B) navrhnúť alternatívnu minimálnu výšku nad terénom, od ktorej smie byť povolená činnosť senzora počas pozorovacieho letu, ak pozemná rozlišovacia schopnosť pre tento senzor závisí od výšky nad terénom,
- (C) vykonať pozorovací let podľa plánu, ak pozemná rozlišovacia schopnosť pre senzory nezávisí od výšky nad terénom a náklady na médiá na zaznamenávanie údajov z týchto senzorov hradí pozorovaný zmluvný štát,
- (D) súhlasiť s neskorším začatím pozorovacieho letu, aby pozorovaný zmluvný štát mohol vyriešiť problém, ktorý zistil pozorujúci zmluvný štát. V prípade, že sa problém vyrieši k spokojnosti pozorujúceho zmluvného štátu, let bude pokračovať v súlade s úlohovým plánom opraveným v potrebnej miere z dôvodu akéhokoľvek oneskorenia. V prípade, že sa problém nevyrieši k spokojnosti pozorujúceho zmluvného štátu, pozorujúci zmluvný štát opustí územie pozorovaného zmluvného štátu,
- (E) zrušiť pozorovací let na základe článku VIII tejto zmluvy a okamžite opustiť územie pozorovaného zmluvného štátu.

8. Ak zmluvný štát požadujúci demonštračný let zakáže alebo zruší pozorovací let, tento let sa nezapočíta do kvóty žiadneho zmluvného štátu a zmluvný štát požadujúci demonštračný let postúpi záležitosť Konzultatívnej komisii otvoreného neba.

PRÍLOHA G**LETOVÍ POZOROVATELIA, LETOVÍ PREDSTAVITELIA A PREDSTAVITELIA****ČASŤ I****LETOVÍ POZOROVATELIA A LETOVÍ PREDSTAVITELIA**

1. Ustanovenia tejto prílohy sa týkajú osôb určených v súlade s článkom XIII. Každý zmluvný štát má právo na prítomnosť určitého počtu letových pozorovateľov a letových predstaviteľov na palube pozorovacieho lietadla, ako je ustanovené v článku VI časti III. Ustanovenia tejto časti regulujú ich činnosť vo vzťahu k organizácii a vykonávaniu pozorovacích letov. Každý zmluvný štát uľahčí činnosť letovým pozorovateľom a letovým predstaviteľom podľa tejto prílohy.

2. Pozorovaný zmluvný štát vymenuje jedného z letových pozorovateľov za hlavného letového pozorovateľa. Hlavným letovým pozorovateľom bude štátny občan pozorovaného zmluvného štátu. Pozorujúci zmluvný štát vymenuje jedného z letových predstaviteľov za hlavného letového predstaviteľa. Hlavným letovým predstaviteľom bude štátny občan pozorujúceho zmluvného štátu.

3. Počas prípravy na pozorovací let majú letoví pozorovatelia a letoví predstavitelia právo

- (A) oboznámiť sa s technickou literatúrou, ktorá sa týka funkčnosti a prevádzky senzorov, a s letovou príručkou pozorovacieho lietadla,
- (B) zoznámiť sa s vybavením pozorovacieho lietadla, ktoré sa týka riadenia letového režimu, funkčnosti a prevádzky senzorov inštalovaných na pozorovacom lietadle.

4. Letoví pozorovatelia a letoví predstavitelia majú právo

- (A) zostať na palube pozorovacieho lietadla počas pozorovacieho letu vrátane akýchkoľvek zastávok na doplnenie pohonných látok alebo za mimoriadnych okolností,
- (B) priniesť na palubu pozorovacieho lietadla mapy, letové tabuľky, publikácie a prevádzkové príručky a používať ich,
- (C) pohybovať sa počas pozorovacieho letu bez obmedzenia na palube pozorovacieho lietadla vrátane pilotnej kabíny okrem prípadov týkajúcich sa bezpečnosti letu. Pri uplatňovaní svojich práv letoví pozorovatelia alebo letoví predstavitelia nebudú zasahovať do činnosti posádky lietadla,
- (D) sledovať dodržiavanie letového plánu a pozorovať letový režim pozorovacieho lietadla, funkčnosť a prevádzku senzorov,
- (E) počúvať vnútornú a vonkajšiu rádiovú komunikáciu na palube lietadla a používať prostriedky vnútornej rádiovkej komunikácie,
- (F) zaznamenávať parametre letového režimu, funkčnosti a prevádzky senzorov do máp, tabuliek a zápisníkov.

5. Okrem práv špecifikovaných v odseku 4 tejto časti má hlavný letový pozorovateľ právo

- (A) konzultovať s posádkou lietadla dodržiavanie národných letových pravidiel a ustanovení tejto zmluvy,
- (B) sledovať počas pozorovacieho letu činnosť posádky lietadla vrátane činnosti v pilotnej kabíne a pozorovať funkčnosť a prevádzku letových a navigačných prístrojov pozorovacieho lietadla,
- (C) poskytovať posádke lietadla odporúčania týkajúce sa dodržiavania letového plánu,
- (D) žiadať od posádky lietadla informácie o letovom režime bez zasahovania do jej činnosti,
- (E) podľa potreby komunikovať s orgánmi riadenia letovej prevádzky a pomáhať odovzdávať či interpretovať správy od orgánov riadenia letovej prevádzky posádke lietadla a správy o vykonávaní pozorovacieho letu od posádky lietadla orgánom riadenia letovej prevádzky. Na tento účel má hlavný letový pozorovateľ povolené používať rádiové vybavenie pozorovacieho lietadla určené na vonkajšiu rádiovú korešpondenciu.

6. Ak sa hlavný letový pozorovateľ domnieva, že pozorovacie lietadlo sa odchyľuje od svojho letového plánu, oznámi to posádke lietadla a o akýchkoľvek odchýlkach pozorovacieho lietadla od letového plánu, o ktorých sa domnieva, že by mohli ohroziť bezpečnosť letu, smie informovať orgány riadenia letovej prevádzky.

7. Okrem práv špecifikovaných v odseku 5 tejto časti má hlavný letový predstaviteľ

- (A) práva uvedené v odseku 5 písm. (A), (B) a (D) tejto časti s ohľadom na posádku lietadla,
- (B) právo v prípade odchýlky pozorovacieho lietadla od letového plánu žiadať od posádky lietadla vysvetlenie príčiny tejto odchýlky.

8. Letoví predstavitelia majú právo riadiť prevádzku senzorov počas pozorovacieho letu. Okrem toho na základe oznámenia pozorovanému zmluvnému štátu pred začiatkom pozorovacieho letu majú právo obsluhovať senzory počas pozorovacieho letu. V prípade, že letoví predstavitelia na základe tohto odseku uplatnia svoje právo obsluhovať senzory, pozorovaný zmluvný štát nezodpovedá za akékoľvek zlyhanie a nedostatky v kvalite údajov zhromaždených senzormi zapríčinené obsluhou senzorov letovými predstaviteľmi.

ČASŤ II

PREDSTAVITELIA

1. Pozorujúci zmluvný štát, ktorý používa pozorovacie lietadlo určené tretím zmluvným štátom, má právo na prítomnosť určitého počtu predstaviteľov na palube pozorovacieho lietadla, ako je ustanovené v článku VI časti III tejto zmluvy.

2. Pozorujúci zmluvný štát vymenuje jedného zo svojich predstaviteľov za hlavného predstaviteľa. Hlavný predstaviteľ má práva hlavného letového predstaviteľa, ako sú ustanovené v časti I tejto prílohy. Okrem toho hlavný predstaviteľ

(A) poskytne kapitánovi lietadla rady týkajúce sa dodržiavania ustanovení tejto zmluvy,

(B) má právo sledovať dodržiavanie ustanovení tejto zmluvy pozorovaným zmluvným štátom,

(C) má právo v prípade odchýlky pozorovacieho lietadla od letového plánu žiadať od kapitána lietadla vysvetlenie príčin tejto odchýlky.

3. Predstavitelia majú práva letových predstaviteľov, ako sú stanovené v časti I tejto prílohy.

PRÍLOHA H**KOORDINÁCIA PLÁNOVANÝCH POZOROVACÍCH LETOV**

1. S cieľom vyhnúť sa prípadným sporom týkajúcim sa vykonania pozorovacích letov nad tým istým zmluvným štátom každý zmluvný štát, ktorý má právo vykonať pozorovacie lety na základe ročného rozdelenia aktívnych kvót, môže oznámiť všetkým ostatným zmluvným štátom najneskôr do 1. novembra každého roka svoje plány na využitie celej svojej aktívnej kvóty alebo jej časti počas nasledujúceho roka. V oznámení zmluvný štát uvedie počet pozorovacích letov, ktoré plánuje vykonať nad územím iných zmluvných štátov počas každého štvrťroka daného roka.

2. V žiadnom prípade celkový počet pozorovacích letov plánovaných a oznámených v súlade s odsekom 1 tejto prílohy nad územím ktoréhokoľvek zmluvného štátu počas daného štvrťroka nebude vyšší ako 16 letov. Žiadny zmluvný štát nie je povinný prijať viac ako jeden pozorovací let kedykoľvek počas obdobia určeného v článku VI časti I ods. 9 tejto zmluvy s výnimkou stanovenou v článku VI časti I ods. 3.

3. Zmluvné štáty, ktoré oznámili svoj plán využiť jednu alebo viac aktívnych kvót na pozorovacie lety nad územím toho istého zmluvného štátu počas daného štvrťroka alebo štvrťrokov v súlade s odsekom 1 tejto časti, budú viesť konzultácie, ak je to nevyhnutné na zabránenie akémukoľvek sporu týkajúcemu sa ich plánovaných pozorovacích letov. Ak sa v prípadnom spore nedospeje k dohode na porade príslušných zmluvných štátov, spor sa vyrieši losovaním. Prvá z konzultácií týkajúca sa pozorovacích letov v štvrťroku, ktorý sa začína 1. januára nasledujúceho roka, sa začne okamžite po prijatí oznámenia uvedeného v odseku 1 tejto prílohy. Nasledujúce konzultácie medzi príslušnými zmluvnými štátmi sa budú konať medzi 1. a 15. februárom pre štvrťrok, ktorý sa začína 1. apríla, medzi 1. a 15. májom pre štvrťrok, ktorý sa začína 1. júla, a medzi 1. a 15. augustom pre štvrťrok, ktorý sa začína 1. októbra. Príslušné zmluvné štáty oznámia výsledné poradie pozorovacích letov určené počas týchto konzultácií všetkým zmluvným štátom najneskôr do 15. novembra, 15. februára, 15. mája a 15. augusta (jednotlivo pre každý štvrťrok).

4. Každý zmluvný štát oznámi najneskôr do siedmich dní od oznámenia poradia pozorovacích letov podľa odseku 3 tejto časti všetkým zmluvným štátom, ktoré plánujú vykonať pozorovacie lety nad jeho územím počas daného štvrťroka, každý let, pri ktorom zamýšľa využiť právo poskytnúť svoje vlastné pozorovacie lietadlo.

5. Každý zmluvný štát, ktorý neposkytol oznámenie podľa odseku 1 tejto prílohy, neoznámil svoj úmysel využiť všetky svoje aktívne kvóty alebo nevykonal pozorovací let počas štvrťroka, na ktorý oznámil takýto plánovaný let, má právo využiť tieto zvyšné aktívne kvóty pod podmienkou, že pozorovacie lety boli prijaté v rámci dohody, ku ktorej sa dospelo podľa odseku 3 tejto prílohy.

PRÍLOHA I**INFORMÁCIE O VZDUŠNOM PRIESTORE A LETOCH V NEBEZPEČNOM VZDUŠNOM PRIESTORE**

1. Najskôr 90 dní po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy poskytne zmluvný štát na žiadosť ktoréhokoľvek iného zmluvného štátu (najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti) v súlade s ustanoveniami ICAO tieto informácie:

(A) štruktúru svojho vzdušného priestoru, ako je publikovaná v Leteckej informačnej príručke (AIP),

(B) podrobné informácie o všetkých nebezpečných vzdušných priestoroch,

(C) informácie o letiskách a priletové a odletové postupy pre každé z nich, ktoré budú zahŕňať

(1) miesta vstupu a miesta výstupu,

(2) letiská otvoreného neba,

(3) záložné letiská a letiská na dopĺňovanie pohonných látok pre svoje miesta vstupu, miesta výstupu a letiská otvoreného neba.

2. Každý zmluvný štát okamžite informuje zmluvné štáty, ktoré požiadali o informácie v súlade s ustanoveniami odseku 1 tejto časti, o akýchkoľvek zmenách v informáciách poskytnutých v súlade s odsekom 1 tejto časti. Bez ohľadu na ustanovenia tejto časti informácie typu NOTAM sa nemusia poskytnúť.

3. Najneskôr do 90 dní po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy oznámi každý zmluvný štát ostatným zmluvným štátom zdroje informácií poskytnutých v súlade s odsekom 1 tejto prílohy.

PRÍLOHA J**DOHOVOR Z MONTREUX**

1. Pozorovacie lety vykonávané podľa ustanovení tejto zmluvy, ktorá zabezpečuje pozorovanie celého územia zmluvných štátov, neporušia Dohovor z Montreux z 20. júla 1936.

2. Trasy a hlásenia o pozorovacích letoch lietadiel na účely tejto zmluvy, ktoré patria do článku 23 Dohovoru z Montreux, sa riadia ustanoveniami tohto článku.

PRÍLOHA K**INFORMÁCIE O ZARIADENIACH NA SPRACOVANIE FILMOV, KOPÍROVACÍCH STROJOCH, FOTOGRAFICKÝCH FILMOCH A POSTUPOCH NA MONITOROVANIE SPRACÚVANIA FOTOGRAFICKÝCH FILMOV****ČASŤ I****INFORMÁCIE O ZARIADENIACH NA SPRACOVANIE FILMOV, KOPÍROVACÍCH STROJOCH A FOTOGRAFICKÝCH FILMOCH**

1. Na základe časti II ods. 3 písm. (A) bodu (3) prílohy D k tejto zmluve každý zmluvný štát pri informovaní ostatných zmluvných štátov o zariadeniach na spracovanie alebo kopírovanie filmov, ktoré zamýšľa použiť na vyvolávanie pôvodných filmových negatívov alebo na výrobu kópií filmových pozitívov či negatívov, poskytne tieto informácie výrobcu:

- (A) názov zariadenia na spracovanie filmov alebo kopírovacieho stroja,
- (B) maximálnu a minimálnu šírku a dĺžku filmu, ktorý sa môže spracúvať alebo kopírovať, ak je to možné,
- (C) každý typ filmu, ktorý sa môže spracúvať alebo kopírovať na tomto zariadení,
- (D) každý krok počas tohto spracúvania vrátane rozsahu expozície, teploty, času, odporúčanej rýchlosti posuvu filmu, chemikálií a chemických zmesí pre každý typ filmu.

2. Na základe časti II ods. 3 písm. (A) bodu (3) prílohy D k tejto zmluve každý zmluvný štát pri poskytovaní informácií o typoch čiernobielych leteckých filmov, ktoré zamýšľa použiť na zhromažďovanie údajov v priebehu kontroly počas letu alebo pozorovacieho letu alebo na ich kopírovanie, poskytne informácie výrobcu o každom type leteckého filmu, ktorý sa môže spracúvať alebo kopírovať zariadeniami na spracovanie filmov a kopírovacími strojmi uvedenými v odseku 1 tejto časti, ak je to nevyhnutné na overenie schopností filmu. V závislosti od národných zvyklostí výrobcov filmov tieto informácie môžu zahŕňať

- (A) skutočnú rýchlosť filmu,
- (B) rozlišovaciu schopnosť/moduláciu,
- (C) spektrálnu citlivosť,
- (D) optickú hustotu alebo senzimetrické charakteristiky.

3. S cieľom určiť senzimetrické charakteristiky leteckých filmov v súlade so svojou vlastnou národnou metodikou má každý zmluvný štát právo dostať na základe žiadosti neexponované vzorky všetkých typov fotografických filmov použitých ako médiá na zaznamenávanie údajov, vzorky chemikálií na spracúvanie filmov a inštrukcie na spracúvanie a kopírovanie týchto fotografických filmov. Tieto vzorky a inštrukcie sa poskytnú najneskôr do 30 dní od prijatia takej žiadosti.

ČASŤ II**MONITOROVANIE SPRACÚVANIA A KOPÍROVANIA FILMOV**

1. Zmluvné štáty, ktoré sa zúčastňujú na certifikácii pozorovacieho lietadla a jeho senzorov, majú právo monitorovať spracúvanie a kopírovanie leteckého filmu použitého v priebehu kontroly počas letu. Personál pozorovaného a pozorujúceho zmluvného štátu má právo monitorovať spracúvanie a kopírovanie leteckého filmu použitého počas demonštračného a pozorovacieho letu.

2. Počas monitorovania spracúvania a kopírovania leteckého filmu majú zmluvné štáty právo priniesť si so sebou a používať (spôsobom, ktorý nenaruší spracúvanie a kopírovanie filmu) toto vybavenie:

- (A) lakmusové papieriky,
- (B) teplomery,
- (C) chemické testovacie vybavenie vrátane pH metrov a hustomerov,
- (D) stopky,
- (E) senzimetre,
- (F) denzimetre,
- (G) 21-stupňové senzimetrické testovacie pásiky a optické klíny.

3. Pred spracovaním leteckých filmov exponovaných v priebehu kontroly počas letu, demonštračného letu alebo pozorovacieho letu zmluvné štáty skontrolujú zariadenie na spracovanie filmu a chemikálie spracovaním 21-stupňového senzimetrického testovacieho pásika alebo exponovaním a spracovaním 21-stupňového optického klína, aby overili, či senzimetrické údaje na spracovanie použitého typu filmu vyhovujú špecifikáciám pre tento typ filmu určeným podľa časti I tejto prílohy. Pôvodný negatív leteckého filmu alebo kópie filmového negatívu či pozitívu nebudú spracúvané alebo kopírované, ak spracovanie 21-stupňového senzimetrického testovacieho pásika alebo exponovanie a spracovanie 21-stupňového optického klína nevyhovujú charakteristikám určeným v súlade s usta-

noveniami časti I tejto prílohy pre tento typ leteckého filmu a zariadenie na spracúvanie filmov alebo zariadenie na kopírovanie filmov, ak sa nedohodne inak.

4. Pred spracovaním filmov, ktoré boli exponované v priebehu kontroly počas letu, demonštračného letu alebo pozorovacieho letu, majú zmluvné štáty právo skontrolovať zariadenie na spracovanie filmu a chemikálie exponovaním a spracovaním testovacieho filmu rovnakého typu, aký bol použitý v priebehu kontroly počas letu, demonštračného letu a pozorovacieho letu, aby overili, či proces prania a ustaľovania je vhodný na trvalé skladovanie v archíve.

PRÍLOHA L

KONZULTATÍVNA KOMISIA OTVORENÉHO NEBA

ČASŤ I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Postupy a iné ustanovenia týkajúce sa Konzultatívnej komisie otvoreného neba sú stanovené v tejto prílohe podľa článku X tejto zmluvy.

1. Konzultatívna komisia otvoreného neba sa bude skladať z predstaviteľov určených každým zmluvným štátom. Náhradníci, poradcovia a experti zmluvného štátu sa môžu zúčastniť na rokovaní Konzultatívnej komisie otvoreného neba, ak to zmluvný štát považuje za nevyhnutné.

2. Prvé zasadanie Konzultatívnej komisie otvoreného neba bude otvorené do 60 dní od podpisu tejto zmluvy. Predsedom prvého zasadania bude predstaviteľ Kanady.

3. Konzultatívna komisia otvoreného neba bude zasadať pravidelne štyrikrát za rok, ak Konzultatívna komisia otvoreného neba nerozhodne inak. Mimoriadne zasadania bude zvolávať na žiadosť jedného zmluvného štátu alebo viacerých zmluvných štátov predseda Konzultatívnej komisie otvoreného neba, ktorý bude o žiadosti okamžite informovať všetky ostatné zmluvné štáty. Mimoriadne zasadania budú otvorené do 15 dní od doručenia žiadosti predsedovi Konzultatívnej komisie otvoreného neba.

4. Zasadania Konzultatívnej komisie otvoreného neba nebudú trvať dlhšie ako štyri týždne, ak Konzultatívna komisia otvoreného neba nerozhodne inak.

5. Konzultatívnej komisii otvoreného neba budú predsedáť zmluvné štáty, a to striedavo podľa abecedného poradia, vo francúzskom jazyku. Každý predseda bude zastávať funkciu od začiatku zasadania do začiatku nasledujúceho zasadania, ak sa nedohodne inak.

6. Zasadací poriadok predstaviteľov zmluvných štátov sa vytvorí podľa abecedného poradia vo francúzskom jazyku.

7. Pracovnými jazykmi Konzultatívnej komisie otvoreného neba budú angličtina, francúzština, nemčina, taliančina, ruština a španielčina.

8. Rokovania Konzultatívnej komisie otvoreného neba budú dôverné, ak sa nedohodne inak. Konzultatívna komisia otvoreného neba môže schváliť zverejnenie svojich rokovaní alebo rozhodnutí.

9. Počas obdobia dočasného uplatňovania tejto zmluvy a pred 30. júnom 1992 Konzultatívna komisia otvoreného neba určí rozdelenie nákladov vyplývajúcich zo zmluvy. Okrem toho určí (len čo to bude možné) spôsob rozdelenia bežných výdavkov súvisiacich s prevádzkou Konzultatívnej komisie otvoreného neba.

10. Počas obdobia dočasného uplatňovania tejto zmluvy Konzultatívna komisia otvoreného neba pripraví dokument týkajúci sa oznámení a správ, ktoré vyžaduje táto zmluva. Tento dokument bude obsahovať všetky oznámenia a správy a podľa potreby bude zahŕňať náležité formáty.

11. Konzultatívna komisia otvoreného neba vypracuje alebo zreviduje podľa potreby svoj rokovací poriadok a pracovné postupy.

ČASŤ II

VÝROČNÁ REVÍZIA AKTÍVNYCH KVÓT

Postupy na výročné revízie aktívnych kvót, ako predpokladá článok III časť I ods. 7 tejto zmluvy, sú:

1. Zmluvné štáty, ktoré si želajú zmeniť celú svoju minuloročnú aktívnu kvótu alebo jej časť, oznámia všetkým zmluvným štátom a Konzultatívnej komisii otvoreného neba do 1. októbra kalendárneho roka, nad ktorými zmluvnými štátmi si želajú vykonať svoje pozorovacie lety počas nasledujúceho kalendárneho roka. Navrhnuté zmeny posúdia zmluvné štáty počas revízie aktívnych kvót v súlade s pravidlami ustanovenými v nasledujúcich odsekoch tejto časti.

2. Ak žiadosti o pozorovacie lety nad územím ktoréhokoľvek zmluvného štátu nepresiahnu jeho pasívnu kvótu, rozdelenie bude potvrdené tak, ako bolo požadované a predložené Konzultatívnej komisii otvoreného neba na schválenie.

3. Ak žiadosti o pozorovacie lety nad územím ktoréhokoľvek zmluvného štátu presiahnu jeho pasívnu kvótu, rozdelenie sa určí rámcovou dohodou medzi zainteresovanými štátmi a predloží Konzultatívnej komisii otvoreného neba na schválenie.

ČASŤ III

MIMORIADNE POZOROVACIE LETY

1. Konzultatívna komisia otvoreného neba bude posudzovať žiadosti orgánov Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe poverených rokovať, ak ide o prevenciu konfliktov a krízový manažment, a žiadosti iných dôležitých medzinárodných organizácií, aby uľahčila organizáciu a vykonávanie mimoriadnych pozorovacích letov nad územiami zmluvných štátov s ich súhlasom.

2. Údaje získané pri takých pozorovacích letoch budú dané k dispozícii príslušným orgánom a organizáciám.

3. Bez ohľadu na ktorékoľvek iné ustanovenia tejto zmluvy sa zmluvné štáty môžu vzájomne dohodnúť na vykonaní pozorovacích letov nad územím každého z nich podľa postupov týkajúcich sa vykonávania pozorovacích letov. Ak sa zainteresované zmluvné štáty nedohodnú inak, údaje získané pri takých pozorovacích letoch budú dané k dispozícii Konzultatívnej komisii otvoreného neba.

4. Pozorovacie lety vykonávané podľa ustanovení tejto časti sa nezapočítajú do aktívnych či pasívnych kvót príslušných zmluvných štátov.

ČASŤ IV

DODATOČNÉ OBLASTI NA ÚČELY REŽIMU OTVORENÉHO NEBA

1. Zmluvné štáty môžu predložiť na zváženie Konzultatívnej komisii otvoreného neba návrhy na použitie režimu otvoreného neba v ďalších špecifických oblastiach, ako je napríklad životné prostredie.

2. Konzultatívna komisia otvoreného neba môže rozhodnúť o takých návrhoch, alebo ak je to nevyhnutné, môže ich predložiť na prvej konferencii a na ďalších konferenciách zvolaných s cieľom posúdiť realizáciu tejto zmluvy v súlade s ustanoveniami článku XVI ods. 3 tejto zmluvy.

**Príloha
k č. 374/2002 Z. z.****TREATY ON OPEN SKIES**

The States concluding this Treaty, hereinafter referred to collectively as the States Parties or individually as a State Party,

Recalling the commitments they have made in the Conference on Security and Co-operation in Europe to promoting greater openness and transparency in their military activities and to enhancing security by means of confidence- and security-building measures,

Welcoming the historic events in Europe which have transformed the security situation from Vancouver to Vladivostok,

Wishing to contribute to the further development and strengthening of peace, stability and co-operative security in that area by the creation of an Open Skies regime for aerial observation,

Recognizing the potential contribution which an aerial observation regime of this type could make to security and stability in other regions as well,

Noting the possibility of employing such a regime to improve openness and transparency, to facilitate the monitoring of compliance with existing or future arms control agreements and to strengthen the capacity for conflict prevention and crisis management in the framework of the Conference on Security and Co-operation in Europe and in other relevant international institutions,

Envisaging the possible extension of the Open Skies regime into additional fields, such as the protection of the environment,

Seeking to establish agreed procedures to provide for aerial observation of all the territories of States Parties, with the intent of observing a single State Party or groups of States Parties, on the basis of equity and effectiveness while maintaining flight safety,

Noting that the operation of such an Open Skies regime will be without prejudice to States not participating in it,

Have agreed as follows:

Article I**GENERAL PROVISIONS**

1. This Treaty establishes the regime, to be known as the Open Skies regime, for the conduct of observation flights by States Parties over the territories of other States Parties, and sets forth the rights and obligations of the States Parties relating thereto.

2. Each of the Annexes and their related Appendices constitutes an integral part of this Treaty.

**Article II
DEFINITIONS**

For the purposes of this Treaty:

1. The term "observed Party" means the State Party or group of States Parties over whose territory an observation flight is conducted or is intended to be conducted, from the time it has received notification thereof from an observing Party until completion of the procedures relating to that flight, or personnel acting on behalf of that State Party or group of States Parties.

2. The term "observing Party" means the State Party or group of States Parties that intends to conduct or conducts an observation flight over the territory of another State Party or group of States Parties, from the time that it has provided notification of its intention to conduct an observation flight until completion of the procedures relating to that flight, or personnel acting on behalf of that State Party or group of States Parties.

3. The term "group of States Parties" means two or more States Parties that have agreed to form a group for the purposes of this Treaty.

4. The term "observation aircraft" means an unarmed, fixed wing aircraft designated to make observation flights, registered by the relevant authorities of a State Party and equipped with agreed sensors. The term "unarmed" means that the observation aircraft used for the purposes of this Treaty is not equipped to carry and employ weapons.

5. The term "observation flight" means the flight of the observation aircraft conducted by an observing Party over the territory of an observed Party, as provided in the flight plan, from the point of entry or Open Skies airfield to the point of exit or Open Skies airfield.

6. The term "transit flight" means a flight of an observation aircraft or transport aircraft conducted by or on behalf of an observing Party over the territory of a third State Party en route to or from the territory of the observed Party.

7. The term "transport aircraft" means an aircraft other than an observation aircraft that, on behalf of the observing Party, conducts flights to or from the territory of the observed Party exclusively for the purposes of this Treaty.

8. The term "territory" means the land, including islands, and internal and territorial waters, over which a State Party exercises sovereignty.

9. The term "passive quota" means the number of observation flights that each State Party is obliged to accept as an observed Party.

10. The term "active quota" means the number of observation flights that each State Party has the right to conduct as an observing Party.

11. The term "maximum flight distance" means the maximum distance over the territory of the observed Party from the point at which the observation flight may commence to the point at which that flight may terminate, as specified in Annex A to this Treaty.

12. The term "sensor" means equipment of a category specified in Article IV, paragraph 1 that is installed on an observation aircraft for use during the conduct of observation flights.

13. The term "ground resolution" means the minimum distance on the ground between two closely located objects distinguishable as separate objects.

14. The term "infra-red line-scanning device" means a sensor capable of receiving and visualizing thermal electro-magnetic radiation emitted in the invisible infra-red part of the optical spectrum by objects due to their temperature and in the absence of artificial illumination.

15. The term "observation period" means a specified period of time during an observation flight when a particular sensor installed on the observation aircraft is operating.

16. The term "flight crew" means individuals from any State Party who may include, if the State Party so decides, interpreters and who perform duties associated with the operation or servicing of an observation aircraft or transport aircraft.

17. The term "pilot-in-command" means the pilot on board the observation aircraft who is responsible for the operation of the observation aircraft, the execution of the flight plan, and the safety of the observation aircraft.

18. The term "flight monitor" means an individual who, on behalf of the observed Party, is on board an observation aircraft provided by the observing Party during the observation flight and who performs duties in accordance with Annex G to this Treaty.

19. The term "flight representative" means an individual who, on behalf of the observing Party, is on board an observation aircraft provided by the observed Party during an observation flight and who performs duties in accordance with Annex G to this Treaty.

20. The term "representative" means an individual who has been designated by the observing Party and who performs activities on behalf of the observing Party in accordance with Annex G during an observation flight on an observation aircraft designated by a State Party other than the observing Party or the observed Party.

21. The term "sensor operator" means an individual from any State Party who performs duties associated with the functioning, operation and maintenance of the sensors of an observation aircraft.

22. The term "inspector" means an individual from

any State Party who conducts an inspection of sensors or observation aircraft of another State Party.

23. The term "escort" means an individual from any State Party who accompanies the inspectors of another State Party.

24. The term "mission plan" means a document, which is in a format established by the Open Skies Consultative Commission, presented by the observing Party that contains the route, profile, order of execution and support required to conduct the observation flight, which is to be agreed upon with the observed Party and which will form the basis for the elaboration of the flight plan.

25. The term "flight plan" means a document elaborated on the basis of the agreed mission plan in the format and with the content specified by the International Civil Aviation Organization, hereinafter referred to as the ICAO, which is presented to the air traffic control authorities and on the basis of which the observation flight will be conducted.

26. The term "mission report" means a document describing an observation flight completed after its termination by the observing Party and signed by both the observing and observed Parties, which is in a format established by the Open Skies Consultative Commission.

27. The term "Open Skies airfield" means an airfield designated by the observed Party as a point where an observation flight may commence or terminate.

28. The term "point of entry" means a point designated by the observed Party for the arrival of personnel of the observing Party on the territory of the observed Party.

29. The term "point of exit" means a point designated by the observed Party for the departure of personnel of the observing Party from the territory of the observed Party.

30. The term "refuelling airfield" means an airfield designated by the observed Party used for fuelling and servicing of observation aircraft and transport aircraft.

31. The term "alternate airfield" means an airfield specified in the flight plan to which an observation aircraft or transport aircraft may proceed when it becomes inadvisable to land at the airfield of intended landing.

32. The term "hazardous airspace" means the prohibited areas, restricted areas and danger areas, defined on the basis of Annex 2 to the Convention on International Civil Aviation, that are established in accordance with Annex 15 to the Convention on International Civil Aviation in the interests of flight safety, public safety and environmental protection and about which information is provided in accordance with ICAO provisions.

33. The term "prohibited area" means an airspace of defined dimensions, above the territory of a State Party, within which the flight of aircraft is prohibited.

34. The term "restricted area" means an airspace of

defined dimensions, above the territory of a State Party, within which the flight of aircraft is restricted in accordance with specified conditions.

35. The term "danger area" means an airspace of defined dimensions within which activities dangerous to the flight of aircraft may exist at specified times.

Article III

QUOTAS

SECTION I

GENERAL PROVISIONS

1. Each State Party shall have the right to conduct observation flights in accordance with the provisions of this Treaty.

2. Each State Party shall be obliged to accept observation flights over its territory in accordance with the provisions of this Treaty.

3. Each State Party shall have the right to conduct a number of observation flights over the territory of any other State Party equal to the number of observation flights which that other State Party has the right to conduct over it.

4. The total number of observation flights that each State Party is obliged to accept over its territory is the total passive quota for that State Party. The allocation of the total passive quota to the States Parties is set forth in Annex A, Section I to this Treaty.

5. The number of observation flights that a State Party shall have the right to conduct each year over the territory of each of the other States Parties is the individual active quota of that State Party with respect to that other State Party. The sum of the individual active quotas is the total active quota of that State Party. The total active quota of a State Party shall not exceed its total passive quota.

6. The first distribution of active quotas is set forth in Annex A, Section II to this Treaty.

7. After entry into force of this Treaty, the distribution of active quotas shall be subject to an annual review for the following calendar year within the framework of the Open Skies Consultative Commission. In the event that it is not possible during the annual review to arrive within three weeks at agreement on the distribution of active quotas with respect to a particular State Party, the previous year's distribution of active quotas with respect to that State Party shall remain unchanged.

8. Except as provided for by the provisions of Article VIII, each observation flight conducted by a State Party shall be counted against the individual and total active quotas of that State Party.

9. Notwithstanding the provisions of paragraphs 3 and 5 of this Section, a State Party to which an active quota has been distributed may, by agreement with the State Party to be overflown, transfer a part or all of its total active quota to other States Parties and shall promptly notify all other States Parties and the Open

Skies Consultative Commission thereof. Paragraph 10 of this Section shall apply.

10. No State Party shall conduct more observation flights over the territory of another State Party than a number equal to 50 per cent, rounded up to the nearest whole number, of its own total active quota, or of the total passive quota of that other State Party, whichever is less.

11. The maximum flight distances of observation flights over the territories of the States Parties are set forth in Annex A, Section III to this Treaty.

SECTION II

PROVISIONS FOR A GROUP OF STATES PARTIES

1.

(A) Without prejudice to their rights and obligations under this Treaty, two or more States Parties which hold quotas may form a group of States Parties at signature of this Treaty and thereafter. For a group of States Parties formed after signature of this Treaty, the provisions of this Section shall apply no earlier than six months after giving notice to all other States Parties, and subject to the provisions of paragraph 6 of this Section.

(B) A group of States Parties shall co-operate with regard to active and passive quotas in accordance with the provisions of either paragraph 2 or 3 of this Section.

2.

(A) The members of a group of States Parties shall have the right to redistribute amongst themselves their active quotas for the current year, while retaining their individual passive quotas. Notification of the redistribution shall be made immediately to all third States Parties concerned.

(B) An observation flight shall count as many observation flights against the individual and total active quotas of the observing Party as observed Parties belonging to the group are overflown. It shall count one observation flight against the total passive quota of each observed Party.

(C) Each State Party in respect of which one or more members of a group of States Parties hold active quotas shall have the right to conduct over the territory of any member of the group 50 per cent more observation flights, rounded up to the nearest whole number, than its individual active quota in respect of that member of the group or to conduct two such overflights if it holds no active quota in respect of that member of the group.

(D) In the event that it exercises this right the State Party concerned shall reduce its active quotas in respect of other members of the group in such a way that the total sum of observation flights it conducts over their territories shall not exceed the sum of the individual active quotas that the State Party holds in respect of all the members of the group in the current year.

(E) The maximum flight distances of observation flights over the territories of each member of the

group shall apply. In case of an observation flight conducted over several members, after completion of the maximum flight distance for one member all sensors shall be switched off until the observation aircraft reaches the point over the territory of the next member of the group of States Parties where the observation flight is planned to begin. For such follow-on observation flight the maximum flight distance related to the Open Skies airfield nearest to this point shall apply.

3.

- (A) A group of States Parties shall, at its request, be entitled to a common total passive quota which shall be allocated to it and common individual and total active quotas shall be distributed in respect of it.
- (B) In this case, the total passive quota is the total number of observation flights that the group of States Parties is obliged to accept each year. The total active quota is the sum of the number of observation flights that the group of States Parties has the right to conduct each year. Its total active quota shall not exceed the total passive quota.
- (C) An observation flight resulting from the total active quota of the group of States Parties shall be carried out on behalf of the group.
- (D) Observation flights that a group of States Parties is obliged to accept may be conducted over the territory of one or more of its members.
- (E) The maximum flight distances of each group of States Parties shall be specified pursuant to Annex A, Section III and Open Skies airfields shall be designated pursuant to Annex E to this Treaty.

4. In accordance with the general principles set out in Article X, paragraph 3, any third State Party that considers its rights under the provisions of Section I, paragraph 3 of this Article to be unduly restricted by the operation of a group of States Parties may raise this problem before the Open Skies Consultative Commission.

5. The group of States Parties shall ensure that procedures are established allowing for the conduct of observation flights over the territories of its members during one single mission, including refuelling if necessary. In the case of a group of States Parties established pursuant to paragraph 3 of this Section, such observation flights shall not exceed the maximum flight distance applicable to the Open Skies airfields at which the observation flights commence.

6. No earlier than six months after notification of the decision has been provided to all other States Parties:

- (A) a group of States Parties established pursuant to the provisions of paragraph 2 of this Section may be transformed into a group of States Parties pursuant to the provisions of paragraph 3 of this Section;
- (B) a group of States Parties established pursuant to the provisions of paragraph 3 of this Section may be transformed into a group of States Parties pursuant to the provisions of paragraph 2 of this Section;

(C) a State Party may withdraw from a group of States Parties; or

(D) a group of States Parties may admit further States Parties which hold quotas.

7. Following entry into force of this Treaty, changes in the allocation or distribution of quotas resulting from the establishment of or an admission to or a withdrawal from a group of States Parties according to paragraph 3 of this Section shall become effective on 1 January following the first annual review within the Open Skies Consultative Commission occurring after the six-month notification period. When necessary, new Open Skies airfields shall be designated and maximum flight distances established accordingly.

Article IV

SENSORS

1. Except as otherwise provided for in paragraph 3 of this Article, observation aircraft shall be equipped with sensors only from amongst the following categories:

- (A) optical panoramic and framing cameras;
- (B) video cameras with real-time display;
- (C) infra-red line-scanning devices; and
- (D) sideways-looking synthetic aperture radar.

2. A State Party may use, for the purposes of conducting observation flights, any of the sensors specified in paragraph 1 above, provided that such sensors are commercially available to all States Parties, subject to the following performance limits:

- (A) in the case of optical panoramic and framing cameras, a ground resolution of no better than 30 centimetres at the minimum height above ground level determined in accordance with the provisions of Annex D, Appendix 1, obtained from no more than one panoramic camera, one vertically-mounted framing camera and two obliquely-mounted framing cameras, one on each side of the aircraft, providing coverage, which need not be continuous, of the ground up to 50 kilometres of each side of the flight path of the aircraft;
- (B) in the case of video cameras, a ground resolution of no better than 30 centimetres determined in accordance with the provisions of Annex D, Appendix 1;
- (C) in the case of infra-red line-scanning devices, a ground resolution of no better than 50 centimetres at the minimum height above ground level determined in accordance with the provisions of Annex D, Appendix 1, obtained from a single device; and
- (D) in the case of sideways-looking synthetic aperture radar, a ground resolution of no better than three metres calculated by the impulse response method, which, using the object separation method, corresponds to the ability to distinguish on a radar image two corner reflectors, the distance between the centres of which is no less than five metres, over a swath width of no more

than 25 kilometres, obtained from a single radar unit capable of looking from either side of the aircraft, but not both simultaneously.

3. The introduction of additional categories and improvements to the capabilities of existing categories of sensors provided for in this Article shall be addressed by the Open Skies Consultative Commission pursuant to Article X of this Treaty.

4. All sensors shall be provided with aperture covers or other devices which inhibit the operation of sensors so as to prevent collection of data during transit flights or flights to points of entry or from points of exit over the territory of the observed Party. Such covers or such other devices shall be removable or operable only from outside the observation aircraft.

5. Equipment that is capable of annotating data collected by sensors in accordance with Annex B, Section II shall be allowed on observation aircraft. The State Party providing the observation aircraft for an observation flight shall annotate the data collected by sensors with the information provided for in Annex B, Section II to this Treaty.

6. Equipment that is capable of displaying data collected by sensors in real-time shall be allowed on observation aircraft for the purposes of monitoring the functioning and operation of the sensors during the conduct of an observation flight.

7. Except as required for the operation of the agreed sensors, or as required for the operation of the observation aircraft, or as provided for in paragraphs 5 and 6 of this Article, the collection, processing, retransmission or recording of electronic signals from electro-magnetic waves are prohibited on board the observation aircraft and equipment for such operations shall not be on that observation aircraft.

8. In the event that the observation aircraft is provided by the observing Party, the observing Party shall have the right to use an observation aircraft equipped with sensors in each sensor category that do not exceed the capability specified in paragraph 2 of this Article.

9. In the event that the observation aircraft used for an observation flight is provided by the observed Party, the observed Party shall be obliged to provide an observation aircraft equipped with sensors from each sensor category specified in paragraph 1 of this Article, at the maximum capability and in the numbers specified in paragraph 2 of this Article, subject to the provisions of Article XVIII, Section II, unless otherwise agreed by the observing and observed Parties. The package and configuration of such sensors shall be installed in such a way so as to provide coverage of the ground provided for in paragraph 2 of this Article. In the event that the observation aircraft is provided by the observed Party, the latter shall provide a sideways-looking synthetic aperture radar with a ground resolution of no worse than six metres, determined by the object separation method.

10. When designating an aircraft as an observation aircraft pursuant to Article V of this Treaty, each State

Party shall inform all other States Parties of the technical information on each sensor installed on such aircraft as provided for in Annex B to this Treaty.

11. Each State Party shall have the right to take part in the certification of sensors installed on observation aircraft in accordance with the provisions of Annex D. No observation aircraft of a given type shall be used for observation flights until such type of observation aircraft and its sensors has been certified in accordance with the provisions of Annex D to this Treaty.

12. A State Party designating an aircraft as an observation aircraft shall, upon 90-day prior notice to all other States Parties and subject to the provisions of Annex D to this Treaty, have the right to remove, replace or add sensors, or amend the technical information it has provided in accordance with the provisions of paragraph 10 of this Article and Annex B to this Treaty. Replacement and additional sensors shall be subject to certification in accordance with the provisions of Annex D to this Treaty prior to their use during an observation flight.

13. In the event that a State Party or group of States Parties, based on experience with using a particular observation aircraft, considers that any sensor or its associated equipment installed on an aircraft does not correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D, the interested States Parties shall notify all other States Parties of their concern. The State Party that designated the aircraft shall:

- (A) take the steps necessary to ensure that the sensor and its associated equipment installed on the observation aircraft correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D, including, as necessary, repair, adjustment or replacement of the particular sensor or its associated equipment; and
- (B) at the request of an interested State Party, by means of a demonstration flight set up in connection with the next time that the aforementioned observation aircraft is used, in accordance with the provisions of Annex F, demonstrate that the sensor and its associated equipment installed on the observation aircraft correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D. Other States Parties that express concern regarding a sensor and its associated equipment installed on an observation aircraft shall have the right to send personnel to participate in such a demonstration flight.

14. In the event that, after the steps referred to in paragraph 13 of this Article have been taken, the States Parties remain concerned as to whether a sensor or its associated equipment installed on an observation aircraft correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D, the issue may be referred to the Open Skies Consultative Commission.

Article V
AIRCRAFT DESIGNATION

1. Each State Party shall have the right to designate as observation aircraft one or more types or models of aircraft registered by the relevant authorities of a State Party.

2. Each State Party shall have the right to designate types or models of aircraft as observation aircraft or add new types or models of aircraft to those designated earlier by it, provided that it notifies all other States Parties 30 days in advance thereof. The notification of the designation of aircraft of a type or model shall contain the information specified in Annex C to this Treaty.

3. Each State Party shall have the right to delete types or models of aircraft designated earlier by it, provided that it notifies all other States Parties 90 days in advance thereof.

4. Only one exemplar of a particular type and model of aircraft with an identical set of associated sensors shall be required to be offered for certification in accordance with the provisions of Annex D to this Treaty.

5. Each observation aircraft shall be capable of carrying the flight crew and the personnel specified in Article VI, Section III.

Article VI

CHOICE OF OBSERVATION AIRCRAFT, GENERAL PROVISIONS FOR THE CONDUCT OF OBSERVATION FLIGHTS, AND REQUIREMENTS FOR MISSION PLANNING

SECTION I

CHOICE OF OBSERVATION AIRCRAFT AND GENERAL PROVISIONS FOR THE CONDUCT OF OBSERVATION FLIGHTS

1. Observation flights shall be conducted using observation aircraft that have been designated by a State Party pursuant to Article V. Unless the observed Party exercises its right to provide an observation aircraft that it has itself designated, the observing Party shall have the right to provide the observation aircraft. In the event that the observing Party provides the observation aircraft, it shall have the right to provide an aircraft that it has itself designated or an aircraft designated by another State Party. In the event that the observed Party provides the observation aircraft, the observing Party shall have the right to be provided with an aircraft capable of achieving a minimum unrefuelled range, including the necessary fuel reserves, equivalent to one-half of the flight distance, as notified in accordance with paragraph 5, subparagraph (G) of this Section.

2. Each State Party shall have the right, pursuant to paragraph 1 of this Section, to use an observation aircraft designated by another State Party for observation flights. Arrangements for the use of such aircraft shall be worked out by the States Parties

involved to allow for active participation in the Open Skies regime.

3. States Parties having the right to conduct observation flights may co-ordinate their plans for conducting observation flights in accordance with Annex H to this Treaty. No State Party shall be obliged to accept more than one observation flight at any one time during the 96-hour period specified in paragraph 9 of this Section, unless that State Party has requested a demonstration flight pursuant to Annex F to this Treaty. In that case, the observed Party shall be obliged to accept an overlap for the observation flights of up to 24 hours. After having been notified of the results of the co-ordination of plans to conduct observation flights, each State Party over whose territory observation flights are to be conducted shall inform other States Parties, in accordance with the provisions of Annex H, whether it will exercise, with regard to each specific observation flight, its right to provide its own observation aircraft.

4. No later than 90 days after signature of this Treaty, each State Party shall provide notification to all other States Parties:

- (A) of the standing diplomatic clearance number for Open Skies observation flights, flights of transport aircraft and transit flights; and
- (B) of which language or languages of the Open Skies Consultative Commission specified in Annex L, Section I, paragraph 7 to this Treaty shall be used by personnel for all activities associated with the conduct of observation flights over its territory, and for completing the mission plan and mission report, unless the language to be used is the one recommended in Annex 10 to the Convention on International Civil Aviation, Volume II, paragraph 5.2.1.1.2.

5. The observing Party shall notify the observed Party of its intention to conduct an observation flight, no less than 72 hours prior to the estimated time of arrival of the observing Party at the point of entry of the observed Party. States Parties providing such notifications shall make every effort to avoid using the minimum pre-notification period over weekends. Such notification shall include:

- (A) the desired point of entry and, if applicable, Open Skies airfield where the observation flight shall commence;
- (B) the date and estimated time of arrival of the observing Party at the point of entry and the date and estimated time of departure for the flight from the point of entry to the Open Skies airfield, if applicable, indicating specific accommodation needs;
- (C) the location, specified in Annex E, Appendix 1, where the conduct of the pre-flight inspection is desired and the date and start time of such pre-flight inspection in accordance with the provisions of Annex F;
- (D) the mode of transport and, if applicable, type and model of the transport aircraft used to travel to the point of entry in the event that the observation

aircraft used for the observation flight is provided by the observed Party;

- (E) the diplomatic clearance number for the observation flight or for the flight of the transport aircraft used to bring the personnel in and out of the territory of the observed Party to conduct an observation flight;
- (F) the identification of the observation aircraft, as specified in Annex C;
- (G) the approximate observation flight distance; and
- (H) the names of the personnel, their gender, date and place of birth, passport number and issuing State Party, and their function.

6. The observed Party that is notified in accordance with paragraph 5 of this Section shall acknowledge receipt of the notification within 24 hours. In the event that the observed Party exercises its right to provide the observation aircraft, the acknowledgement shall include the information about the observation aircraft specified in paragraph 5, subparagraph (F) of this Section. The observing Party shall be permitted to arrive at the point of entry at the estimated time of arrival as notified in accordance with paragraph 5 of this Section. The estimated time of departure for the flight from the point of entry to the Open Skies airfield where the observation flight shall commence and the location, the date and the start time of the pre-flight inspection shall be subject to confirmation by the observed Party.

7. Personnel of the observing Party may include personnel designated pursuant to Article XIII by other States Parties.

8. The observing Party, when notifying the observed Party in accordance with paragraph 5 of this Section, shall simultaneously notify all other States Parties of its intention to conduct the observation flight.

9. The period from the estimated time of arrival at the point of entry until completion of the observation flight shall not exceed 96 hours, unless otherwise agreed. In the event that the observed Party requests a demonstration flight pursuant to Annex F to the Treaty, it shall extend the 96-hour period pursuant to Annex F, Section III, paragraph 4, if additional time is required by the observing Party for the unrestricted execution of the mission plan.

10. Upon arrival of the observation aircraft at the point of entry, the observed Party shall inspect the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors to confirm that they are in their proper position pursuant to Annex E, unless otherwise agreed by all States Parties involved.

11. In the event that the observation aircraft is provided by the observing Party, upon the arrival of the observation aircraft at the point of entry or at the Open Skies airfield where the observation flight commences, the observed Party shall have the right to carry out the pre-flight inspection pursuant to Annex F, Section I. In the event that, in accordance with paragraph 1 of this Section, an observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party

shall have the right to carry out the pre-flight inspection of sensors pursuant to Annex F, Section II. Unless otherwise agreed, such inspections shall terminate no less than four hours prior to the scheduled commencement of the observation flight set forth in the flight plan.

12. The observing Party shall ensure that its flight crew includes at least one individual who has the necessary linguistic ability to communicate freely with the personnel of the observed Party and its air traffic control authorities in the language or languages notified by the observed Party in accordance with paragraph 4 of this Section.

13. The observed Party shall provide the flight crew, upon its arrival at the point of entry or at the Open Skies airfield where the observation flight commences, with the most recent weather forecast and air navigation information and information on flight safety, including Notices to Airmen. Updates of such information shall be provided as requested. Instrument procedures, and information about alternate airfields along the flight route, shall be provided upon approval of the mission plan in accordance with the requirements of Section II of this Article.

14. While conducting observation flights pursuant to this Treaty, all observation aircraft shall be operated in accordance with the provisions of this Treaty and in accordance with the approved flight plan. Without prejudice to the provisions of Section II, paragraph 2 of this Article, observation flights shall also be conducted in compliance with:

- (A) published ICAO standards and recommended practices; and
- (B) published national air traffic control rules, procedures and guidelines on flight safety of the State Party whose territory is being overflown.

15. Observation flights shall take priority over any regular air traffic. The observed Party shall ensure that its air traffic control authorities facilitate the conduct of observation flights in accordance with this Treaty.

16. On board the aircraft the pilot-in-command shall be the sole authority for the safe conduct of the flight and shall be responsible for the execution of the flight plan.

17. The observed Party shall provide:

- (A) a calibration target suitable for confirming the capability of sensors in accordance with the procedures set forth in Annex D, Section III to this Treaty, to be overflown during the demonstration flight or the observation flight upon the request of either Party, for each sensor that is to be used during the observation flight. The calibration target shall be located in the vicinity of the airfield at which the pre-flight inspection is conducted pursuant to Annex F to this Treaty;
- (B) customary commercial aircraft fuelling and servicing for the observation aircraft or transport aircraft at the point of entry, at the Open Skies airfield, at any refuelling airfield, and at the point

of exit specified in the flight plan, according to the specifications that are published about the designated airfield;

- (C) meals and the use of accommodation for the personnel of the observing Party; and
- (D) upon the request of the observing Party, further services, as may be agreed upon between the observing and observed Parties, to facilitate the conduct of the observation flight.

18. All costs involved in the conduct of the observation flight, including the costs of the recording media and the processing of the data collected by sensors, shall be reimbursed in accordance with Annex L, Section I, paragraph 9 to this Treaty.

19. Prior to the departure of the observation aircraft from the point of exit, the observed Party shall confirm that the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors are in their proper position pursuant to Annex E to this Treaty.

20. Unless otherwise agreed, the observing Party shall depart from the point of exit no later than 24 hours following completion of the observation flight, unless weather conditions or the airworthiness of the observation aircraft or transport aircraft do not permit, in which case the flight shall commence as soon as practicable.

21. The observing Party shall compile a mission report of the observation flight using the appropriate format developed by the Open Skies Consultative Commission. The mission report shall contain pertinent data on the date and time of the observation flight, its route and profile, weather conditions, time and location of each observation period for each sensor, the approximate amount of data collected by sensors, and the result of inspection of covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors in accordance with Article VII and Annex E. The mission report shall be signed by the observing and observed Parties at the point of exit and shall be provided by the observing Party to all other States Parties within seven days after departure of the observing Party from the point of exit.

SECTION II

REQUIREMENTS FOR MISSION PLANNING

1. Unless otherwise agreed, the observing Party shall, after arrival at the Open Skies airfield, submit to the observed Party a mission plan for the proposed observation flight that meets the requirements of paragraphs 2 and 4 of this Section.

2. The mission plan may provide for an observation flight that allows for the observation of any point on the entire territory of the observed Party, including areas designated by the observed Party as hazardous airspace in the source specified in Annex I. The flight path of an observation aircraft shall not be closer than, but shall be allowed up to, ten kilometres from the border with an adjacent State that is not a State Party.

3. The mission plan may provide that the Open Skies airfield where the observation flight terminates, as well

as the point of exit, may be different from the Open Skies airfield where the observation flight commences or the point of entry. The mission plan shall specify, if applicable, the commencement time of the observation flight, the desired time and place of planned refuelling stops or rest periods, and the time of continuation of the observation flight after a refuelling stop or rest period within the 96-hour period specified in Section I, paragraph 9 of this Article.

4. The mission plan shall include all information necessary to file the flight plan and shall provide that:

- (A) the observation flight does not exceed the relevant maximum flight distance as set forth in Annex A, Section I;
- (B) the route and profile of the observation flight satisfies observation flight safety conditions in conformity with ICAO standards and recommended practices, taking into account existing differences in national flight rules, without prejudice to the provisions of paragraph 2 of this Section;
- (C) the mission plan takes into account information on hazardous airspace, as provided in accordance with Annex I;
- (D) the height above ground level of the observation aircraft does not permit the observing Party to exceed the limitation on ground resolution for each sensor, as set forth in Article IV, paragraph 2;
- (E) the estimated time of commencement of the observation flight shall be no less than 24 hours after the submission of the mission plan, unless otherwise agreed;
- (F) the observation aircraft flies a direct route between the co-ordinates or navigation fixes designated in the mission plan in the declared sequence; and
- (G) the flight path does not intersect at the same point more than once, unless otherwise agreed, and the observation aircraft does not circle around a single point, unless otherwise agreed. The provisions of this subparagraph do not apply for the purposes of taking off, flying over calibration targets, or landing by the observation aircraft.

5. In the event that the mission plan filed by the observing Party provides for flights through hazardous airspace, the observed Party shall:

- (A) specify the hazard to the observation aircraft;
- (B) facilitate the conduct of the observation flight by co-ordination or suppression of the activity specified pursuant to subparagraph (A) of this paragraph; or
- (C) propose an alternative flight altitude, route, or time.

6. No later than four hours after submission of the mission plan, the observed Party shall accept the mission plan or propose changes to it in accordance with Article VIII, Section I, paragraph 4 and paragraph 5 of this Section. Such changes shall not preclude observation of any point on the entire territory of the observed Party, including areas designated by the observed Party as hazardous airspace in the source specified in Annex I to this Treaty. Upon agreement, the mission plan shall be signed by the observing and

observed Parties. In the event that the Parties do not reach agreement on the mission plan within eight hours of the submission of the original mission plan, the observing Party shall have the right to decline to conduct the observation flight in accordance with the provisions of Article VIII of this Treaty.

7. If the planned route of the observation flight approaches the border of other States Parties or other States, the observed Party may notify that State or those States of the estimated route, date and time of the observation flight.

8. On the basis of the agreed mission plan the State Party providing the observation aircraft shall, in co-ordination with the other State Party, file the flight plan immediately, which shall have the content specified in Annex 2 to the Convention on International Civil Aviation and shall be in the format specified by ICAO Document No. 4444-RAC/501/12, "Rules of the Air and Air Traffic Services", as revised or amended.

SECTION III

SPECIAL PROVISIONS

1. In the event that the observation aircraft is provided by the observing Party, the observed Party shall have the right to have on board the observation aircraft two flight monitors and one interpreter, in addition to one flight monitor for each sensor control station on board the observation aircraft, unless otherwise agreed. Flight monitors and interpreters shall have the rights and obligations specified in Annex G to this Treaty.

2. Notwithstanding paragraph 1 of this Section, in the event that an observing Party uses an observation aircraft which has a maximum take-off gross weight of no more than 35,000 kilograms for an observation flight distance of no more than 1,500 kilometres as notified in accordance with Section I, paragraph 5, subparagraph (G) of this Article, it shall be obliged to accept only two flight monitors and one interpreter on board the observation aircraft, unless otherwise agreed.

3. In the event that the observation aircraft is provided by the observed Party, the observed Party shall permit the personnel of the observing Party to travel to the point of entry of the observed Party in the most expeditious manner. The personnel of the observing Party may elect to travel to the point of entry using ground, sea, or air transportation, including transportation by an aircraft owned by any State Party. Procedures regarding such travel are set forth in Annex E to this Treaty.

4. In the event that the observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party shall have the right to have on board the observation aircraft two flight representatives and one interpreter, in addition to one flight representative for each sensor control station on the aircraft, unless otherwise agreed. Flight representatives and interpreters shall

have the rights and obligations set forth in Annex G to this Treaty.

5. In the event that the observing State Party provides an observation aircraft designated by a State Party other than the observing or observed Party, the observing Party shall have the right to have on board the observation aircraft two representatives and one interpreter, in addition to one representative for each sensor control station on the aircraft, unless otherwise agreed. In this case, the provisions on flight monitors set forth in paragraph 1 of this Section shall also apply. Representatives and interpreters shall have the rights and obligations set forth in Annex G to this Treaty.

Article VII TRANSIT FLIGHTS

1. Transit flights conducted by an observing Party to and from the territory of an observed Party for the purposes of this Treaty shall originate on the territory of the observing Party or of another State Party.

2. Each State Party shall accept transit flights. Such transit flights shall be conducted along internationally recognized Air Traffic Services routes, unless otherwise agreed by the States Parties involved, and in accordance with the instructions of the national air traffic control authorities of each State Party whose airspace is transited. The observing Party shall notify each State Party whose airspace is to be transited at the same time that it notifies the observed Party in accordance with Article VI.

3. The operation of sensors on an observation aircraft during transit flights is prohibited. In the event that, during the transit flight, the observation aircraft lands on the territory of a State Party, that State Party shall, upon landing and prior to departure, inspect the covers of sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors to confirm that they are in their proper position.

Article VIII PROHIBITIONS, DEVIATIONS FROM FLIGHT PLANS AND EMERGENCY SITUATIONS

SECTION I

PROHIBITION OF OBSERVATION FLIGHTS AND CHANGES TO MISSION PLANS

1. The observed Party shall have the right to prohibit an observation flight that is not in compliance with the provisions of this Treaty.

2. The observed Party shall have the right to prohibit an observation flight prior to its commencement in the event that the observing Party fails to arrive at the point of entry within 24 hours after the estimated time of arrival specified in the notification provided in accordance with Article VI, Section I, paragraph 5, unless otherwise agreed between the States Parties involved.

3. In the event that an observed State Party

prohibits an observation flight pursuant to this Article or Annex F, it shall immediately state the facts for the prohibition in the mission plan. Within seven days the observed Party shall provide to all States Parties, through diplomatic channels, a written explanation for this prohibition in the mission report provided pursuant to Article VI, Section I, paragraph 21. An observation flight that has been prohibited shall not be counted against the quota of either State Party.

4. The observed Party shall have the right to propose changes to the mission plan as a result of any of the following circumstances:

- (A) the weather conditions affect flight safety;
- (B) the status of the Open Skies airfield to be used, alternate airfields, or refuelling airfields prevents their use; or
- (C) the mission plan is inconsistent with Article VI, Section II, paragraphs 2 and 4.

5. In the event that the observing Party disagrees with the proposed changes to the mission plan, it shall have the right to submit alternatives to the proposed changes. In the event that agreement on a mission plan is not reached within eight hours of the submission of the original mission plan, and if the observing Party considers the changes to the mission plan to be prejudicial to its rights under this Treaty with respect to the conduct of the observation flight, the observing Party shall have the right to decline to conduct the observation flight, which shall not be recorded against the quota of either State Party.

6. In the event that an observing Party declines to conduct an observation flight pursuant to this Article or Annex F, it shall immediately provide an explanation of its decision in the mission plan prior to the departure of the observing Party. Within seven days after departure of the observing Party, the observing Party shall provide to all other States Parties, through diplomatic channels, a written explanation for this decision in the mission report provided pursuant to Article VI, Section I, paragraph 21.

SECTION II

DEVIATIONS FROM THE FLIGHT PLAN

1. Deviations from the flight plan shall be permitted during the observation flight if necessitated by:

- (A) weather conditions affecting flight safety;
- (B) technical difficulties relating to the observation aircraft;
- (C) a medical emergency of any person on board; or
- (D) air traffic control instructions related to circumstances brought about by force majeure.

2. In addition, if weather conditions prevent effective use of optical sensors and infra-red line-scanning devices, deviations shall be permitted, provided that:

- (A) flight safety requirements are met;
- (B) in cases where national rules so require, permission is granted by air traffic control authorities; and
- (C) the performance of the sensors does not exceed the

capabilities specified in Article IV, paragraph 2, unless otherwise agreed.

3. The observed Party shall have the right to prohibit the use of a particular sensor during a deviation that brings the observation aircraft below the minimum height above ground level for operating that particular sensor, in accordance with the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2. In the event that a deviation requires the observation aircraft to alter its flight path by more than 50 kilometres from the flight path specified in the flight plan, the observed Party shall have the right to prohibit the use of all the sensors installed on the observation aircraft beyond that 50-kilometre limit.

4. The observing Party shall have the right to curtail an observation flight during its execution in the event of sensor malfunction. The pilot-in-command shall have the right to curtail an observation flight in the event of technical difficulties affecting the safety of the observation aircraft.

5. In the event that a deviation from the flight plan permitted by paragraph 1 of this Section results in curtailment of the observation flight, or a curtailment occurs in accordance with paragraph 4 of this Section, an observation flight shall be counted against the quotas of both States Parties, unless the curtailment is due to:

- (A) sensor malfunction on an observation aircraft provided by the observed Party;
- (B) technical difficulties relating to the observation aircraft provided by the observed Party;
- (C) a medical emergency of a member of the flight crew of the observed Party or of flight monitors; or
- (D) air traffic control instructions related to circumstances brought about by force majeure.

In such cases the observing Party shall have the right to decide whether to count it against the quotas of both States Parties.

6. The data collected by the sensors shall be retained by the observing Party only if the observation flight is counted against the quotas of both States Parties.

7. In the event that a deviation is made from the flight plan, the pilot-in-command shall take action in accordance with the published national flight regulations of the observed Party. Once the factors leading to the deviation have ceased to exist, the observation aircraft may, with the permission of the air traffic control authorities, continue the observation flight in accordance with the flight plan. The additional flight distance of the observation aircraft due to the deviation shall not count against the maximum flight distance.

8. Personnel of both States Parties on board the observation aircraft shall be immediately informed of all deviations from the flight plan.

9. Additional expenses resulting from provisions of this Article shall be reimbursed in accordance with Annex L, Section I, paragraph 9 to this Treaty.

SECTION III

EMERGENCY SITUATIONS

1. In the event that an emergency situation arises, the pilot-in-command shall be guided by "Procedures for Air Navigation Services - Rules of the Air and Air Traffic Services", ICAO Document No. 4444-RAC/501/12, as revised or amended, the national flight regulations of the observed Party, and the flight operation manual of the observation aircraft.

2. Each observation aircraft declaring an emergency shall be accorded the full range of distress and navigational facilities of the observed Party in order to ensure the most expeditious recovery of the aircraft to the nearest suitable airfield.

3. In the event of an aviation accident involving the observation aircraft on the territory of the observed Party, search and rescue operations shall be conducted by the observed Party in accordance with its own regulations and procedures for such operations.

4. Investigation of an aviation accident or incident involving an observation aircraft shall be conducted by the observed Party, with the participation of the observing Party, in accordance with the ICAO recommendations set forth in Annex 13 to the Convention on International Civil Aviation ("Investigation of Aviation Accidents") as revised or amended and in accordance with the national regulations of the observed Party.

5. In the event that the observation aircraft is not registered with the observed Party, at the conclusion of the investigation all wreckage and debris of the observation aircraft and sensors, if found and recovered, shall be returned to the observing Party or to the Party to which the aircraft belongs, if so requested.

Article IX

SENSOR OUTPUT FROM OBSERVATION FLIGHTS

SECTION I

GENERAL PROVISIONS

1. For the purposes of recording data collected by sensors during observation flights, the following recording media shall be used:

- (A) in the case of optical panoramic and framing cameras, black and white photographic film;
- (B) in the case of video cameras, magnetic tape;
- (C) in the case of infra-red line-scanning devices, black and white photographic film or magnetic tape; and
- (D) in the case of sideways-looking synthetic aperture radar, magnetic tape.

The agreed format in which such data is to be recorded and exchanged on other recording media shall be decided within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application of this Treaty.

2. Data collected by sensors during observation flights shall remain on board the observation aircraft until completion of the observation flight. The transmission of data collected by sensors from the observation aircraft during the observation flight is prohibited.

3. Each roll of photographic film and cassette or reel of magnetic tape used to collect data by a sensor during an observation flight shall be placed in a container and sealed in the presence of the States Parties as soon as is practicable after it has been removed from the sensor.

4. Data collected by sensors during observation flights shall be made available to States Parties in accordance with the provisions of this Article and shall be used exclusively for the attainment of the purposes of this Treaty.

5. In the event that, on the basis of data provided pursuant to Annex B, Section I to this Treaty, a data recording medium to be used by a State Party during an observation flight is incompatible with the equipment of another State Party for handling that data recording medium, the States Parties involved shall establish procedures to ensure that all data collected during observation flights can be handled, in terms of processing, duplication and storage, by them.

SECTION II

OUTPUT FROM SENSORS THAT USE PHOTOGRAPHIC FILM

1. In the event that output from duplicate optical cameras is to be exchanged, the cameras, film and film processing shall be of an identical type.

2. Provided that the data collected by a single optical camera is subject to exchange, the States Parties shall consider, within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application of this Treaty, the issue of whether the responsibility for the development of the original film negative shall be borne by the observing Party or by the State Party providing the observation aircraft. The State Party developing the original film negative shall be responsible for the quality of processing the original negative film and producing the duplicate positive or negative. In the event that States Parties agree that the film used during the observation flight conducted on an observation aircraft provided by the observed Party shall be processed by the observing Party, the observed Party shall bear no responsibility for the quality of the processing of the original negative film.

3. All the film used during the observation flight shall be developed:

- (A) in the event that the original film negative is developed at a film processing facility arranged for by the observed Party, no later than three days, unless otherwise agreed, after the arrival of the observation aircraft at the point of exit; or
- (B) in the event that the original film negative is developed at a film processing facility arranged for by the observing Party, no later than ten days after

the departure of the observation aircraft from the territory of the observed Party.

4. The State Party that is developing the original film negative shall be obliged to accept at the film processing facility up to two officials from the other State Party to monitor the unsealing of the film cassette or container and each step in the storage, processing, duplication and handling of the original film negative, in accordance with the provisions of Annex K, Section II to this Treaty. The State Party monitoring the film processing and duplication shall have the right to designate such officials from among its nationals present on the territory on which the film processing facility arranged for by the other State Party is located, provided that such individuals are on the list of designated personnel in accordance with Article XIII, Section I of this Treaty. The State Party developing the film shall assist the officials of the other State Party in their functions provided for in this paragraph to the maximum extent possible.

5. Upon completion of an observation flight, the State Party that is to develop the original film negative shall attach a 21-step sensitometric test strip of the same film type used during the observation flight or shall expose a 21-step optical wedge onto the leader or trailer of each roll of original film negative used during the observation flight. After the original film negative has been processed and duplicate film negative or positive has been produced, the States Parties shall assess the image quality of the 21-step sensitometric test strips or images of the 21-step optical wedge against the characteristics provided for that type of original film negative or duplicate film negative or positive in accordance with the provisions of Annex K, Section I to this Treaty.

6. In the event that only one original film negative is developed:

- (A) the observing Party shall have the right to retain or receive the original film negative; and
- (B) the observed Party shall have the right to select and receive a complete first generation duplicate or part thereof, either positive or negative, of the original film negative. Unless otherwise agreed, such duplicate shall be:
 - (1) of the same format and film size as the original film negative;
 - (2) produced immediately after development of the original film negative; and
 - (3) provided to the officials of the observed Party immediately after the duplicate has been produced.

7. In the event that two original film negatives are developed:

- (A) if the observation aircraft is provided by the observing Party, the observed Party shall have the right, at the completion of the observation flight, to select either of the two original film negatives, and the original film negative not selected shall be retained by the observing Party; or
- (B) if the observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party shall have the

right to select either of the original film negatives, and the original film negative not selected shall be retained by the observed Party.

SECTION III

OUTPUT FROM SENSORS THAT USE OTHER RECORDING MEDIA

1. The State Party that provides the observation aircraft shall record at least one original set of data collected by sensors using other recording media.

2. In the event that only one original set is made:

- (A) if the observation aircraft is provided by the observing Party, the observing Party shall have the right to retain the original set and the observed Party shall have the right to receive a first generation duplicate copy; or
- (B) if the observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party shall have the right to receive the original set and the observed Party shall have the right to receive a first generation duplicate copy.

3. In the event that two original sets are made:

- (A) if the observation aircraft is provided by the observing Party, the observed Party shall have the right, at the completion of the observation flight, to select either of the two sets of recording media, and the set not selected shall be retained by the observing Party; or
- (B) if the observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party shall have the right to select either of the two sets of recording media, and the set not selected shall be retained by the observed Party.

4. In the event that the observation aircraft is provided by the observing Party, the observed Party shall have the right to receive the data collected by a sideways-looking synthetic aperture radar in the form of either initial phase information or a radar image, at its choice.

5. In the event that the observation aircraft is provided by the observed Party, the observing Party shall have the right to receive the data collected by a sideways-looking synthetic aperture radar in the form of either initial phase information or a radar image, at its choice.

SECTION IV

ACCESS TO SENSOR OUTPUT

Each State Party shall have the right to request and receive from the observing Party copies of data collected by sensors during an observation flight. Such copies shall be in the form of first generation duplicates produced from the original data collected by sensors during an observation flight. The State Party requesting copies shall also notify the observed Party. A request for duplicates of data shall include the following information:

- (A) the observing Party;
- (B) the observed Party;
- (C) the date of the observation flight;

- (D) the sensor by which the data was collected;
- (E) the portion or portions of the observation period during which the data was collected; and
- (F) the type and format of duplicate recording medium, either negative or positive film, or magnetic tape.

Article X

OPEN SKIES CONSULTATIVE COMMISSION

1. In order to promote the objectives and facilitate the implementation of the provisions of this Treaty, the States Parties hereby establish an Open Skies Consultative Commission.

2. The Open Skies Consultative Commission shall take decisions or make recommendations by consensus. Consensus shall be understood to mean the absence of any objection by any State Party to the taking of a decision or the making of a recommendation.

3. Each State Party shall have the right to raise before the Open Skies Consultative Commission, and have placed on its agenda, any issue relating to this Treaty, including any issue related to the case when the observed Party provides an observation aircraft.

4. Within the framework of the Open Skies Consultative Commission the States Parties to this Treaty shall:

- (A) consider questions relating to compliance with the provisions of this Treaty;
- (B) seek to resolve ambiguities and differences of interpretation that may become apparent in the way this Treaty is implemented;
- (C) consider and take decisions on applications for accession to this Treaty; and
- (D) agree as to those technical and administrative measures, pursuant to the provisions of this Treaty, deemed necessary following the accession to this Treaty by other States.

5. The Open Skies Consultative Commission may propose amendments to this Treaty for consideration and approval in accordance with Article XVI. The Open Skies Consultative Commission may also agree on improvements to the viability and effectiveness of this Treaty, consistent with its provisions. Improvements relating only to modification of the annual distribution of active quotas pursuant to Article III and Annex A, to updates and additions to the categories or capabilities of sensors pursuant to Article IV, to revision of the share of costs pursuant to Annex L, Section I, paragraph 9, to arrangements for the sharing and availability of data pursuant to Article IX, Sections III and IV and to the handling of mission reports pursuant to Article VI, Section I, paragraph 21, as well as to minor matters of an administrative or technical nature, shall be agreed upon within the Open Skies Consultative Commission and shall not be deemed to be amendments to this Treaty.

6. The Open Skies Consultative Commission shall request the use of the facilities and administrative

support of the Conflict Prevention Centre of the Conference on Security and Co-operation in Europe, or other existing facilities in Vienna, unless it decides otherwise.

7. Provisions for the operation of the Open Skies Consultative Commission are set forth in Annex L to this Treaty.

Article XI

NOTIFICATIONS AND REPORTS

The States Parties shall transmit notifications and reports required by this Treaty in written form. The States Parties shall transmit such notifications and reports through diplomatic channels or, at their choice, through other official channels, such as the communications network of the Conference on Security and Co-operation in Europe.

Article XII

LIABILITY

A State Party shall, in accordance with international law and practice, be liable to pay compensation for damage to other States Parties, or to their natural or juridical persons or their property, caused by it in the course of the implementation of this Treaty.

Article XIII

DESIGNATION OF PERSONNEL AND PRIVILEGES AND IMMUNITIES

SECTION I

DESIGNATION OF PERSONNEL

1. Each State Party shall, at the same time that it deposits its instrument of ratification to either of the Depositaries, provide to all other States Parties, for their review, a list of designated personnel who will carry out all duties relating to the conduct of observation flights for that State Party, including monitoring the processing of the sensor output. No such list of designated personnel shall include more than 400 individuals at any time. It shall contain the name, gender, date of birth, place of birth, passport number, and function for each individual included. Each State Party shall have the right to amend its list of designated personnel until 30 days after entry into force of this Treaty and once every six months thereafter.

2. In the event that any individual included on the original or any amended list is unacceptable to a State Party reviewing the list, that State Party shall, no later than 30 days after receipt of each list, notify the State Party providing that list that such individual shall not be accepted with respect to the objecting State Party. Individuals not declared unacceptable within that 30-day period shall be deemed accepted. In the event that a State Party subsequently determines that an individual is unacceptable, that State Party shall so notify the State Party that designated such individual.

Individuals who are declared unacceptable shall be removed from the list previously submitted to the objecting State Party.

3. The observed Party shall provide visas and any other documents as required to ensure that each accepted individual may enter and remain on the territory of that State Party for the purpose of carrying out duties relating to the conduct of observation flights, including monitoring the processing of the sensor output. Such visas and any other necessary documents shall be provided either:

- (A) no later than 30 days after the individual is deemed to be accepted, in which case the visa shall be valid for a period of no less than 24 months; or
- (B) no later than one hour after the arrival of the individual at the point of entry, in which case the visa shall be valid for the duration of that individual's duties; or
- (C) at any other time, by mutual agreement of the States Parties involved.

SECTION II

PRIVILEGES AND IMMUNITIES

1. In order to exercise their functions effectively, for the purpose of implementing this Treaty and not for their personal benefit, personnel designated in accordance with the provisions of Section I, paragraph 1 of this Article shall be accorded the privileges and immunities enjoyed by diplomatic agents pursuant to Article 29; Article 30, paragraph 2; Article 31, paragraphs 1, 2 and 3; and Articles 34 and 35 of the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961, hereinafter referred to as the Vienna Convention. In addition, designated personnel shall be accorded the privileges enjoyed by diplomatic agents pursuant to Article 36, paragraph 1, subparagraph (b) of the Vienna Convention, except in relation to articles, the import or export of which is prohibited by law or controlled by quarantine regulations.

2. Such privileges and immunities shall be accorded to designated personnel for the entire period between arrival on and departure from the territory of the observed Party, and thereafter with respect to acts previously performed in the exercise of their official functions. Such personnel shall also, when transiting the territory of other States Parties, be accorded the privileges and immunities enjoyed by diplomatic agents pursuant to Article 40, paragraph 1 of the Vienna Convention.

3. The immunity from jurisdiction may be waived by the observing Party in those cases when it would impede the course of justice and can be waived without prejudice to this Treaty. The immunity of personnel who are not nationals of the observing Party may be waived only by the States Parties of which such personnel are nationals. Waiver must always be express.

4. Without prejudice to their privileges and immunities or the rights of the observing Party set

forth in this Treaty, it is the duty of designated personnel to respect the laws and regulations of the observed Party.

5. The transportation means of the personnel shall be accorded the same immunities from search, requisition, attachment or execution as those of a diplomatic mission pursuant to Article 22, paragraph 3 of the Vienna Convention, except as otherwise provided for in this Treaty.

Article XIV

BENELUX

1. Solely for the purposes of Articles II to IX and Article XI, and of Annexes A to I and Annex K to this Treaty, the Kingdom of Belgium, the Grand Duchy of Luxembourg, and the Kingdom of the Netherlands shall be deemed a single State Party, hereinafter referred to as the Benelux.

2. Without prejudice to the provisions of Article XV, the above-mentioned States Parties may terminate this arrangement by notifying all other States Parties thereof. This arrangement shall be deemed to be terminated on the next 31 December following the 60-day period after such notification.

Article XV

DURATION AND WITHDRAWAL

1. This Treaty shall be of unlimited duration.

2. A State Party shall have the right to withdraw from this Treaty. A State Party intending to withdraw shall provide notice of its decision to withdraw to either Depositary at least six months in advance of the date of its intended withdrawal and to all other States Parties. The Depositaries shall promptly inform all other States Parties of such notice.

3. In the event that a State Party provides notice of its decision to withdraw from this Treaty in accordance with paragraph 2 of this Article, the Depositaries shall convene a conference of the States Parties no less than 30 days and no more than 60 days after they have received such notice, in order to consider the effect of the withdrawal on this Treaty.

Article XVI

AMENDMENTS AND PERIODIC REVIEW

1. Each State Party shall have the right to propose amendments to this Treaty. The text of each proposed amendment shall be submitted to either Depositary, which shall circulate it to all States Parties for consideration. If so requested by no less than three States Parties within a period of 90 days after circulation of the proposed amendment, the Depositaries shall convene a conference of the States Parties to consider the proposed amendment. Such a conference shall open no earlier than 30 days and no later than 60 days after receipt of the third of such requests.

2. An amendment to this Treaty shall be subject to the approval of all States Parties, either by providing notification, in writing, of their approval to a Depositary within a period of 90 days after circulation of the proposed amendment, or by expressing their approval at a conference convened in accordance with paragraph 1 of this Article. An amendment so approved shall be subject to ratification in accordance with the provisions of Article XVII, paragraph 1, and shall enter into force 60 days after the deposit of instruments of ratification by the States Parties.

3. Unless requested to do so earlier by no less than three States Parties, the Depositaries shall convene a conference of the States Parties to review the implementation of this Treaty three years after entry into force of this Treaty and at five-year intervals thereafter.

Article XVII

DEPOSITARIES, ENTRY INTO FORCE AND ACCESSION

1. This Treaty shall be subject to ratification by each State Party in accordance with its constitutional procedures. Instruments of ratification and instruments of accession shall be deposited with the Government of Canada or the Government of the Republic of Hungary or both, hereby designated the Depositaries. This Treaty shall be registered by the Depositaries pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.

2. This Treaty shall enter into force 60 days after the deposit of 20 instruments of ratification, including those of the Depositaries, and of States Parties whose individual allocation of passive quotas as set forth in Annex A is eight or more.

3. This Treaty shall be open for signature by Armenia, Azerbaijan, Georgia, Kazakhstan, Kirgistan, Moldova, Tajikistan, Turkmenistan and Uzbekistan and shall be subject to ratification by them. Any of these States which do not sign this Treaty before it enters into force in accordance with the provisions of paragraph 2 of this Article may accede to it at any time by depositing an instrument of accession with one of the Depositaries.

4. For six months after entry into force of this Treaty, any other State participating in the Conference on Security and Co-operation in Europe may apply for accession by submitting a written request to one of the Depositaries. The Depositary receiving such a request shall circulate it promptly to all States Parties. The States applying for accession to this Treaty may also, if they so wish, request an allocation of a passive quota and the level of this quota.

The matter shall be considered at the next regular meeting of the Open Skies Consultative Commission and decided in due course.

5. Following six months after entry into force of this Treaty, the Open Skies Consultative Commission may consider the accession to this Treaty of any State

which, in the judgement of the Commission, is able and willing to contribute to the objectives of this Treaty.

6. For any State which has not deposited an instrument of ratification by the time of entry into force, but which subsequently ratifies or accedes to this Treaty, this Treaty shall enter into force 60 days after the date of deposit of its instrument of ratification or accession.

7. The Depositaries shall promptly inform all States Parties of:

- (A) the date of deposit of each instrument of ratification and the date of entry into force of this Treaty;
- (B) the date of an application for accession, the name of the requesting State and the result of the procedure;
- (C) the date of deposit of each instrument of accession and the date of entry into force of this Treaty for each State that subsequently accedes to it;
- (D) the convening of a conference pursuant to Articles XV and XVI;
- (E) any withdrawal in accordance with Article XV and its effective date;
- (F) the date of entry into force of any amendments to this Treaty; and
- (G) any other matters of which the Depositaries are required by this Treaty to inform the States Parties.

Article XVIII

PROVISIONAL APPLICATION AND PHASING OF IMPLEMENTATION OF THE TREATY

In order to facilitate the implementation of this Treaty, certain of its provisions shall be provisionally applied and others shall be implemented in phases.

SECTION I

PROVISIONAL APPLICATION

1. Without detriment to Article XVII, the signatory States shall provisionally apply the following provisions of this Treaty:

- (A) Article VI, Section I, paragraph 4;
- (B) Article X, paragraphs 1, 2, 3, 6 and 7;
- (C) Article XI;
- (D) Article XIII, Section I, paragraphs 1 and 2;
- (E) Article XIV; and
- (F) Annex L, Section I.

2. This provisional application shall be effective for a period of 12 months from the date when this Treaty is opened for signature. In the event that this Treaty does not enter into force before the period of provisional application expires, that period may be extended if all the signatory States so decide. The period of provisional application shall in any event terminate when this Treaty enters into force. However, the States Parties may then decide to extend the period of provisional application in respect of signatory States that have not ratified this Treaty.

SECTION II

PHASING OF IMPLEMENTATION

1. After entry into force, this Treaty shall be implemented in phases in accordance with the provisions set forth in this Section. The provisions of paragraphs 2 to 6 of this Section shall apply during the period from entry into force of this Treaty until 31 December of the third year following the year during which entry into force takes place.

2. Notwithstanding the provisions of Article IV, paragraph 1, no State Party shall during the period specified in paragraph 1 above use an infra-red line-scanning device if one is installed on an observation aircraft, unless otherwise agreed between the observing and observed Parties. Such sensors shall not be subject to certification in accordance with Annex D. If it is difficult to remove such sensor from the observation aircraft, then it shall have covers or other devices that inhibit its operation in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 4 during the conduct of observation flights.

3. Notwithstanding the provisions of Article IV, paragraph 9, no State Party shall, during the period specified in paragraph 1 of this Section, be obliged to provide an observation aircraft equipped with sensors from each sensor category, at the maximum capability and in the numbers specified in Article IV, paragraph 2, provided that the observation aircraft is equipped with:

- (A) a single optical panoramic camera; or
- (B) not less than a pair of optical framing cameras.

4. Notwithstanding the provisions of Annex B, Section II, paragraph 2, subparagraph (A) to this Treaty, data recording media shall be annotated with

data in accordance with existing practice of States Parties during the period specified in paragraph 1 of this Section.

5. Notwithstanding the provisions of Article VI, Section I, paragraph 1, no State Party during the period specified in paragraph 1 of this Section shall have the right to be provided with an aircraft capable of achieving any specified unrefuelled range.

6. During the period specified in paragraph 1 of this Section, the distribution of active quotas shall be established in accordance with the provisions of Annex A, Section II, paragraph 2 to this Treaty.

7. Further phasing in respect of the introduction of additional categories of sensors or improvements to the capabilities of existing categories of sensors shall be addressed by the Open Skies Consultative Commission in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 3 concerning such introduction or improvement.

Article XIX

AUTHENTIC TEXTS

The originals of this Treaty, of which the English, French, German, Italian, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the Depositaries. Duly certified copies of this Treaty shall be transmitted by the Depositaries to all the States Parties.

In witness whereof the undersigned, duly authorized, have signed this Treaty.

Done at Helsinki, this twenty-fourth day of March, one thousand nine hundred and ninety-two.

ANNEX A**QUOTAS AND MAXIMUM FLIGHT DISTANCES****SECTION I****ALLOCATION OF PASSIVE QUOTAS**

1. The allocation of individual passive quotas is set forth as follows and shall be effective only for those States Parties having ratified the Treaty:

For the Federal Republic of Germany	12
For the United States of America	42
For the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties	42
For Benelux	6
For the Republic of Bulgaria	4
For Canada	12
For the Kingdom of Denmark	6
For the Kingdom of Spain	4
For the French Republic	12
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	12
For the Hellenic Republic	4
For the Republic of Hungary	4
For the Republic of Iceland	4
For the Italian Republic	12
For the Kingdom of Norway	7
For the Republic of Poland	6
For the Portuguese Republic	2
For Romania	6
For the Czech and Slovak Federal Republic	4
For the Republic of Turkey	12
For Ukraine	12

2. In the event that an additional State ratifies or accedes to the Treaty in accordance with the provisions of Article XVII and Article X, paragraph 4, subparagraph (C), and taking into account Article X, paragraph 4, subparagraph (D), an allocation of passive quotas to such a State shall be considered during the regular session of the Open Skies Consultative Commission following the date of deposit of its instrument of ratification or accession.

SECTION II**FIRST DISTRIBUTION OF ACTIVE QUOTAS FOR OBSERVATION FLIGHTS**

1. The first distribution of active quotas pursuant to Article III, Section I, paragraph 6 of the Treaty shall be such that each State Party shall be obliged to accept over its territory a number of observation flights no greater than 75 per cent, rounded down to the nearest whole number, of the individual passive quota allocated as set forth in Section I, paragraph 1 of this Annex. On this basis, and for those States Parties which have conducted negotiations in the framework of the Open Skies Conference in Vienna, the first distribution in respect of each other shall be valid from the date of entry into force of the Treaty until 31 December following the year during which the Treaty has entered into force and shall be effective only for those States Parties having ratified the Treaty. This first distribution is set forth as follows

The Federal Republic of Germany shall have the right to conduct three observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of Ukraine;

The United States of America shall have the right to conduct eight observation flights over the territory of the

Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight, shared with Canada, over the territory of Ukraine;

The Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties shall have the right to conduct two observation flights over the territory of Benelux, as referred to in Article XIV of the Treaty, two observation flights over the territory of Canada, two observation flights over the territory of the Kingdom of Denmark, three observation flights over the territory of the French Republic, three observation flights over the territory of the Federal Republic of Germany, one observation flight over the territory of the Hellenic Republic, two observation flights over the territory of the Italian Republic, two observation flights over the territory of the Kingdom of Norway, two observation flights over the territory of the Republic of Turkey, three observation flights over the territory of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and four observation flights over the territory of the United States of America;

The Kingdom of Belgium, the Grand Duchy of Luxembourg and the Kingdom of the Netherlands, referred to as the Benelux, shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of the Republic of Poland;

The Republic of Bulgaria shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Hellenic Republic, one observation flight over the territory of the Italian Republic, and one observation flight over the territory of the Republic of Turkey;

Canada shall have the right to conduct two observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, one observation flight over the territory of the Czech and Slovak Federal Republic, one observation flight over the territory of the Republic of Poland, and one observation flight, shared with the United States of America, over the territory of Ukraine;

The Kingdom of Denmark shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of the Republic of Poland;

The Kingdom of Spain shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Czech and Slovak Federal Republic;

The French Republic shall have the right to conduct three observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of Romania;

The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland shall have the right to conduct three observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of Ukraine;

The Hellenic Republic shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Republic of Bulgaria, and one observation flight over the territory of Romania;

The Republic of Hungary shall have the right to conduct one observation flight over the territory of Romania, and one observation flight over the territory of Ukraine;

The Italian Republic shall have the right to conduct two observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, one observation flight over the territory of the Republic of Hungary, and one observation flight, shared with the Republic of Turkey, over the territory of Ukraine;

The Kingdom of Norway shall have the right to conduct two observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties and one observation flight over the territory of the Republic of Poland;

The Republic of Poland shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Federal Republic of Germany, one observation flight over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, and one observation flight over the territory of Ukraine;

Romania shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Republic of Bulgaria, one observation flight over the territory of the Hellenic Republic, one observation flight over the territory of the Republic of Hungary, and one observation flight over the territory of Ukraine;

The Czech and Slovak Federal Republic shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Federal Republic of Germany, and one observation flight over the territory of Ukraine;

The Republic of Turkey shall have the right to conduct two observation flights over the territory of the Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties, one observation flight over the territory of the Republic of Bulgaria and two observation flights, one of which is shared with the Italian Republic, over the territory of Ukraine;

Ukraine shall have the right to conduct one observation flight over the territory of the Czech and Slovak Federal Republic, one observation flight over the territory of the Republic of Hungary, one observation flight over the territory

of the Republic of Poland, one observation flight over the territory of Romania, and two observation flights over the territory of the Republic of Turkey.

2. Following this first distribution and until the date of full implementation of the Treaty specified in Article XVIII to that effect for the use of active quotas, annual distributions shall be based on the 75 per cent rule established in paragraph 1 of this Section in relation to the allocation of individual passive quotas.

3. From the date of full implementation of the Treaty each State Party shall accept during subsequent distributions of active quotas over its territory, if so requested, a number of observation flights up to the full amount of its individual passive quota. Whenever possible or requested and unless otherwise agreed, those distributions shall be based on a proportionate increase of the active quotas distributed in the first distribution.

4. In the event that an additional State ratifies or accedes to the Treaty in accordance with the provisions of Article XVII, the distribution of active quotas to such State shall be considered during the regular session of the Open Skies Consultative Commission following the date of the deposit of its instrument of ratification or accession, subject to the following provisions:

- (A) the ratifying or acceding State shall have the right to request observation flights over the territories of States Parties within the passive quota allocated to that State in accordance with the provisions of Section I, paragraph 2 of this Annex, and within the passive quotas of the States Parties requested for observation flights, unless otherwise agreed by the States Parties involved; and
- (B) all States Parties shall have at the same time the right to request observation flights over the territory of that signing or acceding State within their active quotas and within the passive quota allocated to that State.

SECTION III

MAXIMUM FLIGHT DISTANCES OF OBSERVATION FLIGHTS

The maximum flight distances of observation flights over the territories of observed Parties commencing from each Open Skies airfield are as follows:

The Federal Republic of Germany

WUNSTORF	1,200 kilometres
LANDSBERG-LECH	1,200 kilometres

The United States of America

WASHINGTON-DULLES	4,900 kilometres
TRAVIS AFB	4,000 kilometres
ELMENDORF AFB	3,000 kilometres
LINCOLN-MUNICIPAL	4,800 kilometres

The Republic of Belarus and the Russian Federation group of States Parties

KUBINKA	5,000 kilometres
ULAN UDE	5,000 kilometres
VORKUTA	6,500 kilometres
MAGADAN	6,500 kilometres

Benelux

ZAVENTEM/MELSBROEK	945 kilometres
--------------------	----------------

The Republic of Bulgaria

SOFIA	660 kilometres
BURGAS	660 kilometres

Canada

OTTAWA	5,000 kilometres
IQALUIT	6,000 kilometres
YELLOWKNIFE	5,000 kilometres

The Kingdom of Denmark		
Metropolitan		800 kilometres
FAROE ISLANDS		250 kilometres
GREENLAND		5,600 kilometres
The Kingdom of Spain		
GETAFE		1,300 kilometres
GANDO		750 kilometres
VALENCIA		1,300 kilometres
VALLADOLID		1,300 kilometres
MORON		1,300 kilometres
The French Republic		
ORLEANS-BRICY		1,400 kilometres
NICE-COTE D'AZUR		800 kilometres
TOULOUSE-BLAGNAC		700 kilometres
The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland		
BRIZE NORTON		1,150 kilometres
SCAMPTON		1,150 kilometres
LEUCHARS		1,150 kilometres
with SCILLY ISLANDS		1,500 kilometres
with SHETLAND ISLAND		1,500 kilometres
The Hellenic Republic		
THESSALONIKI		900 kilometres
ELEFSIS		900 kilometres
with CRETE, KARPATOS		
RHODES, KOS ISLANDS		1,100 kilometres
The Republic of Hungary		
BUDAPEST-FERIHEGY		860 kilometres
The Republic of Iceland		
		1,500 kilometres
The Italian Republic		
MILANO-MALPENSA		1,130 kilometres
PALERMO-PUNTA RAISI		1,400 kilometres
The Kingdom of Norway		
OSLO-GARDERMOEN		1,700 kilometres
TROMSOE-LANGNES		1,700 kilometres
The Republic of Poland		
WARSZAWA-OKECIE		1,400 kilometres
The Portuguese Republic		
LISBOA		1,200 kilometres
Sta. MARIA		1,700 kilometres

	PORTO SANTO	1,030 kilometres
Romania		
	BUCHAREST-OTOPENI	900 kilometres
	TIMISOARA	900 kilometres
	BACAU	900 kilometres
The Czech and Slovak Federal Republic		
	PRAHA	600 kilometres
	BRATISLAVA	700 kilometres
	KOSICE	400 kilometres
The Republic of Turkey		
	ESKISEHIR	1,500 kilometres
	DIYARBAKIR	1,500 kilometres
Ukraine		
	BORISPOL	2,100 kilometres

ANNEX B**INFORMATION ON SENSORS****SECTION I****TECHNICAL INFORMATION**

1. Pursuant to Article IV, paragraph 10, each State Party shall inform all other States Parties of the applicable technical information listed in this Section on each sensor installed on the observation aircraft designated by that State Party pursuant to Article V of the Treaty.

2. The following technical information shall be provided for optical panoramic and framing cameras:

- (A) type and model;
- (B) field of view along and across the flight path, or scan angles, in degrees;
- (C) frame size, in millimetres by millimetres;
- (D) exposure times, in seconds;
- (E) types and colours of optical filters used and their filter factor;
- (F) for each lens:
 - (1) name;
 - (2) focal length, in millimetres;
 - (3) maximum relative aperture of the lens;
 - (4) resolving power at a contrast ratio of 1000 to 1 or the equivalent modulation of 1.0, at the maximum relative aperture, in lines per millimetre;
- (G) minimum and maximum photographic time intervals, in seconds, or cycle rates, in frames per second, if applicable;
- (H) maximum velocity over height ratio, if applicable;
- (I) for optical framing cameras, the maximum angle measured from the horizontal, or the minimum angle measured from the vertical, in degrees; and
- (J) maximum altitude for operation in metres, if applicable.

3. The following technical information shall be provided for video cameras:

- (A) type and model;
- (B) field of view, along and across the flight path, in degrees;
- (C) for the lens:
 - (1) focal length, in millimetres;
 - (2) maximum relative aperture;
 - (3) resolving power at a contrast ratio of 1000 to 1 or the equivalent modulation of 1.0, at the maximum relative aperture, in lines per millimetre;
- (D) detector element size, in micrometres, or equivalent information on the tube;
- (E) number of detector elements;
- (F) system light sensitivity, in lux or watts per square centimetre; and
- (G) spectral bandwidth, in nanometres.

4. The following technical information shall be provided for infra-red line-scanning devices:

- (A) type and model;
- (B) field of view or scan angles, in degrees;
- (C) minimum instantaneous field of view, along and across the flight path, in milliradians;
- (D) spectral bandwidth, in micrometres;
- (E) minimum resolvable temperature difference, in degrees Celsius;
- (F) temperature of detector during operation, in degrees Celsius;
- (G) time required from switch-on for the system to start up and cool down to its normal operating temperature, in minutes;
- (H) maximum operating time, if applicable;
- (I) maximum velocity over height ratio; and
- (J) maximum altitude for operation in metres, if applicable.

5. The following technical information shall be provided for sideways-looking synthetic aperture radar:

- (A) type and model;
- (B) radar frequency bands, and specific operating frequency, in megahertz;
- (C) polarisations;

- (D) number of radar pulses, per metre or second;
- (E) near range angular limit of operation, in degrees from vertical;
- (F) swath width, in kilometres;
- (G) ground resolution in range and azimuth, in the slant plane, in metres;
- (H) maximum altitude for operation in metres, if applicable; and
- (I) transmitter output power, in watts.

6. The following technical information shall be provided for sensors that record data on photographic film:

- (A) the types of film that may be used with each sensor;
- (B) width of film, in millimetres;
- (C) film resolution at a contrast ratio of 1000 to 1 or the equivalent modulation of 1.0, in lines per millimetre; and
- (D) capacity of magazine for each type of film, in metres.

7. The following technical information shall be provided for sensors that record data on other recording media:

- (A) type and model of the data recording equipment;
- (B) type and format of data recording media;
- (C) bandwidth, in hertz, if applicable;
- (D) data recording rate, in megabits per second, if applicable;
- (E) capacity of recording media, in minutes or megabits; and
- (F) format for storage of data collected by sensors and data annotation.

SECTION II

ANNOTATION OF DATA

1. The following items of information shall be annotated on data collected by sensors during an observation period on the leader of each roll of the original film negative or at the beginning of each other recording medium in accordance with the provisions of Appendix 1 to this Annex:

- (A) observation flight reference number;
- (B) date of observation flight;
- (C) sensor description;
- (D) sensor configuration; and
- (E) focal length, if applicable.

2. The following items of information shall be recorded manually or electronically from the navigation and avionics systems of the observation aircraft and annotated on data collected by sensors during an observation period in a manner that does not obscure detail, in accordance with the provisions of Appendix 1 to this Annex:

(A) for optical cameras:

- (1) at the start of the observation period and at any intermediate location during the observation period where there is a significant change of height above ground level, heading or groundspeed, and at intervals to be determined by the Open Skies Consultative Commission within the period of provisional application:
 - (a) height above ground level;
 - (b) location;
 - (c) true heading; and
 - (d) scan angle;
- (2) on every frame of photographic film:

- (a) frame number;
- (b) time; and
- (c) roll angle;

(B) for video cameras and infra-red line-scanning devices, at the start of the observation period and at any intermediate location during the observation period where there is a significant change of height above ground level, heading or groundspeed, and at intervals to be determined by the Open Skies Consultative Commission within the period of provisional application:

- (1) date and time
- (2) height above ground level;
- (3) location;
- (4) true heading; and
- (5) scan angle;

(C) for sideways-looking synthetic aperture radar:

- (1) at the start of the observation period and at any intermediate location during the observation period where

there is a significant change of height above ground level, heading or groundspeed, and at intervals to be determined by the Open Skies Consultative Commission within the period of provisional application:

- (a) date and time;
 - (b) height above ground level;
 - (c) location;
 - (d) true heading;
 - (e) look down angle to the nearest point of the swath width;
 - (f) swath width; and
 - (g) polarisations;
- (2) each time they are measured in order to ensure correct processing of the image:
- (a) groundspeed;
 - (b) drift;
 - (c) pitch angle; and
 - (d) roll angle.

3. For copies of single frames or strips of imagery produced from the original film negative or other recording media, the items of information listed in paragraphs 1 and 2 of this Section shall be annotated on each positive print.

4. States Parties shall have the right to annotate data collected during an observation flight using either alphanumeric values, or codes to be agreed by the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

APPENDIX 1 TO ANNEX B**ANNOTATION OF DATA COLLECTED DURING AN OBSERVATION FLIGHT**

1. The reference number of the observation flight shall be indicated by a single group of six alphanumeric characters in accordance with the following convention:

- (A) the letters "OS";
- (B) the last digit of the calendar year for which the individual active quota applies; and
- (C) a three-digit number to represent each individual observation flight comprising the active quota distributed during the annual review within the framework of the Open Skies Consultative Commission for a calendar year to a State Party over the territory of another State Party.

2. The sensor description shall be indicated by a single block of up to six alphanumeric characters comprising two groups in accordance with the following convention:

- (A) a group of up to four characters to represent the category of the sensor in accordance with the following convention:
 - (1) "OP" – optical panoramic camera;
 - (2) "OF" – optical framing camera;
 - (3) "TV" – video camera;
 - (4) "IRLS" – infra-red line-scanning device; or
 - (5) "SAR" – sideways-looking synthetic aperture radar;
- (B) a group of two characters to represent the type of the recording medium in accordance with the following convention:
 - (1) "BI" – black and white, iso-panchromatic;
 - (2) "BM" – black and white, monochromatic;
 - (3) "BP" – black and white, panchromatic;
 - (4) "BR" – black and white, reversal;
 - (5) "TA" – tape, analogue; or
 - (6) "TD" – tape, digital.

3. The sensor configuration shall be indicated by a single block of up to nine alphanumeric characters comprising three groups in accordance with the following convention:

- (A) a group of four alphanumeric characters to represent the installation of the sensor on the observation aircraft either as:
 - (1) an internal installation, which shall be denoted by the code "INT", followed by a number to indicate the relative location of the installation of the sensor on the observation aircraft in sequence from nose to tail of the observation aircraft; or
 - (2) a podded installation, which shall be denoted by the code "POD", followed by one of the following three letters:
 - (a) "L" – mounted under left wing;
 - (b) "R" – mounted under right wing; or
 - (c) "C" – mounted on the aircraft centre line;
- (B) a group of up to three alphanumeric characters to represent the type of installation in accordance with the following convention:
 - (1) a vertical installation in which the sensor is not tilted more than five degrees from the vertical shall be denoted by the letter "V";
 - (2) an oblique installation in which the sensor is tilted more than five degrees from the vertical shall be denoted by one of the following two letters, followed by the depression angle in degrees:
 - (a) "L" – left pointing;
 - (b) "R" – right pointing;
 - (3) a fan installation of two or more sensors shall be denoted by the letter "F";
- (C) for a fan installation, a group of up to two numbers to indicate the number and position of the sensors as follows:
 - (1) the first number to indicate the total number of sensors in that installation; and
 - (2) the second number to indicate the individual sensor position, in sequence from left to right relative to the direction of flight of the observation aircraft.

4. The focal length of a lens shall be provided in millimetres.

5. The date and time shall be provided to the nearest minute of Co-ordinated Universal Time.

6. The average height above ground level of the observation aircraft shall be denoted by a five-digit number, followed by a code to represent the units of measurement in either feet, by the letter "F", or metres, by the letter "M".

7. The latitude and longitude of the location of the observation aircraft shall be provided in degrees to the nearest one-hundredth of a degree, in the format "dd.dd (N or S) ddd.dd (E or W)", or in degrees and minutes to the nearest minute, in the format "dd mm (N or S) ddd mm (E or W)".

8. The true heading of the observation aircraft shall be provided in degrees to the nearest degree.
9. The roll angle of the observation aircraft shall be provided in degrees followed by a code to indicate whether the roll is to the left, by the letter "L", or to the right, by the letter "R".
10. The pitch angle of the observation aircraft shall be provided in degrees followed by a code to indicate whether the pitch is up, by the letter "U", or down, by the letter "D", relative to the horizontal.
11. The drift angle of the observation aircraft shall be provided in degrees followed by a code to indicate whether the drift is to the left, by the letter "L", or to the right, by the letter "R", relative to the flight path of the observation aircraft.
12. The groundspeed of the observation aircraft shall be denoted by a three-digit number followed by a two-letter code to indicate the units of measurement in either nautical miles, by the letters "NM", or kilometres, by the letters "KM", per hour.
13. The nearest point of the swath width shall be provided in kilometres.
14. The look down angle shall be provided in degrees measured from the vertical.
15. The swath width shall be provided in kilometres.
16. For photographic film, each magazine used during an observation flight from the same sensor shall be numbered in sequence starting from one. Each frame on the original film negative exposed by each sensor shall be individually numbered in sequence, from the first frame to the last frame of that magazine of that sensor. In each case when the film is numbered using one or two numbers per frame, a single frame shall be defined without ambiguity by specifying either the number closest to the centre of the frame, or, in the event that the numbers are equidistant from the centre, the smaller whole number.

ANNEX C**INFORMATION ON OBSERVATION AIRCRAFT**

Pursuant to the provisions of Article V, paragraph 2 of the Treaty, States Parties, when designating aircraft as observation aircraft, shall notify all other States Parties of the information specified below.

1. Identification:

- (A) type and model; and
- (B) number, category, type and configuration of each sensor installed on the observation aircraft, as provided in accordance with the provisions of Annex B to the Treaty.

2. Mission Planning:

- (A) for each type and configuration of sensor installed on the observation aircraft:
 - (1) for which ground resolution is dependent upon height above ground level, the height above ground level in metres at which that sensor achieves the ground resolution for that category of sensor specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty;
 - (2) for which ground resolution is not dependent upon height above ground level, the altitude for maximum range;
- (B) optimum cruising speed in kilometres per hour at each altitude specified in accordance with subparagraph (A) of this paragraph;
- (C) fuel consumption in kilograms per hour at optimum cruising speed at each altitude specified in accordance with subparagraph (A) of this paragraph.

3. Navigation, Communications and Landing Aids:

- (A) each type of navigation equipment installed on the observation aircraft, including its positional accuracy, in metres; and
- (B) radio communications, approach and landing aid equipment installed on the observation aircraft, in accordance with standard ICAO practice.

4. Ground Handling:

- (A) length, wingspan, maximum height, wheel base, and turning radius;
- (B) maximum take-off weight and maximum landing weight;
- (C) airfield runway length and pavement strength required at maximum take-off and landing weights, including any capability for landing on unpaved strips;
- (D) types and capacities of fuel, oils, hydraulic fluid and oxygen;
- (E) types of electrical servicing and starting units; and
- (F) any special requirements.

5. Accommodation facilities:

- (A) number of flight crew;
- (B) number of sensor operators;
- (C) number of flight representatives, flight monitors or representatives who could be seated on board; and
- (D) sleeping berths.

ANNEX D**CERTIFICATION OF OBSERVATION AIRCRAFT AND SENSORS****SECTION I****GENERAL PROVISIONS**

1. Each State Party shall have the right to participate in the certification of an observation aircraft of each type and model and its associated set of sensors designated by another State Party pursuant to Article V of the Treaty, during which the observation aircraft and its sensors shall be examined both on the ground and in-flight.

2. Each certification shall be conducted in order to establish:

- (A) that the aircraft is of a type and model designated pursuant to Article V of the Treaty;
- (B) that the sensors installed on the observation aircraft are of a category specified in Article IV, paragraph 1 of the Treaty and satisfy the requirements specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty;
- (C) that the technical information has been provided in accordance with the provisions of Annex B, Section I to the Treaty;
- (D) in the event that the ground resolution of a sensor is dependent upon height above ground level, the minimum height above ground level from which each such sensor installed on an observation aircraft of that type and model may be operated during an observation flight, pursuant to the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty;
- (E) in the event that the ground resolution is not dependent upon height above ground level, the ground resolution of each such sensor installed on an observation aircraft of that type and model, pursuant to the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty; and
- (F) that the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors are in their proper position in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 4 of the Treaty.

3. Each State Party conducting a certification shall notify all other States Parties, no less than 60 days in advance, of the period of seven days during which the certification of that observation aircraft and its sensors will take place. Such notification shall specify:

- (A) the State Party conducting the certification of the observation aircraft and its sensors;
- (B) the point of entry at which personnel of the States Parties taking part in the certification should arrive;
- (C) the location at which the certification is to be conducted;
- (D) the dates on which the certification is to begin and end;
- (E) the number, type and model of each observation aircraft to be certified; and
- (F) the type and model, description and configuration of each sensor installed on the observation aircraft to be certified, in accordance with the format specified in Annex B, Appendix 1 to the Treaty.

4. No later than ten days after receipt of the notification pursuant to the provisions of paragraph 3 of this Section, each State Party shall notify all other States Parties of its intention to participate in the certification of such aircraft and its sensors pursuant to the provisions of Article IV, paragraph 11. The number of individuals that shall participate in the certification from amongst those States Parties that notified their intention to participate shall be decided upon within the Open Skies Consultative Commission. Unless otherwise agreed, the number of individuals shall total no more than 40 and include no more than four from any one State Party. In the event that two or more States Parties notify their intention to conduct a certification during the same period, it shall be decided within the Open Skies Consultative Commission which of them shall conduct the certification in this period.

5. Each State Party taking part in the certification shall notify the State Party conducting the certification no less than 30 days prior to the date on which the certification of the observation aircraft is to begin, as notified in accordance with paragraph 3 of this Section, of the following:

- (A) the names of the individuals taking part in the certification and, in the event that a noncommercial transport aircraft is used to travel to the point of entry, a list of the names of the crew members, in each case specifying gender, date of birth, place of birth and passport number. All such individuals shall be on the list of individuals designated pursuant to Article XIII, Section I of the Treaty;
- (B) the date and the estimated time of arrival of such individuals at the point of entry; and
- (C) the mode of transport used to arrive at the point of entry.

6. No less than 14 days prior to the date on which the certification of the observation aircraft is to begin, as notified in accordance with paragraph 3 of this Section, the State Party conducting the certification shall provide the States Parties which are taking part in the certification with the following information for each sensor installed on the observation aircraft, and for associated equipment used for the annotation of data collected by sensors:

- (A) a description of each constituent part of the sensor, including its purpose, and any connection to associated equipment used for the annotation of data;
- (B) photographs taken of each sensor separate from the observation aircraft, in accordance with the following specifications:

- (1) each sensor shall fill at least 80 per cent of the photograph either horizontally or vertically;
 - (2) such photographs may be either colour or black and white and shall measure 18 centimetres by 24 centimetres, excluding the border; and
 - (3) each photograph shall be annotated with the category of the sensor, its type and model, and the name of the State Party that is presenting the sensor for certification;
- (C) instructions on the in-flight operation of each sensor.

7. In the event that no State Party notifies its intention to take part in the certification in accordance with the provisions of paragraph 5 of this Section, the State Party shall conduct by itself an in-flight examination in accordance with the provisions of Section III of this Annex and complete a certification report in accordance with the provisions of Section IV of this Annex.

8. The provisions of Article XIII, Section II of the Treaty shall apply to the personnel of each State Party taking part in the certification during the entire period of their stay on the territory of the State Party conducting the certification.

9. The personnel of each State Party taking part in the certification shall leave the territory of the State Party conducting the certification promptly after signing the certification report.

SECTION II

GROUND EXAMINATION

1. With the approval of the State Party conducting the certification, ground examinations by more than one State Party may be conducted simultaneously. States Parties shall have the right jointly to conduct a ground examination of the observation aircraft and its sensors. The State Party conducting the certification shall have the right to determine the number of personnel engaged at any one time in the ground examination of an observation aircraft and its sensors.

2. Unless otherwise agreed, the ground examination shall not exceed three eight-hour periods for each observation aircraft and its sensors.

3. Prior to the commencement of the ground examination, the State Party conducting the certification shall provide the States Parties taking part in the certification with the following information:

- (A) for optical panoramic and framing cameras:
- (1) the modulation transfer curve of the response of the lens to spatial frequency (frequency/contrast characteristic) at the maximum relative aperture of that lens, in lines per millimetre;
 - (2) specifications of the black and white aerial film that will be used to collect data during an observation flight, or for the duplication of such data, in accordance with the provisions of Annex K, Section I, paragraph 2 to the Treaty;
 - (3) specifications of the film processors which will be used to develop original film negatives and duplicators that will be used to produce film positives or negatives, in accordance with the provisions of Annex K, Section I, paragraph 1 to the Treaty; and
 - (4) flight test data showing ground resolution as a function of height above ground level for each type of aerial film that will be used with the optical camera;
- (B) for video cameras, flight test data from all output devices showing ground resolution as a function of height above ground level;
- (C) for infra-red line-scanning devices, flight test data from all output devices showing ground resolution as a function of height above ground level; and
- (D) for sideways-looking synthetic aperture radar, flight test data from all output devices showing ground resolution as a function of slant range from the aircraft.

4. Prior to the commencement of the ground examination, the State Party conducting the certification shall provide a briefing to the State Party or States Parties taking part in the certification on:

- (A) its plan for the conduct of the ground examination of the observation aircraft and its sensors;
- (B) the observation aircraft, as well as its sensors, associated equipment and covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors, indicating their location on the observation aircraft with the help of diagrams, photographs, slides and other visual materials;
- (C) all necessary safety precautions that shall be observed during the ground examination of the observation aircraft and its sensors; and
- (D) the inventory procedures that escorts of the State Party conducting the certification intend to use pursuant to paragraph 6 of this Section.

5. Prior to the commencement of the ground examination, each State Party taking part in the certification shall deliver to the State Party conducting the certification a list of each item of equipment to be used during the ground examination or in-flight examination. The States Parties conducting the examination shall be permitted to take on board the observation aircraft and use video cameras, hand-held audio recorders and hand-held electronic

computers. The States Parties taking part in the certification shall be permitted to use other items of equipment, subject to the approval of the State Party conducting the certification.

6. The States Parties taking part in the certification shall, together with the State Party conducting the certification, conduct an inventory of each item of equipment provided for in paragraph 5 of this Section, and review the inventory procedures which shall be followed to confirm that each item of equipment brought on board the observation aircraft by the States Parties taking part in the certification has been removed from the observation aircraft upon conclusion of the examination.

7. Personnel of each State Party taking part in the certification shall have the right to conduct the following activities during the ground examination on the observation aircraft and of each sensor installed on the observation aircraft:

- (A) confirm that the number and configuration of each sensor installed on the observation aircraft correspond to the information provided in accordance with the provisions of Section I, paragraph 6 of this Annex, Annex C and Annex B, Section I;
- (B) familiarize themselves with the installation of each sensor on the observation aircraft, including the constituent parts thereof and their connections to each other and to any associated equipment used for the annotation of data;
- (C) obtain a demonstration of the control and operation of each sensor; and
- (D) familiarize themselves with the flight test data provided in accordance with the provisions of paragraph 3 of this Section.

8. At the request of any State Party taking part in the certification, the State Party conducting the certification shall photograph any sensor installed on the observation aircraft, the associated equipment on the observation aircraft, or the sensor apertures with their covers or devices which inhibit the operation of sensors. Such photographs shall fulfil the requirements specified in Section I, paragraph 6, subparagraphs (B)(1), (2) and (3) of this Annex.

9. The State Party conducting the certification shall have the right to designate personnel to accompany throughout the ground examination the personnel of the States Parties taking part in the certification to confirm compliance with the provisions of this Section. The personnel of the State Party conducting the certification shall not interfere with the activities of the States Parties taking part in the certification, unless such activities conflict with the safety precautions provided for in paragraph 4, subparagraph (C) of this Section.

10. The State Party conducting the certification shall provide the States Parties taking part in the certification access to the entire observation aircraft, its sensors and associated equipment and sufficient power to operate its sensors and associated equipment. The State Party conducting the certification shall open such compartments or remove panels or barriers, to the extent necessary to permit examination of any sensor and associated equipment subject to certification.

11. Notwithstanding the provisions of this Section, the ground examination shall be conducted in a manner that does not:

- (A) degrade, damage, or prevent subsequent operation of the observation aircraft or its sensors;
- (B) alter the electrical or mechanical structure of the observation aircraft or its sensors; or
- (C) impair the airworthiness of the observation aircraft.

12. The States Parties taking part in the certification shall have the right to take measurements, and make notes, sketches, similar records and recordings using the items of equipment listed in paragraph 5 of this Section, relating to the observation aircraft, its sensors and their associated equipment. Such working materials may be retained by the State Party taking part in the certification and shall not be subject to any review or examination by the State Party conducting the certification.

13. The State Party conducting the certification shall make every effort to answer questions of the States Parties taking part in the certification that pertain to the ground examination.

14. Upon completion of the ground examination, the States Parties taking part in the certification shall leave the observation aircraft, and the State Party conducting the certification shall have the right to use its own inventory procedures set forth in accordance with paragraph 6 of this Section to confirm that all the equipment used during the ground examination in accordance with paragraph 5 of this Section has been removed from the observation aircraft.

SECTION III

IN-FLIGHT EXAMINATION

1. In addition to conducting a ground examination of the observation aircraft and its sensors, the State Party conducting the certification shall conduct one in-flight examination of its sensors which shall be sufficient to:

- (A) permit observation of the operation of all the sensors installed on the observation aircraft;
- (B) in the event that the ground resolution of a sensor is dependent upon height above ground level, establish the

- minimum height above ground level from which each such sensor installed on an observation aircraft of that type and model shall be operated for any observation flight, in accordance with the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty; and
- (C) in the event that the ground resolution of a sensor is not dependent upon height above ground level, establish the ground resolution of each such sensor installed on an observation aircraft of that type and model is in accordance with the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty.
2. Prior to the commencement of the in-flight examination of the sensors, the State Party conducting the certification shall brief the States Parties participating in the certification on its plan for the conduct of the in-flight examination. This briefing shall include the following information:
- (A) a diagram of the calibration targets that it intends to use for the in-flight examination in accordance with the provisions of Appendix 1, Section I, paragraph 5 to this Annex;
- (B) the estimated time, meteorological conditions, number, direction and height above ground level of each pass over the calibration target appropriate to each sensor to be certified; and
- (C) all necessary safety precautions that shall be observed during the in-flight examination of the observation aircraft and its sensors.
3. Prior to and during the conduct of the in-flight examination, States Parties taking part in the certification shall have the right to visit the location of the calibration targets. The State Party conducting the certification shall provide such items of equipment as required to confirm that the calibration targets meet the specifications set forth in Appendix 1, Section I to this Annex.
4. The in-flight examination shall be conducted during clear atmospheric daytime conditions, unless otherwise agreed, over the calibration targets appropriate to each category of sensor installed on the observation aircraft in accordance with the provisions of Appendix 1, Section II to this Annex, to determine the ground resolution of each sensor.
5. The State Party conducting the certification shall provide such data on the meteorological conditions at the location of the calibration targets during the in-flight examination of the sensors as are necessary to make the calculations in accordance with the methodologies specified in Appendix 1, Section III to this Annex.
6. Each State Party shall have the right to designate personnel to take part in the in-flight examination. In the event that the number of individuals so designated exceeds the passenger capacity of the observation aircraft, the States Parties participating in the certification shall agree which of its personnel shall participate in the in-flight examination.
7. Personnel of the States Parties designated pursuant to paragraph 6 of this Section shall have the right to observe the operation of the sensors by personnel of the State Party conducting the certification.
8. Personnel of the States Parties taking part in the certification shall have the right to monitor the unsealing of the film cassette and the storage, processing and handling of the original film negative exposed during the in-flight examination, in accordance with the provisions of Annex K, Section II to the Treaty.

SECTION IV

CERTIFICATION REPORT

1. Upon completion of the ground and in-flight examinations, data collected by sensors and from the calibration targets shall be examined jointly by the State Party conducting the certification and the States Parties taking part in the certification. These States Parties shall prepare a certification report which shall establish:
- (A) that the observation aircraft is of a type and model designated pursuant to Article V of the Treaty;
- (B) that the sensors installed on the observation aircraft are of a category provided for in Article IV, paragraph 1 of the Treaty and satisfy the requirements of Article IV, paragraph 2 of the Treaty;
- (C) that the technical information on sensors has been provided in accordance with Annex B, Section I to the Treaty;
- (D) in the event that the ground resolution of a sensor is dependent upon height above ground level, the minimum height above ground level at which each such sensor on an observation aircraft of that type and model may be operated during an observation flight pursuant to the limitation on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty;
- (E) in the event that the ground resolution is not dependent upon height above ground level, the ground resolution of each such sensor installed on an observation aircraft of that type and model, pursuant to the limitations on ground resolution specified in Article IV, paragraph 2 of the Treaty; and
- (F) that the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors are in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 4 of the Treaty.
2. A copy of the information for each sensor provided pursuant to Section I, paragraph 6 and Section II, paragraphs 3 and 8 of this Annex shall be attached to the certification report.
3. Copies of the certification report shall be provided to all other States Parties by the State Party conducting the

certification. States Parties that did not take part in the certification shall not have the right to reject the conclusions contained in the certification report.

4. An observation aircraft and its associated set of sensors shall be deemed to be certified unless the States Parties taking part in the certification are unable to reach agreement on the contents of the certification report.

5. In the event that the State Party conducting the certification and States Parties taking part in the certification are unable to reach agreement on the contents of the certification report, the observation aircraft shall not be used for observation flights until the issue is resolved.

APPENDIX 1 TO ANNEX D**METHODOLOGIES FOR THE VERIFICATION OF THE PERFORMANCE OF SENSORS INSTALLED ON AN OBSERVATION AIRCRAFT**

The ground resolution of each sensor installed on the observation aircraft, and, where its performance depends on height above ground level, the minimum height above ground level at which this sensor may be operated during an observation flight, shall be determined and confirmed on the basis of data collected over calibration targets appropriate to each category of sensor in accordance with the specifications in Section I and calculated in accordance with the methodologies to be determined within the Open Skies Consultative Commission.

SECTION I**SPECIFICATIONS FOR CALIBRATION TARGETS**

1. Calibration targets shall be provided by the State Party conducting the certification in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty. Such calibration targets shall be used to establish the ground resolution of sensors, of a type appropriate to each sensor category, and designed in accordance with characteristics specified below.

2. Calibration targets for establishing the ground resolution of optical cameras shall consist of a series of groups of alternating black and white bars. Each group of bars shall consist of a minimum of two black bars separated by a white bar. The width of black and white bars within a group shall remain constant. The width of the bars in groups of bars in the calibration target shall change in steps sufficient to ensure accurate measurement of the ground resolution. The length of the bars shall remain constant within each group. The contrast ratio of the black to white bars shall be consistent throughout the target and shall be at least 5 to 1 (equivalent to a modulation of 0.66).

3. Calibration targets for establishing the ground resolution of infra-red line-scanning devices shall be determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

4. Calibration targets for establishing the ground resolution of sideways-looking synthetic aperture radar shall consist of arrays of trihedral corner reflectors whose configuration shall be in accordance with the methodologies determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

5. Each State Party shall provide all other States Parties with a diagram of the calibration targets that it intends to use for the purpose of in-flight examination. Such diagrams shall be annotated with the overall dimensions of the calibration targets, their locations and the type of terrain on which they are deployed, as well as the information appropriate to each type of calibration target as determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

SECTION II**CONDUCT OF IN-FLIGHT EXAMINATION**

1. In order to establish the ground resolution of panoramic or vertically-installed framing cameras, the line of flight of the observation aircraft shall be directly over and parallel to the calibration target. In order to establish the ground resolution of obliquely-installed framing cameras, the line of flight of the observation aircraft shall be parallel to the calibration target at a range such that the image of the calibration target appears in the foreground of the field of view of the optical camera set at its maximum angle measured from the horizontal or minimum angle measured from the vertical.

2. In order to establish the ground resolution of an infra-red line-scanning device, the line of flight of the observation aircraft shall be directly over and parallel to the calibration target at an agreed range of heights above ground level.

3. In order to establish the ground resolution of a sideways-looking synthetic aperture radar, the line of flight of the observation aircraft shall be to the side of the array of the corner reflectors.

SECTION III**ANALYSIS OF DATA COLLECTED DURING THE IN-FLIGHT EXAMINATION**

1. Following the in-flight examination, the State Party conducting the certification and the States Parties taking part in the certification shall jointly analyse the data collected during the in-flight examination pursuant to Annex D, Section IV, paragraph 1 to the Treaty.

2. The methodology for calculating the minimum height above ground level at which each optical camera installed on the observation aircraft may be operated during an observation flight, including the value of the contrast ratio

or the equivalent modulation to be used in this calculation, which shall be not less than 1.6:1 (correspondingly 0.23) and not greater than 4:1 (correspondingly 0.6), shall be determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application and prior to 30 June 1992. The ground resolution of optical cameras shall be determined from a visual analysis of the image of the calibration target on the original film negative. The numerical value of ground resolution shall be equal to the width of the smallest bar of the calibration target that is distinguishable as a separate bar.

3. The methodology for calculating the minimum height above ground level at which each video camera installed on the observation aircraft may be operated during an observation flight shall be determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

4. The methodology for calculating the minimum height above ground level at which an infra-red line-scanning device installed on the observation aircraft may be operated during an observation flight, including the value of the minimum resolvable temperature difference to be used in this calculation, shall be determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

5. The methodology for calculating the ground resolution of a sideways-looking synthetic aperture radar, including the determination of the relationship between the impulse response method and the object separation method, shall be determined within the Open Skies Consultative Commission during the period of provisional application.

ANNEX E**PROCEDURES FOR ARRIVALS AND DEPARTURES**

1. Each State Party shall designate one or more points of entry, one or more points of exit, and one or more Open Skies airfields on its territory. Points of entry and points of exit may or may not be the same as the Open Skies airfields. Unless otherwise agreed, if an Open Skies airfield is different from a point of entry, the Open Skies airfield shall be designated so that the observing Party can reach the Open Skies airfield within five hours from the point of entry either in its own observation aircraft or in transportation provided by the observed Party. The observing Party, after arriving at a point of entry or an Open Skies airfield, shall have the right to a rest period, subject to the provisions of Article VI of the Treaty.

2. Each State Party shall have the right to designate entry fixes and exit fixes. If a State Party elects to designate entry fixes and exit fixes, such fixes shall facilitate flight from the territory of the observing Party to the point of entry of the observed Party. Planned flights between entry fixes and points of entry and between points of exit and exit fixes shall be conducted in accordance with published ICAO standards and recommended practices and national regulations. In the event that portions of the flights between entry fixes and points of entry or between points of exit and exit fixes lie in international airspace, the flight through international airspace shall be conducted in accordance with published international regulations.

3. Information on points of entry and points of exit, Open Skies airfields, entry fixes and exit fixes, refuelling airfields, and calibration targets shall initially be as specified in Appendix 1 to this Annex.

4. A State Party shall have the right to introduce changes to Appendix 1 to this Annex by notifying all other States Parties of such changes, in writing, no less than 90 days before such changes become effective.

5. Each State Party shall ensure effective observation of its entire territory as follows:

- (A) for its mainland territory, Open Skies airfields shall be designated in such a way that no point on its territory is farther from one or more such airfields than 35 per cent of the maximum flight distance or distances established for that State Party in accordance with Annex A to the Treaty;
- (B) for portions of its territory that are separated from the mainland territory:
 - (1) that State Party shall apply the provisions of subparagraph (A) of this paragraph; or
 - (2) in the event that the portion or portions of the territory are separated from the mainland territory by more than 600 kilometres, or if agreed between that State Party and the observing Party, or if otherwise provided for in Annex A, that State Party shall provide special procedures, including the possible use of refuelling airfields; or
 - (3) in the event that a portion or portions of the territory are separated from the mainland territory by less than 600 kilometres, and such portion or portions of the territory are not covered by the provisions of subparagraph (A) of this paragraph, that State Party may specify a separate maximum flight distance in Annex A to cover such portion or portions of its territory.

6. Immediately upon the arrival of an observation aircraft at the point of entry, and immediately prior to the departure of an observation aircraft from the point of exit, both the observed and observing Parties shall inspect the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors installed in accordance with Article IV, paragraph 4. In the event that the point of entry is different from the Open Skies airfield from which the observation flight commences, both the observed and observing Parties shall inspect the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors immediately prior to departure of the observation aircraft from the point of entry en route to the Open Skies airfield from which the observation flight commences. In the event that the point of exit is different from the Open Skies airfield at which the observation flight terminates, both the observed and observing Parties shall inspect the covers for sensor apertures or other devices that inhibit the operation of sensors immediately prior to departure of the observation aircraft from such airfield en route to the point of exit.

7. A State Party shall have the right to conduct an examination and inventory of the items of equipment that the other State Party intends to use for the purpose of conducting a pre-flight inspection of sensors and, if applicable, the observation aircraft, as well as items that the flight representatives intend to bring on board the observation aircraft. This examination and inventory:

- (A) shall begin no later than one hour after arrival of such items at the point of entry or the Open Skies airfield, at the choice of the State Party conducting the inventory, and shall be completed within one hour; and
- (B) shall be carried out in the presence of one or more designated individuals of the other State Party.

8. If, during the examination and inventory of the items of equipment to be used in the sensor inspection and, if applicable, observation aircraft inspection, as well as the items that the flight representatives intend to bring on board the observation aircraft, the State Party conducting the examination and inventory determines that the items do not conform to the list of authorized equipment contained in Annex D, Section II, paragraph 5, or to the items described in Annex G, Section I, paragraph 4, it shall have the right to deny permission for the use of such items.

Items so identified that are brought into the territory of the observed Party by the observing Party shall be, unless otherwise agreed:

- (A) placed in a sealed container for safekeeping; and
- (B) subsequently removed from the territory of the observed Party at the earliest opportunity, but not later than the departure of the observing Party from the territory of the observed Party.

9. In the event that the observing Party travels to the point of entry specified in the notification provided in accordance with Article VI, Section I, paragraph 5 of this Treaty, using a transport aircraft registered with the observing Party or with another State Party, the transport aircraft shall be permitted:

- (A) to depart from the territory of the observed Party;
- (B) in the event that the point of entry is the same as the point of exit, to remain at the point of entry until departure of the observing Party from the territory of the observed Party; or
- (C) in the event that the point of entry is not the same as the point of exit, to fly to the point of exit in sufficient time for further crew rest prior to departure of all the personnel of the observing Party from the territory of the observed Party.

10. In the event that the observation aircraft is provided by the observed Party and the observing Party does not use its own transport aircraft for transporting its personnel from the point of entry to the Open Skies airfield, the observed Party shall ensure that the personnel of the observing Party are transported from the point of entry to the Open Skies airfield and from the Open Skies airfield to the point of exit.

APPENDIX 1 TO ANNEX E**SECTION I****DESIGNATION OF SITES**

The sites to be used as points of entry, points of exit, Open Skies airfields, refuelling airfields, calibration targets, and, if applicable, entry fixes and exit fixes are initially as specified in Section II of this Appendix. The designation includes:

- (A) Site: name of point of entry, point of exit, Open Skies airfield, entry fix, exit fix, refuelling airfield, and calibration target;
- (B) Location: latitude and longitude of the respective site, to the nearest second; and
- (C) Inspection: whether or not the pre-flight inspection of the aircraft or the sensors can be conducted at this site.

SECTION II**POINTS OF ENTRY, POINTS OF EXIT, OPEN SKIES AIRFIELDS, ENTRY FIXES, EXIT FIXES, REFUELLING AIRFIELDS, AND CALIBRATION TARGETS****State Party: The Federal Republic of Germany**POINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Köln/Bonn (EDDK)	N 50-52-02 E 007-08-37	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Wunstorf (EDNW)	N 52-27-48 E 009-25-70	No
Landsberg/Lech (EDSA)	N 48-04-28 E 010-54-42	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDSCALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Köln/Bonn	To be determined

State Party: The United States of AmericaPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Washington Dulles International, DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Yes
Travis AFB California	N 38-15-48 W 121-55-48	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Washington Dulles International, DC	N 38-56-36 W 077-27-24	Yes
Travis AFB California	N 38-15-48 W 121-55-48	Yes
Elmendorf AFB Alaska	N 61-15-12 W 149-47-30	Yes
Lincoln Municipal Nebraska	N 40-51-00 W 096-45-30	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

Honolulu International Hawaii	N 21-19-06 W 157-55-24
Malmstrom AFB Montana	N 47-30-18 W 111-11-00
Phoenix-Sky Harbor International Arizona	N 33-26-12 W 112-00-24
General Mitchell International Wisconsin	N 42-56-48 W 087-53-36
McGhee Tyson Tennessee	N 35-48-48 W 083-59-36

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Washington Dulles	To be determined
Travis AFB	To be determined
Elmendorf AFB	To be determined

State Party: Republic of Belarus and the Russian Federation group of States PartiesPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Kubinka	N 55-36-30 E 036-39-10	Yes
Ulan-Ude	N 51-48-00 E 107-27-00	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Kubinka	N 55-36-30 E 036-39-10	Yes

Ulan-Ude	N 51-48-00 E 107-27-00	Yes
Magadan	N 59-54-06 E 150-03-01	No
Vorkuta	N 67-29-00 E 063-59-00	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDSCALIBRATION TARGETSSITELOCATION**State Party: Benelux**POINT OF ENTRY/EXITSITELOCATIONINSPECTION OF
AIRCRAFT/SENSORSZaventem/
MelsbroekN 50-54-01
W 004-59-09

Yes

OPEN SKIES AIRFIELDSITELOCATIONINSPECTION OF
AIRCRAFT/SENSORSZaventem/
MelsbroekN 50-54-01
W 004-59-09

Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDSCALIBRATION TARGETSSITELOCATION

Volkel

N 54-39-03
W 005-42-02**State Party: Republic of Bulgaria**POINT OF ENTRY/EXITSITELOCATIONINSPECTION OF
AIRCRAFT/SENSORS

Sofia

N 42-41-07
E 023-24-05

Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05	Yes
Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Sofia	N 42-41-07 E 023-24-05
Burgas	N 42-34-00 E 027-30-00

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

State Party: CanadaPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Ottawa (CYOW)	N 45-19-21 W 075-40-10	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Ottawa	N 45-19-21 W 075-40-10	Yes
Iqaluit	N 63-45-22 W 068-33-25	No
Yellowknife	N 62-27-45 W 114-26-20	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Edmonton	N 53-18-35 W 113-34-43
Halifax	N 44-52-51 W 063-30-33

Winnipeg N 49-54-39
W 097-14-35

Churchill N 58-44-13
W 094-03-26

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Ottawa area	To be determined

State Party: The Kingdom of Denmark

POINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Copenhagen International Airport (EKCH)	N 55-37-07 E 012-39-26	No
Military Airfield Vaerlose (EKVL)	N 55-46-09 E 012-19-34	Yes

OPEN SKIES AIRFIELD

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Military Airfield Vaerlose	N 55-46-09 E 012-19-34	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Vagar Airport (EKVG)	N 62-03-51 W 007-16-26
Soendre Stroemfjord International Airport (BGSF)	N 67-01-05 W 050-41-39

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Military Airfield Vaerlose	N 55-46-09 E 012-19-34

State Party: The Kingdom of SpainPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Yes

POINT OF ENTRY/EXIT FOR CANARY ISLANDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Gando	N 27-55-49 W 015-23-05	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Getafe	N 40-17-43 W 003-43-21	Yes
Valencia	N 39-29-26 W 000-28-50	No
Valladolid	N 41-42-26 W 004-51-02	No
Moron	N 37-10-34 W 005-36-53	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

Nil

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

State Party: The French RepublicPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Orleans-Bricy	N 47-59-12 E 001-45-43	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Orleans-Bricy	N 47-59-12	Yes

Toulouse-Blagnac	E 001-45-43	No
	N 43-37-26 E 001-22-53	
Nice-Côte d' Azur	N 43-39-47	No
	E 007-12-09	

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

Nil

CALIBRATION TARGETSSITE LOCATION**State Party: The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland**POINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Yes
Heathrow	N 51-28-72 W 000-27-47	No

NOTE: Heathrow is for arrival of personnel on scheduled passenger services only. Not for observation or transport aircraft.

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Brize Norton	N 51-44-97 W 001-34-93	Yes
Scampton	N 53-18-45 W 000-32-95	Yes
Leuchars	N 55-22-38 W 000-52-03	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined by FAA (Fleet Air Arm)

REFUELLING AIRFIELDS

Nil

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Boscombe Down	N 51-09-10 W 001-44-76

State Party: The Hellenic RepublicPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Thessaloniki International	N 40-27-22 E 022-59-21	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Thessaloniki International	N 40-27-22 E 022-59-21	Yes
Elefsis	N 38-04-00 E 023-33-38	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Chouchouligovo	N 41-24-40 E 023-22-02

REFUELLING AIRFIELDSCALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

State Party: The Republic of HungaryPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Budapest/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Yes
Tokol (LHTL)	N 47-21-14 E 018-58-08	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Budapest/Ferihegy (LHBP)	N 47-26-18 E 019-15-48	Yes
Tokol (LHTL)	N 47-21-14 E 018-58-08	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

None

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
	To be determined

State Party: The Republic of IcelandPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Keflavik	N 63-59-48 W 022-36-30	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
	N 63-59-07 W 022-36-20	

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

State Party: The Republic of ItalyPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Milano-Malpensa	N 45-38-00 E 008-44-00	Yes
Palermo-Punta Raisi	N 38-10-40 E 013-05-20	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Milano-Malpensa	N 45-38-00 E 008-44-00	Yes
Palermo-Punta	N 38-10-40	Yes

Raisi E 013-05-20

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

The above-mentioned Open Skies airfields

CALIBRATION TARGETS

SITE LOCATION

State Party: The Kingdom of Norway

POINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Oslo-Gardermoen (ENGM)	N 60-12-10 E 011-05-08	Yes
Tromsøe-Langnes (ENTC)	N 69-40-53 E 018-55-10	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Trondheim-Vaernes (ENVA)	N 63-27-29 E 010-55-33

CALIBRATION TARGETS

SITE LOCATION

State Party: The Republic of Poland

POINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Warszawa-Okecie	N 52-13-10 E 021-01-10	Yes

OPEN SKIES AIRFIELD

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Warszawa-Okecie	N 52-13-10 E 021-01-10	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDSCALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

State Party: The Portuguese RepublicPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Lisboa International	N 38-46-22 W 009-07-58	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Sta. Maria	N 36-58-22 W 025-10-17	No
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Lisboa International	N 38-46-22 W 009-07-58
Sta. Maria International	N 36-58-22 W 025-10-17
Porto Santo	N 33-04-01 W 016-20-44

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Lisboa International	To be determined

State Party: RomaniaPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Bucharest-Otopeni International Airport	N 44-34-30 E 026-05-10	Yes
Timisoara Airport	N 45-48-37 E 021-20-22	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Bucharest-Otopeni International Airport	N 44-34-30 E 026-05-10	Yes
Timisoara Airport	N 45-48-37 E 021-20-22	Yes
Bacau Airport	N 46-31-19 E 026-54-41	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Bucharest-Otopeni International Airport	N 44-34-30 E 026-05-10
Timisoara Airport	N 45-48-37 E 021-20-22

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Urlati	N 45-55-45 E 026-05-11
Dunavat Nord Murighiol	N 45-02-10 E 029-13-20

State Party: The Czech and Slovak Federal RepublicPOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Praha International	N 50-06-10 E 014-15-40	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Praha International	N 50-06-10 E 014-15-40	Yes
Bratislava International	N 49-10-10 E 017-12-50	No
Kosice International	N 48-40-10 E 021-14-40	No

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Bratislava International	N 49-10-10 E 017-12-50
Kosice International	N 48-40-10 E 021-14-40

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Praha International	To be determined

State Party: The Republic of TurkeyPOINTS OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Yes
Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Yes

OPEN SKIES AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Eskisehir	N 39-47-00 E 030-35-00	Yes
Diyarbakir	N 30-50-00 E 040-05-00	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

To be determined

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Eskisehir	To be determined
Diyarbakir	To be determined

State Party: UkrainePOINT OF ENTRY/EXIT

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Borispol/Kiev	N 50-20-07 E 030-53-07	Yes

OPEN SKIES AIRFIELD

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>	<u>INSPECTION OF AIRCRAFT/SENSORS</u>
Borispol/Kiev	N 50-20-07 E 030-53-07	Yes

ENTRY/EXIT FIXES

To be determined

REFUELLING AIRFIELDS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
Lvov	N 49-48-07 E 023-57-03
Odessa	N 46-25-06 E 030-40-07

CALIBRATION TARGETS

<u>SITE</u>	<u>LOCATION</u>
-------------	-----------------

ANNEX F**PRE-FLIGHT INSPECTIONS AND DEMONSTRATION FLIGHTS****SECTION I****PRE-FLIGHT INSPECTION OF OBSERVATION AIRCRAFT AND SENSORS
OF THE OBSERVING PARTY**

1. The purpose of the pre-flight inspection of observation aircraft and sensors provided by the observing Party is to confirm that the observation aircraft, its sensors and associated equipment correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty. The observed Party shall have the right to conduct a preflight inspection of an observation aircraft and its sensors provided by the observing Party to confirm that:

- (A) the observation aircraft, its sensors and associated equipment including, where applicable, lens and photographic film, correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty; and
- (B) there are no items of equipment on board the observation aircraft other than those permitted by Article IV of the Treaty.

2. Upon arrival of the observation aircraft at the point of entry the observed Party shall:

- (A) provide a list of the inspectors, the number of whom shall not exceed ten persons, unless otherwise agreed, including the general function of each of the inspectors;
- (B) provide a list of the items of equipment that they intend to use during the pre-flight inspection provided for in Annex D, Section II, paragraph 5 to the Treaty; and
- (C) inform the observing Party of its plan for the pre-flight inspection of the observation aircraft and its sensors.

3. Prior to the commencement of the pre-flight inspection, a designated individual from the observing Party shall:

- (A) brief the observed Party on the inventory procedures which shall be followed to confirm that all inspection equipment, as well as any non-destructive-testing equipment as provided for in paragraph 7 of this Section, brought on board the observation aircraft by the inspectors has been removed from the observation aircraft upon conclusion of the pre-flight inspection;
- (B) together with the inspectors, conduct an examination and inventory of each item of equipment to be used during the pre-flight inspection; and
- (C) brief the inspectors on all safety precautions that they shall observe during the pre-flight inspection of the observation aircraft and its sensors.

4. The pre-flight inspection shall not begin until the completion of the formal arrival procedures and shall take no longer than eight hours.

5. The observing Party shall have the right to provide its own escorts to accompany the inspectors throughout the pre-flight inspection of the observation aircraft and its sensors to confirm that the inspection is conducted in accordance with the provisions of this Section. The observing Party shall facilitate the inspection in accordance with the procedures specified in Annex D, Section II, paragraphs 7 and 8 to the Treaty.

6. In conducting the pre-flight inspection, the inspectors shall have the right of access to the observation aircraft, its sensors and associated equipment, in the same manner as provided for in Annex D, Section II, paragraph 10, and shall comply with the provisions of Annex D, Section II, paragraphs 11 and 12 to the Treaty.

7. For the purposes of this inspection, the observed Party shall have the right to take on board and use the following non-destructive-testing equipment:

- (A) video probe (borescope on video camera);
- (B) X-ray and backscatter X-ray imaging equipment;
- (C) ultrasonic imaging equipment;
- (D) logic/data analyser;
- (E) passive infra-red sensors; and
- (F) 35 millimetre camera.

In addition, the observed Party shall have the right to take on board and use such other non-destructive-testing equipment as may be necessary to establish that no items of equipment are on board the observation aircraft other than those permitted by Article IV of the Treaty, as may be agreed by the Open Skies Consultative Commission prior to 30 June 1992.

8. Upon completion of the pre-flight inspection, the inspectors shall leave the observation aircraft, and the observing Party shall have the right to use its own inventory procedures to confirm that all inspection equipment used during the pre-flight inspection has been removed from the observation aircraft. If the observed Party is unable to demonstrate this to the satisfaction of the observing Party, the observing Party shall have the right to proceed with the observation flight or to cancel it, and when the observing Party is satisfied that it is safe to do so, depart

from the territory of the observed Party. In the latter case, no observation flight shall be recorded against the quota of either State Party.

9. The inspectors shall immediately inform the observing Party if they establish that the observation aircraft, its sensors or associated equipment do not correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty, or that there are items of equipment on board the observation aircraft other than those permitted by Article IV of the Treaty. If the observing Party is unable to demonstrate that the observation aircraft, its sensors and associated equipment correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty and that there are no items of equipment on board the observation aircraft other than those permitted by Article IV of the Treaty, and if the observing and observed Parties do not agree otherwise, the observed Party shall have the right to prohibit the observation flight pursuant to Article VIII of the Treaty. If the observation flight is prohibited, the observation aircraft shall promptly depart from the territory of the observed Party and no observation flight shall be recorded against the quota of either State Party.

10. Upon completion of the pre-flight inspection of the observation aircraft and its sensors, the observed and observing Parties shall prepare a pre-flight inspection report which shall state that:

- (A) the observation aircraft, its sensors and associated equipment correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty; and
- (B) there are no items of equipment on board the observation aircraft other than those permitted by Article IV of the Treaty.

11. Signature of the pre-flight inspection report by the observed Party shall signify its agreement for the observing Party to use that observation aircraft to conduct an observation flight over the territory of the observed Party.

SECTION II

PRE-FLIGHT INSPECTION OF SENSORS OF THE OBSERVED PARTY

1. The purpose of the pre-flight inspection of the sensors on an observation aircraft provided by the observed Party is to confirm that the sensors and associated equipment correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty. The observing Party shall have the right to conduct a preflight inspection of the sensors and associated equipment installed on an observation aircraft provided by the observed Party to confirm that its sensors and associated equipment correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty.

2. Upon arrival of the inspectors of the observing Party at the location of the pre-flight inspection, the observing Party shall:

- (A) provide a list of the inspectors, the number of whom shall not exceed five persons, unless otherwise agreed, including the general function of each inspector;
- (B) provide a list of the items of equipment that the inspectors intend to use during the pre-flight inspection; and
- (C) inform the observed Party of its plan for the pre-flight inspection of the sensors and associated equipment on board the observation aircraft.

3. Prior to the commencement of the pre-flight inspection, a designated individual from the observed Party shall:

- (A) brief the observing Party on the inventory procedures that shall be followed to confirm that each item of equipment brought on board the observation aircraft by the inspectors has been removed from the observation aircraft upon conclusion of the pre-flight inspection;
- (B) together with the inspectors, conduct an examination and inventory of each item of equipment to be used during the pre-flight inspection; and
- (C) brief the inspectors on all necessary safety precautions that they must observe during the pre-flight inspection of the sensors and associated equipment installed on the observation aircraft.

4. The pre-flight inspection shall not begin until the completion of the formal arrival procedures and shall take no longer than eight hours.

5. The observed Party shall have the right to provide its own escorts to accompany the inspectors throughout the pre-flight inspection of the sensors and associated equipment on board the observation aircraft to confirm that the inspection is conducted in accordance with the provisions of this Section. The observed Party shall facilitate the inspection of the sensors and associated equipment on board the observation aircraft by the inspectors in accordance with the procedures specified in Annex D, Section II, paragraph 7 to the Treaty.

6. In conducting the pre-flight inspection, the inspectors shall have the right of access to the sensors and associated equipment on board the observation aircraft in the same manner as provided for in Annex D, Section II, paragraph 10 and shall comply with the provisions of Annex D, Section II, paragraphs 11 and 12 to the Treaty.

7. Upon completion of the pre-flight inspection, the inspectors shall leave the observation aircraft and the observed Party shall have the right to use its own inventory procedures to confirm that all items of equipment have been removed from the observation aircraft. If the observing Party is unable to demonstrate this to the satisfaction of

the observed Party, the observed Party shall have the right to prohibit the observation flight in accordance with Article VIII of the Treaty, and no observation flight shall be recorded against the quota of either State Party.

8. The inspectors shall immediately inform the observed Party if they establish that any of the sensors or associated equipment on board the observation aircraft do not correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty. If the observed Party is unable to demonstrate that the sensors or associated equipment on board the observation aircraft correspond to those certified in accordance with Annex D to the Treaty, the observing Party shall have the right to:

- (A) agree to use an alternative package of sensor types or capabilities proposed by the observed Party;
- (B) proceed according to the original mission plan;
- (C) accept a delay in the commencement of the observation flight to permit the observed Party to rectify the problem determined to exist by the observing Party pursuant to this paragraph. In the event that the problem is resolved to the satisfaction of the observing Party, the flight shall proceed according to the mission plan, revised as necessary due to any delay. In the event that the problem is not rectified to the satisfaction of the observing Party, the observing Party shall depart the territory of the observed Party; or
- (D) cancel the observation flight, and immediately depart the territory of the observed Party.

9. If the observing Party leaves the territory of the observed Party not having conducted an observation flight, as provided for in paragraph 8, subparagraphs (C) and (D) of this Section, no observation flight shall be counted against the quota of either State Party.

10. Upon completion of the pre-flight inspection of the sensors and associated equipment installed on the observation aircraft, the observed Party and the observing Party shall prepare a pre-flight inspection report that shall state that the sensors correspond to those certified in accordance with the provisions of Annex D to the Treaty. Signature of the pre-flight inspection report by the observing Party shall signify its agreement to use that observation aircraft to conduct an observation flight over the territory of the observed Party.

SECTION III

DEMONSTRATION FLIGHTS

1. In the event that the aircraft is provided by the observing Party, at the request of the observed Party, the observing Party shall, following the pre-flight inspection, conduct a demonstration flight to allow the inspectors to observe the functioning of the sensors that are to be used during the observation flight and to collect sufficient data to allow them to confirm that the capability of those sensors is in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 8 of the Treaty.

2. In the event that the aircraft is provided by the observed Party, at the request of the observing Party, the observed Party shall, following the pre-flight inspection, conduct a demonstration flight to allow the inspectors to observe the functioning of the sensors that are to be used during the observation flight and to collect sufficient data to allow them to confirm that the capability of those sensors is in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 9 of the Treaty.

3. In the event that either the observed or observing Party exercises its right to request a demonstration flight:

- (A) the demonstration flight shall be performed in accordance with the requirements of Annex D, Section III;
- (B) the demonstration flight shall last for no more than two hours;
- (C) the observed Party shall provide calibration targets in accordance with the specifications in Appendix 1 to Annex D to the Treaty in the vicinity of the airfield at which the pre-flight inspection is to be conducted;
- (D) any delay in carrying out a request for a demonstration flight caused by weather conditions or problems with the aircraft or sensors of the observed Party shall not count against the time allocated for such flights, unless otherwise agreed;
- (E) the observed Party shall process the data collected by sensors at a facility in the vicinity of the airfield at which the pre-flight inspection is to be conducted, in the presence of personnel of the observing Party, in accordance with the provisions of Article IX, Sections II and III of the Treaty; and
- (F) the cost of the demonstration flight, including the provision of data recording media and the processing of data, shall be distributed in accordance with the provisions of Annex L, Section I, paragraph 9 to the Treaty.

4. In the event that the observed Party exercises its right to request a demonstration flight, the observing Party shall have the right to add a period of up to 24 hours to the 96 hours allowed for the conduct of the observation flight, pursuant to Article VI, Section I, paragraph 9. This shall not affect the right of other States Parties to conduct observation flights after the original period of 96 hours as provided for in Article VI, Section I, paragraph 3 of the Treaty.

5. In the event that the observing Party exercises its right to request a demonstration flight, this shall be accomplished within the period of 96 hours allowed for the conduct of the observation flight, pursuant to Article VI, Section I, paragraph 9 of the Treaty.

6. In the event that the observed Party is not satisfied that the capability of any sensor installed on the observation

aircraft provided by the observing Party is in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 8 of the Treaty, the observed Party shall have the right to:

- (A) in the case of a sensor for which ground resolution is dependent upon height above ground level, propose an alternative minimum height above ground level at which that sensor shall be permitted to be operated during the observation flight;
- (B) in the case of sensors for which ground resolution is not dependent upon height above ground level, prohibit the operation of that sensor during the observation flight; or
- (C) prohibit the observation flight pursuant to the provisions of Article VIII of the Treaty.

7. In the event that the observing Party is not satisfied that the capability of any sensor installed on the observation aircraft provided by the observed Party is in accordance with the provisions of Article IV, paragraph 9 of the Treaty, the observing Party shall have the right to:

- (A) agree to use an alternative package of sensor types or capabilities proposed by the observed Party;
- (B) in the case of a sensor for which ground resolution is dependent upon height above ground level, propose an alternative minimum height above ground level at which that sensor shall be permitted to be operated during the observation flight;
- (C) in the case of sensors for which ground resolution is not dependent upon height above ground level, conduct the observation flight as planned, and the cost of the data recording media for that sensor shall be borne by the observed Party;
- (D) accept a delay in the commencement of the observation flight to permit the observed Party to rectify the problem determined to exist by the observing Party. In the event that the problem is resolved to the satisfaction of the observing Party, the flight shall proceed according to the mission plan, revised as necessary due to any delay. In the event that the problem is not rectified to the satisfaction of the observing Party, the observing Party shall depart the territory of the observed Party; or
- (E) cancel the observation flight pursuant to Article VIII of the Treaty, and immediately depart the territory of the observed Party.

8. In the event that the observation flight is prohibited or cancelled by the State Party requesting the demonstration flight, no observation flight shall be counted against the quota of either State Party, and the State Party requesting the demonstration flight shall convey the matter to the Open Skies Consultative Commission.

ANNEX G**FLIGHT MONITORS, FLIGHT REPRESENTATIVES, AND REPRESENTATIVES****SECTION I****FLIGHT MONITORS AND FLIGHT REPRESENTATIVES**

1. The provisions set forth in this Annex shall apply to personnel designated in accordance with Article XIII. Each State Party shall have the right to have at any one time the number of flight monitors and flight representatives on board the observation aircraft as set forth in Article VI, Section III. The provisions of that Section shall govern their activities with respect to the organization and conduct of observation flights. Each State Party shall facilitate the activities of the flight monitors and flight representatives pursuant to this Annex.

2. The observed Party shall appoint one of the flight monitors as chief flight monitor. The chief flight monitor shall be a national of the observed Party. The observing Party shall appoint one of the flight representatives as chief flight representative. The chief flight representative shall be a national of the observing Party.

3. In preparing for the observation flight, flight monitors and flight representatives shall have the right:

- (A) to acquaint themselves with the technical literature relating to the functioning and operation of the sensors and the flight operation manual of the observation aircraft; and
- (B) to acquaint themselves with the equipment of the observation aircraft relating to the control of the flight regime and the functioning and operation of the sensors installed on the observation aircraft.

4. Flight monitors and flight representatives shall have the right:

- (A) to remain on board the observation aircraft throughout the observation flight, including any stops for refuelling or emergencies;
- (B) to bring on board the observation aircraft and use maps, flight charts, publications, and operations manuals;
- (C) to move unencumbered about the observation aircraft, including the flight deck, during the observation flight, except for flight safety reasons. In exercising their rights, the flight monitors or flight representatives shall not interfere with the activities of the flight crew;
- (D) to monitor compliance with the flight plan and to observe the flight regime of the observation aircraft and the functioning and operation of the sensors;
- (E) to listen to internal and external radio communications on board the aircraft and to make internal radio communications; and
- (F) to record the parameters of the flight regime and the functioning and operation of the sensors on maps, charts, and notepads.

5. In addition to those rights specified in paragraph 4 of this Section, the chief flight monitor shall have the right:

- (A) to consult the flight crew regarding compliance with national flight rules and the provisions of the Treaty;
- (B) to observe the activities of the flight crew, including activities on the flight deck, during the observation flight, as well as to monitor the functioning and operation of the flight and navigation instruments of the observation aircraft;
- (C) to provide recommendations to the flight crew regarding compliance with the flight plan;
- (D) to ask the flight crew, without interfering with their activities, for information on the flight regime; and
- (E) to communicate with air traffic control authorities, as appropriate, and to help relay and interpret communications from air traffic control authorities to flight crew and from the flight crew to the air traffic control authorities about the conduct of the observation flight; for this purpose, the chief flight monitor shall be permitted to make external radio communications using the radio equipment of the observation aircraft.

6. In the event that the chief flight monitor believes that the observation aircraft is deviating from its flight plan, the chief flight monitor shall advise the flight crew and may inform the air traffic control authorities of any deviations of the observation aircraft from the flight plan that the chief flight monitor believes could threaten flight safety.

7. In addition to the rights specified in paragraph 5 of this Section, the chief flight representative shall have:

- (A) the rights as described in paragraph 5, subparagraphs (A), (B) and (D) of this Section with regard to the flight crew; and
- (B) the right, in case of deviation from the flight plan, to receive an explanation from the flight crew as to the reasons for such a deviation.

8. Flight representatives shall have the right to direct the operation of the sensors during the observation flight. In addition, upon notification to the observed Party prior to the commencement of the observation flight, flight representatives shall have the right to operate the sensors during the observation flight. In the event that the flight representatives exercise their right to operate the sensors pursuant to this paragraph, the observed Party shall not be responsible for any failure or inadequacy in the quality of the data collected by the sensors due to the operation of the sensors by the flight representatives.

SECTION II
REPRESENTATIVES

1. An observing Party using an observation aircraft designated by a third State Party shall have the right to have at any one time the number of representatives on board the observation aircraft set forth in Article VI, Section III of the Treaty.

2. The observing Party shall appoint one of its representatives as chief representative. The chief representative shall have the rights of the chief flight representative as specified in Section I of this Annex. In addition, the chief representative shall:

- (A) advise the pilot-in-command regarding compliance with the provisions of the Treaty;
- (B) have the right to monitor compliance by the observed Party with the provisions of the Treaty; and
- (C) have the right, in case of deviations from the flight plan, to receive an explanation from the pilot-in-command as to the reasons for such a deviation.

3. Representatives shall have the rights of flight representatives as specified in Section I of this Annex.

ANNEX H**CO-ORDINATION OF PLANNED OBSERVATION FLIGHTS**

1. In order to avoid potential time conflict regarding the conduct of observation flights over the same State Party, each State Party having the right to conduct observation flights following the annual distribution of active quotas may notify all other States Parties, no later than 1 November of each year, of its plans to utilize all or part of its active quota during the following year. The notification shall indicate the number of observation flights that the notifying State Party plans to conduct over the territory of other States Parties during each quarter of that year.

2. In no case shall the total number of observation flights planned and notified in accordance with paragraph 1 of this Annex over the territory of any one State Party during a given quarter exceed 16. Except as provided for in Article VI, Section I, paragraph 3, no State Party shall be obliged to accept more than one observation flight at any time during the period specified in Article VI, Section I, paragraph 9 of the Treaty.

3. States Parties that have notified, in accordance with paragraph 1 of this Annex, their plans to utilize one or more active quotas for observation flights over the territory of the same State Party during a given quarter or quarters shall hold consultations, if necessary, to avoid any conflict in their planned observation flights. In the event that agreement on avoidance of conflict cannot be reached through consultation among the States Parties involved, the issue shall be resolved by the drawing of lots by such States Parties. The first of those consultations, regarding observation flights in the quarter beginning 1 January of the following year, shall begin promptly following receipt of the notification provided for in paragraph 1 of this Annex. Subsequent consultations among the States Parties involved shall be conducted between 1 February and 15 February for the quarter beginning 1 April; between 1 May and 15 May for the quarter beginning 1 July; and between 1 August and 15 August for the quarter beginning 1 October. The States Parties involved shall notify the resulting sequence of observation flights established in these consultations to all States Parties no later than 15 November, 15 February, 15 May and 15 August, respectively.

4. No later than seven days after the notification of the sequence of observation flights established pursuant to paragraph 3 of this Annex, each State Party shall notify all States Parties planning to conduct observation flights over its territory during that quarter of each flight for which it intends to exercise the right to provide its own observation aircraft.

5. Each State Party that has not provided a notification pursuant to paragraph 1 of this Annex or has not notified its plans to utilize all of its active quotas, or has not conducted an observation flight during the quarter for which it had notified such planned flight, shall have the right to utilize such remaining active quotas, provided that such observation flights have been accommodated within the existing agreement reached pursuant to paragraph 3 of this Annex.

ANNEX I**INFORMATION ON AIRSPACE AND FLIGHTS IN HAZARDOUS AIRSPACE**

1. No earlier than 90 days after entry into force of the Treaty, at the request of any other State Party, a State Party shall provide, no later than 30 days after the receipt of such a request, the following information in accordance with ICAO provisions:

- (A) its airspace structure, as published in the Aeronautical Information Publication (AIP) series;
- (B) detailed information on all hazardous airspace; and
- (C) airfield information and arrival and departure procedures for each of its:
 - (1) points of entry and points of exit;
 - (2) Open Skies airfields; and
 - (3) alternate airfields and refuelling airfields for its points of entry, points of exit, and Open Skies airfields.

2. Each State Party shall promptly notify States Parties that have requested information in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Annex of any changes to the information provided in accordance with paragraph 1 of this Annex. Notwithstanding the provisions of this paragraph, Notices to Airmen (NOTAMs) need not be provided.

3. No later than 90 days after entry into force of the Treaty, each State Party shall notify all other States Parties of the source of the information to be provided in accordance with paragraph 1 of this Annex.

ANNEX J**MONTREUX CONVENTION**

1. Observation flights conducted under the provisions of the Treaty providing for the observation of the entire territory of States Parties shall not prejudice the Montreux Convention of 20 July 1936.
2. The routing and notification of transit flights of aircraft for the purpose of the Treaty falling within the scope of Article 23 of the Montreux Convention shall be governed by the provisions of that Article.

ANNEX K**INFORMATION ON FILM PROCESSORS, DUPLICATORS AND PHOTOGRAPHIC FILMS,
AND PROCEDURES FOR MONITORING THE PROCESSING OF PHOTOGRAPHIC FILM****SECTION I****INFORMATION ON FILM PROCESSORS, DUPLICATORS AND PHOTOGRAPHIC FILMS**

1. Pursuant to Annex D, Section II, paragraph 3, subparagraph (A) (3) to the Treaty, each State Party, when notifying other States Parties of film processors or duplicators that it intends to use to develop original film negatives or produce duplicate film positives or negatives, shall provide the following manufacturer's information:

- (A) the processor or duplicator name;
- (B) the maximum and minimum width and length, if applicable, of film which may be processed or duplicated;
- (C) each type of film that may be processed or duplicated in that film processor; and
- (D) each step in the process, including the range of exposure, temperature, duration, recommended film transport speed, chemicals and chemical mixes, for each type of film.

2. Pursuant to Annex D, Section II, paragraph 3, subparagraph (A) (2) to the Treaty, each State Party, when providing information on the types of black and white aerial film that it intends to use to collect data during the inflight examination or an observation flight, or to duplicate such data, shall provide the following manufacturer's information, for each type of aerial film that may be processed or duplicated by means of the film processors or duplicators referred to in paragraph 1 of this Section, as necessary to confirm the capabilities of the film. Depending upon national practices of the film manufacturer, such information may include:

- (A) effective film speed;
- (B) resolution/modulation;
- (C) spectral sensitivity; and
- (D) optical specular density or sensitometric characteristics.

3. For the purposes of determining the sensitometric characteristics of aerial film materials in accordance with its own national methodology, each State Party shall have the right to receive, upon request, unexposed samples of all types of photographic film to be used as data recording media, the chemicals for processing them, and to receive instructions for processing and duplication of such photographic films. Such samples and instructions shall be provided no later than 30 days after receipt of such a request.

SECTION II**MONITORING OF FILM PROCESSING AND DUPLICATION**

1. States Parties taking part in the certification of an observation aircraft and its sensors shall have the right to monitor the processing and duplication of the aerial film used during the in-flight examination. Personnel of the observed and observing Party shall have the right to monitor the processing and duplication of the aerial film used during a demonstration and observation flight.

2. While monitoring the processing and duplication of aerial film, the States Parties shall have the right to bring with them and use, in a manner that does not disrupt the processing or duplication of the film, the following equipment:

- (A) litmus papers;
- (B) thermometers;
- (C) chemical test equipment, including pH meters and hydrometers;
- (D) stopwatches;
- (E) sensitometers;
- (F) densitometers; and
- (G) 21-step sensitometric test strips and optical wedges.

3. Prior to the processing of the films exposed during the inflight examination, demonstration flight and observation flight, States Parties shall check the film processing equipment and chemicals by processing a 21-step sensitometric test strip or exposing and processing a 21-step optical wedge to confirm that the sensitometric data for the processing of that type of film using that film process meets the specifications provided pursuant to Section I of this Annex. Unless otherwise agreed, the original or duplicate aerial film negatives or positives shall not be processed or duplicated until the processing of the 21-step sensitometric test strip or exposing and processing of the 21-step optical wedge meets the characteristics provided in accordance with the provisions of Section I of this Annex for that type of aerial film and film processor or duplicator.

4. Prior to the processing of the films exposed during the in-flight examination, demonstration flight and observation flight, States Parties shall have the right to check the film processing equipment and chemicals by

exposing and processing a test film of the same type used during the in-flight examination, demonstration flight and observation flight to confirm that the washing and fixing process is suitable for the purposes of permanent archive storage.

ANNEX L**OPEN SKIES CONSULTATIVE COMMISSION****SECTION I****GENERAL PROVISIONS**

Procedures and other provisions relating to the Open Skies Consultative Commission are established in this Annex pursuant to Article X of the Treaty.

1. The Open Skies Consultative Commission shall be composed of representatives designated by each State Party. Alternates, advisers and experts of a State Party may take part in the proceedings of the Open Skies Consultative Commission as deemed necessary by that State Party.

2. The initial session of the Open Skies Consultative Commission shall open within 60 days of the signature of the Treaty. The Chairman of the opening meeting shall be the representative of Canada.

3. The Open Skies Consultative Commission shall meet for no fewer than four regular sessions per calendar year unless it decides otherwise. Extraordinary sessions shall be convened at the request of one or more States Parties by the Chairman of the Open Skies Consultative Commission, who shall promptly inform all other States Parties of the request. Such sessions shall open no later than 15 days after receipt of such a request by the Chairman.

4. Sessions of the Open Skies Consultative Commission shall last no longer than four weeks, unless it decides otherwise.

5. States Parties shall assume in rotation, determined by alphabetical order in the French language, the chairmanship of the Open Skies Consultative Commission. Each Chairman shall serve from the opening of a session until the opening of the following session, unless otherwise agreed.

6. Representatives at meetings shall be seated in alphabetical order of the States Parties in the French language.

7. The working languages of the Open Skies Consultative Commission shall be English, French, German, Italian, Russian and Spanish.

8. The proceedings of the Open Skies Consultative Commission shall be confidential, unless otherwise agreed. The Open Skies Consultative Commission may agree to make its proceedings or decisions public.

9. During the period of provisional application, and prior to 30 June 1992, the Open Skies Consultative Commission shall settle the distribution of costs arising under the Treaty. It shall also settle as soon as possible the scale of distribution for the common expenses associated with the operation of the Open Skies Consultative Commission.

10. During the period of provisional application of the Treaty the Open Skies Consultative Commission shall develop a document relating to notifications and reports required by the Treaty. Such document shall list all such notifications and reports and shall include appropriate formats as necessary.

11. The Open Skies Consultative Commission shall work out or revise, as necessary, its rules of procedure and working methods.

SECTION II**ANNUAL REVIEW OF ACTIVE QUOTAS**

Procedures for the annual review of active quotas as foreseen in Article III, Section I, paragraph 7 of the Treaty shall be as follows:

1. States Parties wishing to modify all or part of the past year's distribution with respect to their active quota shall notify all other States Parties and the Open Skies Consultative Commission, by 1 October of each year, of those States Parties over which they wish to conduct their observation flights during the next calendar year. Such proposed modifications shall be considered by the States Parties during this review, according to the rules set forth in the following paragraphs of this Section.

2. If the requests for observation flights over the territory of any given State Party do not exceed its passive quota, then the distribution shall be established as requested, and presented to the Open Skies Consultative Commission for approval.

3. If the requests for observation flights over the territory of any given State Party exceed its passive quota, then the distribution shall be established by general agreement among the interested States Parties, and presented to the Open Skies Consultative Commission for approval.

SECTION III**EXTRAORDINARY OBSERVATION FLIGHTS**

1. The Open Skies Consultative Commission shall consider requests from the bodies of the Conference on Security and Co-operation in Europe authorized to deal with respect to conflict prevention and crisis management and from other relevant international organizations to facilitate the organization and conduct of extraordinary observation flights over the territory of a State Party with its consent.

2. The data resulting from such observation flights shall be made available to the bodies and organizations concerned.

3. Notwithstanding any other provision of the Treaty, States Parties may agree on a bilateral and voluntary basis to conduct observation flights over the territory of each other following the procedures regarding the conduct of observation flights. Unless otherwise agreed by the States Parties concerned, the data resulting from such observation flights shall be made available to the Open Skies Consultative Commission.

4. Observation flights conducted under the provisions of this Section shall not be counted against the active or passive quotas of the States Parties involved.

SECTION IV**ADDITIONAL FIELDS FOR THE USE OF THE OPEN SKIES REGIME**

1. States Parties may raise for consideration in the Open Skies Consultative Commission proposals for the use of the Open Skies regime in additional specific fields, such as the environment.

2. The Open Skies Consultative Commission may take decisions on such proposals or, if necessary, may refer them to the first and subsequent conferences called to review the implementation of the Treaty, in accordance with the provisions of Article XVI, paragraph 3 of the Treaty.